

Župančičeva 3, p.p. 644a, 1001 Ljubljana

T: 01 369 66 00

F: 01 369 66 09

E: gp.mf@gov.si

Številka: IPP 007-240/2016/39

Ljubljana, 25.08.2016

EVA 2015-1611-0014

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Predlog Zakona o opravljanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G in 65/14) je Vlada Republike Slovenije na svoji ... seji dne ... pod točko ... sprejela naslednji

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o opravljanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike (EVA 2015-16-0014) in ga pošilja Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo in sprejetje po rednem postopku.

Mag. Darko Krašovec
generalni sekretar

Priloga sklepa:

- predlog zakona

Sklep prejmejo:

- Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo,
- Ministrstvo za finance,
- Uprava Republike Slovenije za javna plačila,
- Državni zbor Republike Slovenije.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

/
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
<ul style="list-style-type: none"> – mag. Saša Jazbec, generalna direktorica Direktorata za proračun, Ministrstvo za finance – mag. Aleksandra Miklavčič, generalna direktorica Uprave Republike Slovenije za javna plačila
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
Pri pripravi gradiva niso sodelovali zunanji strokovnjaki in niso nastali s tem povezani stroški, ki bremenijo javnofinančna sredstva.
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:
<ul style="list-style-type: none"> – Alenka Smerkolj, v funkciji ministrice za finance – mag. Mateja Vrničar Erman, državna sekretarka, Ministrstvo za finance – Irena Sodin, državna sekretarka, Ministrstvo za finance – mag. Miranda Groff Ferjančič, državna sekretarka, Ministrstvo za finance – mag. Saša Jazbec, generalna direktorica Direktorata za proračun, Ministrstvo za finance – mag. Aleksandra Miklavčič, generalna direktorica Uprave Republike Slovenije za javna plačila
5. Kratek povzetek gradiva:
<p>Pri izvajanju Zakona o opravljanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike (Uradni list RS, št. 59/10 in 111/13; v nadaljnjem besedilu: osnovni ZOPSPU) se je v praksi izkazalo, da je treba urediti posamezna področja, ki odstopajo od obstoječe pravne ureditve, in sicer:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ odpiranje in uporabo transakcijskih računov za upravljanje sredstev varnostnih rezerv, ki jih v imenu in za račun Republike Slovenije pri bankah odpira SID ☐ Slovenska izvozna in razvojna banka, d. d., Ljubljana; ☐ odpiranje in uporabo transakcijskih računov pri tujih bankah, ki jih Ministrstvo za obrambo uporablja za nemoteno opravljanje nalog obrambnih atašejev, obrambnih predstavnikov pri mednarodnih organizacijah in drugih javnih uslužbencev na obrambnem področju, ki so izenačeni z diplomati v sprejemnih državah oziroma pri mednarodnih organizacijah, ter za potrebe delovanja vojaških predstavništev v tujini in slovenskih kontingentov na mednarodnih operacijah in misijah; ☐ odpiranje trgovalnih računov, ki jih proračunski uporabniki uporabljajo za nakup, prodajo, preknjižbo in hrambo ter druge oblike razpolaganja z nematerializiranimi vrednostnimi papirji in drugimi finančnimi instrumenti ter njihovega upravljanja na domačem in tujih kapitalskih trgih, pri izbranih ponudnikih, ki opravljajo investicijske storitve v skladu s posebnimi predpisi. <p>Predlog zakona določa tudi nekatere nove storitve in naloge Uprave Republike Slovenije za javna plačila (v nadaljnjem besedilu: UJP), ki deluje kot organ v sestavi Ministrstva za finance, in podrobneje opredeljuje pomen posameznih izrazov.</p> <p>Kot eno izmed novosti predlog zakona predvideva vzpostavitev evidence o menicah, ki jih izdajajo proračunski uporabniki, s čimer bo omogočen dodaten nadzor nad zadolževanjem proračunskih uporabnikov oziroma prevzemanjem obveznosti v breme državnega in občinskih proračunov.</p> <p>Poleg navedenega predlog zakona ureja vprašanja, ki se nanašajo na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - register proračunskih uporabnikov (npr. nabor podatkov v registru, identifikacija enot registra, izključitev iz registra), ☐ posebne namenske transakcijske račune pri Banki Slovenije, ki so namenjeni ločenemu vodenju sredstev, ☐ posebne račune z ničelnim stanjem, ki jih proračunski uporabniki lahko odpirajo pri bankah in hranilnicah za namen dviga ali pologa domače in tuje gotovine, ☐ poročanje zavezancev o računih, ki so odprti izven sistema enotnega zakladniškega računa (v nadaljnjem besedilu: EZR) v državi in tujini, ☐ sistem za spletno plačevanje storitev proračunskih uporabnikov in zunanjih ponudnikov, ☐ obdelavo osebnih in drugih varovanih podatkov in ☐ prekrške.

Glede na zgoraj navedeno je bil v obdobju marec–junij 2016 pripravljen in medresorsko usklajen predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o opravljanju plačilnih storitev (EVA 2015-16-0014; v nadaljnjem besedilu: prvotni predlog zakona). V zaključni fazi usklajevanja prvotnega predloga zakona je Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo poudarila, da se s prvotnim predlogom zakona spreminja več kot tretjina določb veljavnega zakona in posledično tudi temeljna dispozicija in obseg urejanja veljavnega ZOPSPU, ter opozorila, da bi bilo treba pripraviti nov zakon. Zato je predlagatelj pripravil predlog novega zakona, ki bo v celoti nadomestil obstoječi ZOPSPU.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	DA
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA
e)	socialno področje	DA
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):				
<ul style="list-style-type: none"> - prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov, - odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov, - obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov. 				

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)

Kratka obrazložitev

Predlog zakona nima neposrednih finančnih posledic za državni proračun in druga javnofinančna sredstva.

Posamezne rešitve, ki jih na novo ureja predlog zakona (možnost odprtja računa za varnostne rezerve SID banke pri banki, možnost odprtja transakcijskega računa proračunskih uporabnikov izven države, ureditev trgovalnih računov proračunskih uporabnikov), povzemajo rešitve iz druge materialne zakonodaje in pravzaprav pomenijo uskladitev tega zakona z že veljavnimi materialnimi predpisi. Finančne posledice v teh primerih so nastale po tej drugi materialni zakonodaji in ne zaradi tega predloga zakona. Sredstva za odpiranje računov imajo proračunski uporabniki zagotovljena v okviru svojih finančnih načrtov.

Ureditev centralne evidence izdanih menic proračunskih uporabnikov in vključitev zunanjih ponudnikov v sistem spletnih plačil nimata neposrednih finančnih posledic, saj aplikativne systemske rešitve že obstajajo in delujejo.

Širitev obstoječih storitev in nalog UJP ne zahteva novih zaposlitev javnih uslužbencev ali nabav nove strojne in programske opreme ali drugih materialnih stroškov. Enako velja tudi za neposredne in posredne uporabnike državnega in občinskih proračunov, ki uporabljajo storitve UJP.

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:	
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: ☐ pristojnosti občin, ☐ delovanje občin, ☐ financiranje občin.	DA
<p>Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Skupnosti občin Slovenije SOS: DA – Združenju občin Slovenije ZOS: DA – Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA <p>Zgoraj navedena združenja občin niso poslala svojih predlogov in pripomb.</p> <p>Ker se prvotni predlog zakona in predlog novega zakona bistveno ne razlikujeta, navedenim združenjem občin ni bilo poslano v dodatno mnenje gradivo za predlog novega zakona.</p>	
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	NE
<p>Gradivo za prvotni predlog zakona je bilo objavljeno na državnem portalu E-uprava oziroma podportalu E-demokracija v rubriki »Predpisi v pripravi«.</p> <p>Datum objave: 6. 4. 2016.</p> <p>Ker se prvotni predlog zakona in predlog novega zakona bistveno ne razlikujeta, na navedenem portalu ni bilo objavljeno gradivo za predlog novega zakona.</p> <p>(Če je odgovor DA, navedite: Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06-ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 – odl. US in 102/15), kar je razvidno iz objave gradiva na državnem portalu E-uprava oziroma podportalu E-demokracija.</p> <p>Ker se prvotni predlog zakona in predlog novega zakona bistveno ne razlikujeta, na navedenem portalu ni bilo objavljeno gradivo za predlog novega zakona.</p>	
9. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA
10. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA
Mag. Mateja Vraničar Erman državna sekretarka	

PRILOGI:

- predlog sklepa Vlade Republike Slovenije
- predlog zakona

VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

EVA

Številka:

Datum:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 □ ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 □ ZDU-1G in 65/14) je Vlada Republike Slovenije na svoji ... seji dne ... pod točko ... sprejela naslednji

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o opravljanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike (EVA 2015-1611-0014) ter ga pošilja Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo in sprejetje po rednem postopku.

Mag. Darko Krašovec
generalni sekretar

Priloga sklepa:

- predlog zakona

Sklep prejmejo:

- Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo,
- Ministrstvo za finance,
- Uprava Republike Slovenije za javna plačila,
- Državni zbor Republike Slovenije.

**ZAKON
O OPRAVLJANJU PLAČILNIH STORITEV ZA PRORAČUNSKE UPORABNIKE**

I UVOD

1 OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

1.1 Ocena stanja

Zaradi posebnosti upravljanja likvidnosti in sredstev v sistemu enotnega zakladniškega računa države in občin (v nadaljnjem besedilu: EZR), ki je bil vzpostavljen z Zakonom o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP in 96/15 – ZIPRS1617; v nadaljnjem besedilu: ZJF), je v veljavnem Zakonu o opravljanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike (Uradni list RS, št. 59/10 in 111/13; v nadaljnjem besedilu: ZOPSPU) urejena prepoved oziroma omejitev odpiranja transakcijskih računov in uporabe plačilnih storitev izven sistema EZR. Pri izvajanju ZOPSPU se je v praksi izkazalo, da je treba urediti posamezna področja finančnega poslovanja proračunskih uporabnikov, ki odstopajo od obstoječe pravne ureditve, in sicer:

- odpiranje in uporabo transakcijskih računov za upravljanje sredstev varnostnih rezerv, ki jih v imenu in za račun Republike Slovenije pri bankah odpira SID □ Slovenska izvozna in razvojna banka, d. d., Ljubljana;
- odpiranje in uporabo transakcijskih računov pri tujih bankah za potrebe Ministrstva za obrambo;
- odpiranje trgovalnih računov, namenjenih za nakup, prodajo, preknjižbo in hrambo ter druge oblike razpolaganja z nematerializiranimi vrednostnimi papirji in drugimi finančnimi instrumenti in njihovega upravljanja na domačem in tujih kapitalskih trgih, pri izbranih ponudnikih, ki opravljajo investicijske storitve v skladu s posebnimi predpisi.

Uprava Republike Slovenije za javna plačila (v nadaljnjem besedilu: UJP), ki deluje kot organ v sestavi Ministrstva za finance, v okviru nalog, določenih z ZOPSPU, opravlja plačilne in druge storitve za neposredne in posredne uporabnike državnega in občinskih proračunov, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: proračunski uporabniki) ter posebne strokovne naloge za potrebe proračunov, upravljavcev sredstev sistema EZR, nadzornikov javnofinančnih prihodkov ter vzdrževanja celovitega in enotnega sistema obdelave podatkov za proračunske, davčne, statistične, analitične in druge namene, večinoma v zvezi s spremljanjem izvrševanja proračunov, nadzorom proračunskih izplačil in vplačil ter upravljanjem denarnih sredstev sistema EZR.

UJP pri opravljanju nalog s svojega delovnega področja sodeluje z bančnim poslovnim okoljem in upravljavci plačilnih sistemov ter zaradi prilagajanja zahtevam in standardom zunanjega poslovnega okolja ves čas izpopolnjuje kakovost poslovanja in upošteva sodobne trende, standarde in dosežke stroke ter s tem zagotavlja visoko kakovost storitev v skladu s predpisi in standardi. V skladu z Akcijskim načrtom elektronskega poslovanja javne uprave (št. 38100-2/2010 z dne 8. 4. 2010), ki ga je sprejela Vlada Republike Slovenije, je UJP uvrščen med nosilce projektov na področju elektronskega poslovanja, kar odpira dodatne možnosti za širitev storitev UJP in za nadaljnje spodbujanje elektronskega poslovanja javnega sektorja.

Glede na navedeno je UJP v obdobju po uveljavitvi ZOPSPU (od avgusta 2010 dalje) nadgradil nekatere obstoječe storitve ter prevzel izvajanje nekaterih novih storitev in nalog, ki jih je treba ustrezno normativno urediti.

Proračunski uporabniki, ki jim področni zakon dovoljuje izdajo menic, pri sklepanju obligacijskih razmerij izdajajo tudi menice kot obliko finančnega zavarovanja pogodbenih obveznosti. V posameznih občinah in pri proračunskih uporabnikih, ki imajo likvidnostne težave zaradi zadolženosti, se v praksi dogaja, da izdane menice dodatno poslabšujejo njihovo likvidnost in negativno delujejo na delovanje sistema EZR. Zato se v tem zakonu predlaga vzpostavitev centralne evidence izdanih menic, ki jo bo vodil UJP.

Pri izvajanju ZOPSPU se je izkazalo, da je treba dopolniti oziroma spremeniti določbe, ki se nanašajo na:

- register proračunskih uporabnikov (npr. nabor podatkov v registru, identifikacija enot registra, izključitev iz registra),
 - posebne namenske transakcijske račune pri Banki Slovenije, ki so namenjeni ločenemu vodenju sredstev,
 - posebne račune z ničelnim stanjem, ki jih proračunski uporabniki lahko odpirajo pri bankah in hranilnicah za namen dviga ali pologa domače in tuje gotovine,
 - poročanje zavezancev o računih, ki so odprti izven sistema EZR v državi in tujini,
 - izmenjavo računov in priloženih dokumentov v elektronski obliki (v nadaljnjem besedilu: e-računi) prek enotne vstopne in izstopne točke, vzpostavljene pri UJP,
 - sistem za spletno plačevanje storitev proračunskih uporabnikov in zunanjih ponudnikov,
 - obdelavo osebnih in drugih varovanih podatkov ter
 - prekrške.

Glede na zgoraj navedeno je bil v obdobju marec-junij 2016 pripravljen in medresorsko usklajen predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o opravljanju plačilnih storitev (EVA 2015-16-0014; v nadaljnjem besedilu: prvotni predlog zakona). V zaključni fazi usklajevanja prvotnega predloga zakona je Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo poudarila, da se s prvotnim predlogom zakona spreminja več kot tretjina določb veljavnega zakona in posledično tudi temeljna dispozicija in obseg urejanja veljavnega ZOPSPU, ter opozorila, da bi bilo treba pripraviti nov zakon. Zato je predlagatelj pripravil predlog novega zakona, ki bo v celoti nadomestil obstoječi ZOPSPU, kot je razvidno v nadaljevanju predloga zakona, pri čemer se je predlagatelj izognil prepodrobnemu normiranju in urejanju posameznih vprašanj oziroma razmerij.

1.2 Razlogi za sprejem predloga zakona

1.2.1 Normativna ureditev storitev SID banke za Republiko Slovenijo

Na podlagi 3. člena Zakona o Slovenski izvozni in razvojni banki (Uradni list RS, št. 56/08, 20/09 in 25/15 – ZBan-2; v nadaljnjem besedilu: ZSIRB) je SID Slovenska izvozna in razvojna banka, d. d., Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: SID banka) pooblaščen, da v imenu in za račun Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: RS ali država) opravlja vse posle po Zakonu o zavarovanju in financiranju mednarodnih gospodarskih poslov (Uradni list RS, št. 2/04, 56/08 – ZSIRB in 82/15; v nadaljnjem besedilu: ZZFMGP).

ZZFMGP ureja sistem zavarovanja in financiranja mednarodnih gospodarskih poslov v Republiki Sloveniji kot enega izmed instrumentov trgovinske politike, s katerim se zagotavljajo konkurenčni pogoji domačih poslovnih subjektov na tujih trgih.

Z ZZFMGP je urejen samo tisti del zavarovanja in financiranja izvoza, kjer ima država zaradi narave rizikov in finančnih zmogljivosti posebno vlogo pri spodbujanju tega izvoza.

SID banka kot pooblaščen institucija po ZZFMGP v imenu in za račun Republike Slovenije zavaruje tiste komercialne in nekomercialne rizike (nemarktabilne rizike), ki jih zaradi njihove narave in stopnje tveganja zasebni pozavarovalni sektor ni pripravljen prevzeti ali pa ima za to omejene zmogljivosti. To pomeni, da zasebni trg ni sposoben prevzemati nekaterih rizikov ter nuditi nekaterih financiranj in zavarovanj brez garancije oziroma poročstva države, kar povzroča nedelovanje trga ali obstoj tržnih vrzeli, ki jih zapolnjuje pooblaščen institucija ter tako dopolnjuje finančni trg.

Celotni obseg finančnih sredstev, ki jih je SID banka oziroma država prek SID banke leta 2013 usmerila v slovensko gospodarstvo, je znašal nekaj več kot 3,9 mrd. EUR (0,93 mrd. € agentskih poslov za državni račun in 3 mrd. € novih poslov v lastnem imenu in za lasten račun).

SID banka poleg poslov zavarovanja za državni račun in poslov financiranja izvoza opravlja tudi druge posle v svojem imenu in za svoj račun (zavarovanje pred marketabilnimi riziki, izdajanje garancij, financiranje izvoza, ki ni predmet tega zakona).

Računsko sodišče je v Odzivnem poročilu na Revizijsko poročilo RS k Predlogu zaključnega računa proračuna RS za leti 2012 in 2013 v delu, ki se nanaša na Ministrstvo za finance, opozorilo na nezadovoljivo odpravljene nepravilnosti glede izvajanja poslov za tuj račun (izvajanje zavarovalnih poslov, ki jih za RS izvaja SID banka, ker Ministrstvo za finance ni evidentiralo vseh poslovnih dogodkov, ki jih SID banka izvaja v imenu in za račun države).

Ministrstvo za finance in Vlada Republike Slovenije sta v okviru izvedbe popravljalnega ukrepa Računskega sodišča pripravila predlog sprememb in dopolnitev ZZFMGP, ki je bil sprejet v Državnem Zboru RS (novela ZZFMGP-A, Uradni list RS, št. 82/15). Po uveljavitvi novele ZZFMGP-A račun varnostnih rezerv še nadalje ostane odprt pri banki (varnostne rezerve, ki so last RS, so definirane kot denarna sredstva RS na transakcijskem računu pri banki, ki jih po pogodbi v imenu in za račun RS upravlja SID banka).

Računa, ki ju je v imenu in za račun države SID banka odprla pri Novi Ljubljanski banki, d. d., Ljubljana (varnostne rezerve in program izravnave obresti □ PIO), pomenita odmik od določb 25. člena ZOPSPU, zato je s predlogom zakona predlagana pravna ureditev tega področja.

Z drugačnimi rešitvami bi spremenili obstoječi sistem, ki uspešno deluje, in povzročili slovenskemu gospodarstvu veliko škodo, saj bi sprememba sistema lahko povzročila zmanjšanje sposobnosti SID banke za podporo izvoznim poslom. Ob dejstvu, da izvoz pomembno spodbuja gospodarsko rast, bi zmanjšanje izvoznih poslov tako pomembno vplivalo na gospodarsko rast v Sloveniji.

1.2.2 Ureditev transakcijskih računov proračunskih uporabnikov izven države

V skladu z Zakonom o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo in 95/15) se vojaška služba izvaja tudi izven države v vojaškodiplomatskih predstavništvih, organih mednarodnih organizacij, pri drugih organih ali v skupnih poveljstvih in enotah zaradi izvrševanja obveznosti, prevzetih v mednarodnih organizacijah oziroma z mednarodnimi pogodbami, ali v obliki stalnih ali začasnih skupin in enot Slovenske vojske, ki so napotene na opravljanje nalog izven države.

Pri izvajanju ZOPSPU je bilo ugotovljeno, da ima Ministrstvo za obrambo odprte transakcijske račune pri tujih bankah, ki jih nujno potrebuje za nemoteno opravljanje nalog obrambnih atašejev, obrambnih predstavnikov pri mednarodnih organizacijah in drugih javnih uslužbencev na obrambnem področju, ki so izenačeni z diplomati v sprejemnih državah oziroma pri mednarodnih organizacijah, ter za delovanje vojaških predstavništev v tujini in slovenskih kontingentov na mednarodnih operacijah in misijah. Ker transakcijski računi pri tujih bankah na območju držav, v katerih se izvaja vojaška služba, predstavljajo odmik od obstoječe ureditve v 25. členu ZOPSPU, se s predlogom zakona dopolnjuje tudi ureditev tega področja, kar bo pripomoglo tudi k večji preglednosti porabe javnofinančnih sredstev.

1.2.3 Ureditev trgovalnih računov proračunskih uporabnikov

Na podlagi ZJF lahko država in občine v okviru upravljanja finančnega premoženja opravljajo tudi transakcije, potrebne za nakup ali prodajo delnic in drugih nematerializiranih vrednostnih papirjev oziroma kapitalskih naložb in vlog v gospodarskih družbah, ter morajo imeti za to odprte trgovalne račune, ki so namenjeni za nakup, prodajo, preknjižbo in hrambo ter druge oblike razpolaganja z nematerializiranimi vrednostnimi papirji in drugimi finančnimi instrumenti in njihovega upravljanja na domačem in tujih kapitalskih trgih, pri izbranih ponudnikih, ki opravljajo investicijske storitve v skladu z Zakonom o trgu finančnih instrumentov (Uradni list RS, št. 108/10 – uradno prečiščeno besedilo, 78/11, 55/12, 105/12 – ZBan-1J in 63/13 – ZS-K).

Podobno velja tudi za nekatere posredne proračunske uporabnike, kot je npr. Sklad za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in za odlaganje radioaktivnih odpadkov iz Nuklearne elektrarne Krško (v nadaljnjem besedilu: Sklad NEK), ki mora ravnati s finančnim premoženjem tako, da zagotavlja varnost, donosnost in likvidnost svojih naložb v finančne instrumente v skladu z Zakonom o javnih skladih (Uradni list RS, št. 77/08 in 8/10 – ZSKZ-B). Sklad NEK je bil ustanovljen na podlagi Zakona o Skladu za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov iz Nuklearne elektrarne Krško (Uradni list RS, št. 47/03 – uradno prečiščeno besedilo in 68/08; v nadaljnjem besedilu: ZSFR). Primarna naloga Sklada NEK je zbiranje sredstev za razgradnjo NEK, varno skladiščenje in končno odlaganje izrabljenega jedrskega goriva ter radioaktivnih odpadkov. Sklad posluje v posebni organizacijski obliki in je bil ustanovljen kot pravna oseba »sui generis« z namenom, opredeljenim v ZSFR. Pri izvajanju ZOPSPU je bilo tudi ugotovljeno, da ima Sklad NEK odprte trgovalne račune izven države, ki jih uporablja izključno za namen portfeljskih investicij oziroma naložb finančnega premoženja Sklada NEK v finančne instrumente. Sklad NEK nalaga sredstva v skladu s 26. členom Zakona o javnih skladih ter svojima naložbeno politiko in finančnim načrtom, ki ju na predlog upravnega odbora potrdi Vlada RS. Pri upravljanju sredstev spoštuje načela varnosti, razpršenosti in likvidnosti sredstev. Nadzor nad finančnim poslovanjem Sklada NEK je zagotovljen z veljavnimi predpisi.

Ker trgovalni računi, odprti pri ponudnikih investicijskih storitev, predstavljajo odmik od obstoječe ureditve v 25. členu ZOPSPU, se s predlogom zakona dopolnjuje tudi ureditev tega področja.

1.2.4 Ureditev centralne evidence izdanih menic proračunskih uporabnikov

Nenadzorovano izdajanje menic proračunskih uporabnikov, ki imajo likvidnostne težave, predstavlja tveganje za delovanje sistema EZR. Zato je v predlogu zakona predvidena vzpostavitev centralne evidence menic, ki jih izdajo proračunski uporabniki, ki jo bo vodil UJP. Tako se bo vzpostavil nadzor nad izdajanjem menic in preprečilo tveganje za likvidnost proračunskih uporabnikov in sistema EZR.

1.2.5 Ureditev drugih področij

Poleg zgoraj navedenih razlogov se je v praksi izkazalo, da je treba:

- spremeniti definicije nekaterih izrazov, uporabljenih v zakonu;
- opredeliti nove naloge in storitve UJP;
- uskladiti besedilo zakona v delu, ki se nanaša na vodenje registra proračunskih uporabnikov (npr. nabor podatkov v registru, identifikacija enot registra, izključitev iz registra) in izmenjavo podatkov z drugimi registri in uradnimi evidencami;
- dopolniti določbe, ki se nanašajo na posebne namenske transakcijske račune, odprte pri Banki Slovenije, ki so namenjeni ločenemu vodenju sredstev;
- dopolniti določbe, ki se nanašajo na posebne račune z ničelnim stanjem, namenjene dvigu ali pologu domače in tuje gotovine, tako, da se ti računi lahko odpirajo tudi pri hranilnicah;
- dopolniti določbe, ki urejajo izmenjavo e-računov in priloženih dokumentov v elektronski obliki prek enotne vstopne in izstopne točke, vzpostavljene pri UJP;

- dopolniti določbe, ki urejajo sistem za spletno plačevanje storitev proračunskih uporabnikov in zunanjih ponudnikov;
- uskladiti določbe, ki urejajo poročanje zavezancev o računih, odprtih izven sistema EZR v državi in tujini;
- dopolniti določbe, ki urejajo varstvo osebnih in drugih zaupnih podatkov;
- dopolniti kazenske določbe.

2 CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Pri pripravi predloga zakona si je predlagatelj zastavil predvsem naslednje cilje:

- urediti storitve, naloge in organizacijo UJP v skladu z zahtevami 120. člena Ustave Republike Slovenije, vključno z nujnimi nalogami UJP, ki se morajo opravljati tudi v času stavke;
- normativno urediti posebnosti glede vodenja računov in opravljanja plačilnih storitev za proračunske uporabnike;
- urediti register proračunskih uporabnikov ter postopek pridobitve in prenehanja statusa proračunskega uporabnika;
- določiti pravila glede uporabe podatkov, ki se vodijo v registru proračunskih uporabnikov, in dostopa do njih;
- normativno urediti namen in pogoje ter izjeme glede odpiranja transakcijskih in trgovalnih računov ter uporabe plačilnih storitev izven sistema EZR v državi in tujini;
- zagotoviti preglednost poslovanja z javnofinančnimi sredstvi, ki se vodijo na transakcijskih računih, odprtih pri bankah v državi in tujini, ter na trgovalnih računih, odprtih pri ponudnikih investicijskih storitev;
- odpraviti ali zmanjšati tveganja za likvidnost proračunskih uporabnikov in sistema EZR v zvezi z izdajanjem menic;
- uskladiti definicije nekaterih izrazov, uporabljenih v zakonu;
- spodbujati in nadalje razvijati elektronsko poslovanje (e-računi, spletna plačila) v skladu z usmeritvami in priporočili Evropske komisije in Vlade Republike Slovenije ter racionalizirati poslovanje in zniževati stroške javnega in zasebnega sektorja;
- odpravljati administrativne in druge ovire za zasebni sektor pri plačevanju storitev javnega sektorja s plačilnimi karticami ali prek sistema spletnega bančništva ali sistema mobilne telefonije;
- opredeliti vrste in namen zbiranja osebnih podatkov v skladu z zahtevami zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov;
- odpraviti ugotovljene pomanjkljivosti in nedoslednosti ZOPSPU;
- podrobneje opredeliti kazni za kršitev zakona.

2.2 Načela

Najpomembnejša načela predloga zakona so:

- načelo zakonitosti, ki se uresničuje tako, da se s predlogom zakona za posle, ki jih proračunski uporabniki opravljajo izven sistema EZR, ustvarja pravna podlaga za odprtje transakcijskih in trgovalnih računov za namene, določene s tem ali drugim zakonom;
- načelo skladnosti predpisov: besedilo tega zakona mora biti v skladu z drugimi področnimi zakoni;
- načelo neprekinjenega delovanja in kakovosti storitev, ki zagotavlja zanesljiv in celovit sistem upravljanja podatkov in dokumentov ter neprekinjeno in kakovostno delovanje celotne informacijske infrastrukture za opravljanje plačilnih storitev in delovanje sistema EZR;
- načelo javnosti poslovanja, ki zagotavlja preglednost pri opravljanju plačilnih storitev in sprotno obveščanje uporabnikov storitev;
- načelo skrbnega in učinkovitega nadzora na področju plačilnega prometa in likvidnosti, ki od proračunskih uporabnikov zahteva, da poslujejo v skladu s pravili upravljanja tveganj ter drugimi pravili varnega in skrbnega poslovanja, določenimi v tem in drugih zakonih;

- načelo razvoja elektronskega poslovanja in dostopnosti spletnih storitev javne uprave ter gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti delovanja javnega sektorja, ki zagotavlja polno izkoriščanje vseh gospodarskih in družbenih prednosti digitalne družbe;
- načelo sorazmernih in odvračilnih sankcij: nepravilnosti se sankcionirajo strogo, kar zagotavlja skladnost poslovanja proračunskih uporabnikov in poslovnih subjektov, ki opravljajo storitve za proračunske uporabnike;
- načelo sorazmernosti: predlog novega zakona se omejuje zgolj na nujno potrebne spremembe in dopolnitve osnovnega ZOPSPU, pri čemer se je predlagatelj izognil prepodrobnemu normiranju in urejanju posameznih vprašanj oziroma razmerij, ki so urejena z drugimi predpisi.

Pri pripravi besedila je bilo upoštevano tudi načelo neodvisnosti Banke Slovenije v skladu s 7. členom Statuta Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke ter 2. členom Zakona o Banki Slovenije (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo in 59/11; v nadaljnjem besedilu: ZBS-1) in mnenjem Evropske centralne banke (CON/2010/55 z dne 9. 7. 2010 in CON/2013/62 z dne 19. 8. 2013). ZOPSPU ne nalaga dodatnih obveznosti Banki Slovenije in ne posega v njeno institucionalno neodvisnost. Določbe ZOPSPU se ne uporabljajo za Banko Slovenije, ko vodi račune in opravlja plačilne storitve za proračunske uporabnike. Vse pravice in obveznosti Banke Slovenije v zvezi z vodenjem enotnih zakladniških računov države in občin ter posebnih namenskih transakcijskih računov in opravljanjem plačilnih storitev prek teh računov se urejajo s pogodbo ali drugim pravnim aktom (npr. tehničnim protokolom), ki ga sporazumno sklenejo Ministrstvo za finance, imetnik računa in Banka Slovenije, pri čemer se uporabljajo določbe ZBS-1 ter drugih zakonov in predpisov Evropske unije, ki določajo ekonomsko in monetarno politiko držav članic Evropske unije in pogoje denarnega financiranja ter druga finančna razmerja med nacionalnimi centralnimi bankami držav članic Evropske unije in pravnimi osebami javnega prava.

2.3 Poglavitne rešitve predloga zakona

Predlog zakona ureja naloge in organizacijo UJP v skladu z zahtevami 120. člena Ustave Republike Slovenije, vključno z nujnimi nalogami UJP, ki se morajo opravljati tudi v času stavke.

Predlog zakona ureja namen vzdrževanja in vsebino registra proračunskih uporabnikov ter postopek vpisa vanj oziroma izbrisa iz njega. Za proračunske uporabnike, ki se ustanovijo na podlagi zakona ali drugega predpisa in se ne registrirajo pri nobenem drugem registrskem organu, ter za proračune in upravljavce sredstev sistema EZR je register proračunskih uporabnikov primarni register. Register proračunskih uporabnikov je javen in brezplačno dostopen na spletni strani UJP, ki ga tudi vodi. Na podlagi podatkov registra proračunskih uporabnikov se zagotavljajo identifikacija proračunskih uporabnikov, proračunov, upravljavcev sredstev sistema EZR in nadzornikov obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov, vodenje računov oziroma podračunov, opravljanje plačilnih storitev za proračunske uporabnike, podpora zakladniškemu poslovanju na ravni države in občin, povezava in izmenjava podatkov z drugimi javnimi registri ali uradnimi evidencami, obveščanje proračunskih uporabnikov o plačilnih transakcijah ter opravljanje drugih nalog. Predlog zakona tudi podrobneje ureja dostop do podatkov iz registra proračunskih uporabnikov. Pri predlaganih rešitvah se upoštevajo temeljne zahteve in načela registrskega prava, kot so javnost, enotnost registra, obveznost vpisa, verodostojnost ter zaupanje v register.

Predlog zakona opredeljuje tudi posebnosti, povezane z vodenjem računov in plačilnimi storitvami za proračunske uporabnike. Predlog zakona loči več vrst računov, ki jih vodi UJP, in sicer zakladniški podračun države oziroma zakladniški podračun občine, ki je namenjen za upravljanje denarnih sredstev posameznega sistema EZR; podračune javnofinančnih prihodkov, na katere davčni zavezanci plačujejo obvezne dajatve in druge javnofinančne prihodke; podračune proračunskih uporabnikov, ki so namenjeni za opravljanje plačilnih storitev za proračunske uporabnike, ter druge račune in podračune, ki jih določi minister za finance.

Poleg navedenih računov UJP vodi evidenčne račune oziroma evidenco o plačilnih transakcijah in stanju denarnih sredstev proračunskih uporabnikov na posebnih namenskih transakcijskih računih, odprtih pri Banki Slovenije, ki so namenjeni ločenemu vodenju sredstev za izvedbo določenega programa oziroma projekta, in posebnih računih z ničelnim stanjem, odprtih pri bankah in hranilnicah, ki se uporabljajo izključno za gotovinsko poslovanje proračunskih uporabnikov. Evidenčni računi se vodijo tudi za stanje sredstev na transakcijskih in trgovalnih računih v državi in tujini, ki jih kot izjemo dovoljuje tretji odstavek 27. člena predloga zakona.

Neposredni in posredni proračunski uporabniki so pri izvrševanju proračuna in rednem poslovanju vezani na sistem EZR, kot ga opredeljuje Zakon o javnih financah, zato predlog tega zakona vsebuje posebne določbe o obveznosti zaprtja transakcijskih računov pri bankah in prepovedi opravljanja plačilnega prometa izven sistema EZR.

Predlog zakona podrobneje določa vrste osebnih in drugih podatkov, ki jih UJP obdeluje pri opravljanju svojih nalog, ter namen pridobivanja podatkov, s čimer je zagotovljena ustrezna zakonska podlaga za obdelavo teh podatkov v skladu z zahtevo iz 8. in 9. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo).

Predlog zakona pooblašča UJP za opravljanje nalog prekrškovnega organa, ki v skladu z zakonom, ki ureja prekrške, odloča o prekrških, storjenih po tem zakonu, in izreka sankcije zanje. Prav tako predlog zakona določa globe za kršitve določb tega zakona.

V primerjavi z osnovnim ZOPSPU in novelo ZOPSPU-A so pogloblitve rešitve predloga tega zakona:

- določa se izjema glede odpiranja transakcijskih računov države in uporabe plačilnih storitev pri bankah, ki delujejo na območju Republike Slovenije;
- s predlaganimi dopolnitvami se omogoča odpiranje transakcijskih računov pri tujih bankah za potrebe Ministrstva za obrambo, s čimer so zagotovljeni pogoji za nemoteno opravljanje nalog obrambnih atašejev, obrambnih predstavnikov pri mednarodnih organizacijah in drugih javnih uslužbenecv na obrambnem področju, ki so izenačeni z diplomati v sprejemnih državah oziroma pri mednarodnih organizacijah, ter pogoji za finančno poslovanje vojaških predstavništav v tujini in slovenskih kontingentov na mednarodnih operacijah in misijah;
- proračunskim uporabnikom, ki imajo podlago v posebnih področnih zakonih, se omogoča odpiranje trgovalnih računov pri ponudnikih investicijskih storitev, prek katerih se v okviru upravljanja finančnega premoženja opravljajo tudi transakcije, potrebne za nakup ali prodajo delnic in drugih nematerializiranih vrednostnih papirjev oziroma kapitalskih naložb in vlog v gospodarskih družbah;
- za zagotovitev stabilnosti javnih financ in odpravo tveganj, ki lahko negativno vplivajo na likvidnost proračunskih uporabnikov in sistema EZR, se predlaga vzpostavitev evidence o izdanih menicah in določa obveznost proračunskih uporabnikov, da o izdanih menicah sporočajo podatke UJP;
- dopolnjujejo se določbe, ki urejajo namen odpiranja posebnih namenskih transakcijskih računov pri Banki Slovenije;
- proračunskim uporabnikom se omogoča, da odpirajo posebne (gotovinske) račune z ničelnim stanjem tudi pri hranilnicah, ki imajo sklenjeno krovno pogodbo z ministrstvom, pristojnim za finance;
- določajo se pomeni novih izrazov, uporabljenih v zakonu (»skrbnik javnofinančnih prihodkov«, »trgovalni račun«, »zunanji ponudnik«, »poslovni subjekt«);
- določajo se nove ter usklajujejo obstoječe storitve in naloge UJP (zbiranje podatkov o izdanih menicah, zbiranje podatkov o odprtih terjatvah in obveznostih nadzornikov javnofinančnih prihodkov, nudenje podpore zunanjim ponudnikom na področju izvajanja spletnih plačil);
- dopolnjujejo se določbe, ki urejajo vodenje registra proračunskih uporabnikov (nabor podatkov, izključitev iz registra) in izmenjavo podatkov z drugimi registri;
- dopolnjujejo se določbe, ki urejajo poročanje zavezancev o računih, ki so odprti izven sistema EZR v državi in tujini;

- dopolnjujejo se določbe, ki urejajo izmenjavo e-računov prek enotne vstopne in izstopne točke, vzpostavljene pri UJP;
- za zagotovitev večje varnosti osebnih in drugih varovanih podatkov se dopolnjujejo določbe, ki urejajo obdelavo podatkov;
- določajo se sankcije za kršitev obveznosti v zvezi z izdajanjem menic in odpiranjem računov izven sistema EZR.

3 OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona nima neposrednih finančnih posledic za državni proračun in za druga javnofinančna sredstva.

Posamezne rešitve, ki jih na novo ureja predlog zakona (možnost odprtja računa za varnostne rezerve SID banke pri banki, možnost odprtja transakcijskega računa proračunskih uporabnikov izven države, ureditev trgovalnih računov proračunskih uporabnikov), povzemajo rešitve iz druge materialne zakonodaje in pravzaprav pomenijo uskladitev tega zakona z že veljavnimi materialnimi predpisi. Finančne posledice v teh primerih so nastale po tej drugi materialni zakonodaji in ne zaradi tega predloga zakona. Sredstva za odpiranje računov imajo proračunski uporabniki zagotovljena v okviru svojih finančnih načrtov.

Ureditev centralne evidence izdanih menic proračunskih uporabnikov in vključitev zunanjih ponudnikov v sistem spletnih plačil nimata neposrednih finančnih posledic, saj aplikativne sistemske rešitve že obstajajo in delujejo.

Širitev obstoječih storitev in nalog UJP ne zahteva novih zaposlitev javnih uslužbencev ali nabav nove strojne in programske opreme ali drugih materialnih stroškov. Enako velja tudi za neposredne in posredne uporabnike državnega in občinskih proračunov, ki uporabljajo storitve UJP.

4 NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog zakona ne predvideva porabe proračunskih sredstev v obdobju, za katero je bil državni proračun že sprejet.

Za izvajanje zakona skrbi UJP. Sredstva za izvajanje celotnega zakona so zagotovljena v finančnem načrtu UJP. Zaradi predlaganih vsebinskih sprememb zakona UJP ne bo treba zagotoviti dodatnih pravic proračunske porabe.

5 PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOST PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU).

Direktiva 2007/64/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2007 o plačilnih storitvah na notranjem trgu in o spremembah direktiv 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES in 2006/48/ES ter o razveljavitvi Direktive 97/5/ES (UL L št. 319, z dne 5. 12. 2007), spremenjena z Direktivo 2009/111/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o spremembi direktiv 2006/48/ES, 2006/49/ES in 2007/64/ES glede bank, ki so odvisne od centralnih institucij, nekaterih postavk lastnih sredstev, velikih izpostavljenosti, nadzornih režimov in kriznega upravljanja (UL L št. 302, z dne 17. 11. 2009; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2007/64/ES), določa kategorije ponudnikov plačilnih storitev, med katere uvršča tudi državne organe. Določbe Direktive 2007/64/ES so prevzete z Zakonom o plačilnih storitvah in sistemih (Uradni list RS, št. 58/09, 34/10, 9/11, 32/12 in 81/15; v

nadaljnem besedilu: ZPlaSS), ki ureja vrste plačilnih storitev, obveznosti in pravice ponudnikov in uporabnikov plačilnih storitev ter pogoje opravljanja plačilnih storitev. V ZPlaSS je izrecno opredeljen status UJP kot ponudnika plačilnih storitev za proračunske uporabnike. S predlogom tega zakona pa se urejajo naloge oziroma plačilne storitve UJP, ki so posebne in povezane izključno s poslovanjem proračunskih uporabnikov v sistemu EZR, pri čemer zakon pooblašča ministra, pristojnega za finance, da podrobneje predpiše postopke, pogoje in posebne zahteve za opravljanje posameznih nalog z delovnega področja UJP.

Glede na sistem javnih financ in sistem EZR, kakor ju je vzpostavil ZJF, s tem pa glede na način izvrševanja državnega in občinskih proračunov ter upravljanja denarnih sredstev sistema EZR ureditev po tem zakonu in predpisih, ki so ali pa bodo izdani na njegovi podlagi, ni primerljiva s pravnim redom drugih članic EU. Ta ureditev je izvirna in je bila v Sloveniji uvedena 1. januarja 2003. Izkazala se je za zelo učinkovito v sistemu upravljanja likvidnosti državnega in občinskih proračunov. Vzpostavlja celovit in enoten sistem obdelave podatkov za proračunske, davčne, statistične, analitične in druge namene, povezane predvsem s spremljanjem izvrševanja proračunov in pripravo poročil o izvrševanju proračunov, nadzorom nad proračunskimi izplačili in vplačili ter upravljanjem denarnih sredstev sistema EZR. Ta zakon zato ne prinaša nove normativne ureditve delovanja sistema EZR in plačilnega prometa proračunskih uporabnikov, temveč povzema ključne določbe obstoječe normativne ureditve z delovnega področja UJP in tako ustvarja funkcionalno normativno celoto.

Delovanja sistema EZR, nalog UJP, registra proračunskih uporabnikov in vrst računov proračunskih uporabnikov ni treba usklajevati s pravnim redom EU, saj na ravni EU ni posebnega predpisa, ki bi urejal ta področja.

V skladu z Odločbo Sveta 98/415/ES z dne 29. junija 1998 o posvetovanju nacionalnih organov z Evropsko centralno banko glede osnutkov pravnih predpisov (UL L 189, 3. 7. 1998) je bil predlog zakona poslan v pregled Evropski centralni banki (v nadaljnjem besedilu: ECB), ki je v svojem pismu z dne 10. maja 2016 ugotovila, da so bile pri pripravi ZOPSPU in novele ZOPSPU-A upoštevane pripombe, izdane v mnenjih ECB št. CON/2010/55 z dne 9. 7. 2010 in CON/2013/62 z dne 19. 8. 2013, ter da predmetni predlog zakona ne kaže, da bi se uvajale spremembe, ki bi vplivale na položaj Banke Slovenije ali drugače posegale na področja v pristojnosti ECB, ter da zaradi tega ECB ni bilo treba izdati mnenja.

Ne glede na navedeno neprimerljivost ureditve izvajanja plačilnih sistemov z ureditvami v drugih državah članicah EU je v nadaljevanju na kratko povzeto, kako imajo register proračunskih uporabnikov in izvajanje plačilnih storitev urejena v treh državah članicah EU: Estoniji, Italiji in Hrvaški.

Republika Estonija

Na podlagi Zakona o državnem proračunu, ki ga sprejme estonska vlada, izvaja tamkajšnje Ministrstvo za finance izvaja prek enotnega zakladniškega računa, in sicer prek štirih lokalnih bank (Swedbank AS, AS SEB Pank, Nordea Bank AB Estonia Branch in Danske Bank A/S Estonia Branch), s katerimi ima podpisano pogodbo za izvajanje poslov plačilnega prometa. V zakladniški račun je vključenih približno 700 uporabnikov proračuna s približno 2000 računi. To pomeni, da državni organi nimajo računov, odprtih pri drugih finančnih institucijah. Direktorat za zakladništvo zagotavlja izvajanje plačil za državne organe in ustanove v državni lasti, in sicer v okviru razpoložljivih sredstev posameznega proračunskega uporabnika. Vsi prilivi in odlivi ministrstev, agencij in ustanov v državni lasti potekajo prek zakladniškega računa.

Zavodi, ki upravljajo socialne transferje, pokojnine, zdravstveno zavarovanje, imajo zaradi velike količine plačilnih transakcij svoje račune odprte pri bankah, in to v okviru pogodb, ki jih ima Direktorat za zakladništvo sklenjene z lokalnimi poslovnimi bankami.

Ministrstva in državni organi ne smejo imeti odprtih svojih računov pri poslovnih bankah, razen ministrstva za zunanje zadeve (ambasade), prav tako ne smejo najemati ali dajati posojil, garancij in vlagati v vrednostne papirje. Državni organi imajo vsak svojo referenčno oznako, ki mora biti navedena na vsakem plačilnem navodilu za določitev pravilnega razporejanja priliva posameznemu državnemu organu.

Republika Italija

Banka Italije opravlja funkcijo državne zakladnice. Funkcija zajema izvrševanje vseh plačilnih nalogov, izstavljenih s strani državne uprave v povezavi s proračunskimi sredstvi, in zbiranje vseh plačil v korist države, bodisi neposrednih bodisi posrednih, prek bank, pošt in koncesionarjev za pobiranje davkov.

Proračunska sredstva se vplačujejo in zbirajo prek enotnega računa, ki ga ima država odprtega v Banki Italije. Izvajanje storitev Banke Italije ureja sklop pravil, ki so del določb v zakonu in predpisih Generalnega državnega računovodstva ter v številnih drugih zakonih, uredbah in sporazumih, ki sta jih podpisala Banka Italije in tamkajšnje Ministrstvo za ekonomijo in finance. V pravilih so opredeljeni vsebina storitev ter organizacijski in računovodski pogoji. Poglavitna dokumenta za to področje sta Konvencija za ustanovitev centralnega oddelka zakladnice države in Konvencija o izvajanju deželne zakladnice države.

V sistemu enotne zakladnice se prihodki organov in transferji iz državnega proračuna zbirajo neposredno na približno 19.000 posebnih računih, odprtih pri Banki Italije. Banka Italije v imenu države izvaja tudi plačilne storitve za finančne agencije (davčne, carinske, v državni lastni), visoke šole za ekonomijo in finance ter INPS – Nacionalni inštitut za socialno varnost (ki se nanaša na izplačilo začasnega nadomestila). Banka Italije opravlja storitve tudi prek svojih podružnic, ki se ukvarjajo z izvajanjem plačilnih storitev in poročanjem. Banka Italije je o stanju in izvršenih plačilih dolžna periodično poročati Generalnemu državnemu računovodstvu in državni upravi. V vlogi plačilnega agenta je Banka Italije v zvezi z upravljanjem dolžna poročati tudi tamkajšnjemu računskemu sodišču.

Poleg upravljanja prejemkov in izdatkov za osrednjo vladno in lokalne uprave Banka Italije skrbi tudi za knjigovodstvo nedržavnih subjektov, vključno z lokalnimi oblastmi: tako imenovano enotno zakladnico, ki je bila predpisana z zakonom. Za italijanske javne finance se je enotni zakladniški sistem izkazal kot koristno orodje za racionalizacijo financ in pretok informacij med vlado, javnimi agencijami in bančnim sistemom.

Republika Hrvaška

Na podlagi pravilnika, izdanega s strani ministra, pristojnega za finance, vodi hrvaška Finančna agencija – Fina (v nadaljnjem besedilu: FINA) Register uporabnikov proračuna (v nadaljnjem besedilu: register).

S pravilnikom so določeni pojmi proračunskih uporabnikov in drugih državnih in občinskih uporabnikov proračuna (v nadaljnjem besedilu: uporabniki proračuna), način in kriteriji vpisa, spremembe podatkov in izbris uporabnikov proračuna iz registra, vsi obvezni podatki, vodeni v registru, ter obrazci za vpis.

FINA kot primarni register za uporabnike proračuna vse podatke o uporabnikih proračuna posreduje v Register poslovnih subjektov, ki ga vodi Državni zavod za statistiko in v katerem so poleg podatkov o uporabnikih proračuna še podatki o drugih pravnih osebah in fizičnih osebah, ki opravljajo dejavnost.

Račun državnega proračuna – enotni zakladniški račun je odprt pri Hrvaški narodni banki, medtem ko so računi občin odprti pri poslovnih bankah. Vse transakcije proračunskih uporabnikov državnega proračuna se izvršujejo prek enotnega zakladniškega računa.

Na podlagi Zakona o izvrševanju državnega proračuna Republike Hrvaške je tamkajšnji minister, pristojen za finance, sprejel odredbo, s katero so predpisani računi, na katere se vplačujejo prihodki proračuna, obvezne dajatve in prihodki za financiranje drugih javnih potreb, način vplačevanja prihodkov ter način obveščanja imetnikov računov. Navedene račune prihodkov vodi v registru FINA.

FINA izvaja gotovinske in negotovinske plačilne transakcije ter posreduje obvestila o stanju in prometu na računu državnega proračuna na podlagi pooblastila, določenega v pogodbi med Ministrstvom za finance in Hrvaško narodno banko.

6 PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic:

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

V skladu z osnovnim ZOPSPU in predlogom tega zakona UJP nudi podporo za izvajanje spletnih plačil za storitve, ki jih javni sektor ponuja fizičnim in pravnim osebam po spletu. V ta namen UJP vzdržuje in razvija spletni program e-Plačila, ki uporabnikom iz javnega in zasebnega sektorja omogoča brezgotovinsko plačevanje storitev proračunskih uporabnikov (npr. sodne in upravne takse, druge stroške upravnih in podobnih postopkov, globe za prekrške) in drugih storitev javnega sektorja (npr. članarine, zamudnine ipd.) prek spletnega bančništva oziroma s plačilnimi in kreditnimi karticami ali prek sistema mobilne telefonije.

Program e-Plačila omogoča plačevanje s plačilnimi in kreditnimi karticami (Mastercard, Visa, Maestro, Activa, Visa Electron, American Express, Diners), mobilno plačevanje prek Monete in plačevanje prek spletne banke Abanet. V sistem se lahko vključijo ponudniki plačilnih kartic in plačilnih storitev ter ponudniki mobilne telefonije, ki izkažejo interes za ta način poslovanja in izpolnijo minimalne tehnične ter druge zahteve, kakor tudi proračunski uporabniki in nosilci javnih pooblastil, ki želijo uporabnikom omogočiti brezgotovinsko plačevanje stroškov upravnih in drugih storitev.

UJP proračunskim uporabnikom zagotavlja tudi možnost hrambe e-računov in priloženih dokumentov v elektronski obliki (v nadaljnjem besedilu: e-hramba), pri čemer tovrstne storitve operativno izvaja zunanji ponudnik, izbran v postopku skupnega javnega naročila, ki izpolnjuje posebne tehnične zahteve in pogoje za opravljanje storitev e-hrambe, določene v predpisih, ki urejajo varstvo dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhive.

Glede na različno strukturo in delovna področja ter posebnosti delovanja posameznih kategorij proračunskih uporabnikov predlagatelj zakona zaradi objektivnih razlogov ne more natančno določiti vseh stroškov in prihrankov, ki bodo nastali zaradi prehoda na sistem e-hrambe e-računov. Glede na trend povečanja količine dokumentarnega gradiva in s tem povezane stroške tiskanja in hrambe gradiva v papirni obliki ter dejstvo, da večina novega gradiva izvorno nastaja v elektronski obliki, je prehod na e-hrambo nujen, kar potrjujejo ugotovitve in pozitivni učinki e-hrambe, opredeljeni v Akcijskem načrtu elektronskega poslovanja javne uprave (št. 38100-2/2010 z dne 8. 4. 2010), ki ga je sprejela Vlada Republike Slovenije. Konkretni stroški in prihranki ter pozitivni učinki na poslovanje javne uprave in pravosodnih organov bodo opredeljeni po zaključku posameznih projektov in pogodb, vezanih na vzpostavitev sistema e-hrambe pri UJP.

Temeljne storitve UJP so plačilne storitve. Za storitve v okviru sistema spletnih plačil je značilno, da gre za spremljevalne storitve, ki so vezane na navedeno temeljno storitev UJP. Poleg tega je za spletna plačila in druge podporne oziroma spremljevalne elektronske storitve UJP značilno, da se izvajajo prek gospodarskih subjektov oziroma ponudnikov storitev spletnega bančništva, plačilnih in kreditnih kartic ter mobilne telefonije (v nadaljnjem besedilu: plačilni servis) in ponudnikov elektronskih poti. V sistem se lahko vključijo plačilni servisi in ponudniki elektronskih poti, ki izkažejo interes za ta način poslovanja ter izpolnjujejo minimalne tehnične in druge zahteve, kakor tudi proračunski

uporabniki, ki želijo uporabljati posamezne storitve, in sicer tako, da prek UJP izvajajo posamezne storitve ali sklop storitev, ki jim ustreza glede na njihove tehnične zmožnosti in delovno področje. Spletne in spremljevalne storitve temeljijo in delujejo na načelu odprtosti in dostopnosti storitev za vse udeležence ter na načelu gospodarnosti množičnih plačil (storitve so najugodnejše in cenejše, če je v sistem vključenih kar največ sodelujočih). Zaradi gospodarnosti poslovanja in nižjih stroškov ter posebnosti plačilnih storitev in transakcij (stranke proračunskih uporabnikov so fizične in pravne osebe, ki imajo odprte račune pri različnih bankah) je v interesu UJP in proračunskih uporabnikov, da storitve izvaja čim širši krog ponudnikov plačilnih servisov in ponudnikov elektronskih poti. Izbira le enega zunanjega ponudnika oziroma izvajalca spletnih in spremljevalnih storitev bi občutno zožila in otežila možnosti poslovanja z zunanjim poslovnim okoljem ter podražila vse tovrstne storitve za proračunske uporabnike.

UJP je v razmerju do drugih udeležencev plačilnih servisov naročnik in sklepa pogodbe za posamezne sklope storitev, ki jih lahko uporabljajo proračunski uporabniki. S tem so upoštevani cilji Vlade Republike Slovenije na področju odprave administrativnih ovir in bremen ter znižanja stroškov gospodarstva in proračunskih uporabnikov ter cilji na področju usklajevanja informacijsko-komunikacijske opreme celotnega javnega sektorja in dostopnosti storitev ter racionalizacije poslovanja javne uprave (namesto več posameznih javnih naročil in pogodb med proračunskimi uporabniki in posameznim plačilnim servisom se sklepa le ena pogodba med UJP in plačilnim servisom; namesto več tisoč mesečnih računov posamezni plačilni servis izda le en račun in ga pošlje UJP ipd.).

V predlogu zakona je predvideno, da bo UJP nudil navedeno podporo tudi za spletno plačevanje storitev, ki jih zunanji ponudniki (poslovni subjekti), ki nimajo statusa proračunskega uporabnika, ponujajo svojim strankam v okviru izvajanja javnih pooblastil ali drugih pristojnosti prek enotne kontaktne točke (npr. Obrtna zbornica Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije itd.), ki jo je vzpostavilo Ministrstvo za javno upravo.

Predlog zakona nima drugih administrativnih posledic v postopkih oziroma pri poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov, in sicer:

- predlog zakona ne predvideva uvedbe novega postopka ali administrativnih bremen oziroma ukinitve postopka,
- predlog zakona ne določa podatkov oziroma dokumentov, ki so potrebni za izvedbo postopka in jih bo organ pridobil po uradni dolžnosti, ter načina njihovega pridobivanja,
- predlog zakona ne povzroča ustanovitve novih organov, reorganizacije ali ukinitve obstoječih organov,
- predlog zakona ne povzroča potreb po novih zaposlitvah ali dodatnem usposabljanju javnih uslužbencev,
- predlog zakona ne predvideva ukinitve postopkov in dejavnosti ter zmanjšanja števila zaposlenih v javni upravi.

b) pri obveznosti strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Spletni program e-Plačila omogoča uporabnikom iz javnega in zasebnega sektorja brezgotovinsko plačevanje storitev proračunskih uporabnikov (npr. sodne in upravne takse, druge stroške upravnih in podobnih postopkov, globe za prekrške) in drugih storitev javnega sektorja (npr. članarine, zamudnine, kotizacije ipd.) prek spletnega bančništva oziroma s plačilnimi in kreditnimi karticami ali prek sistema mobilne telefonije.

S tem so poenostavljeni in pospešeni postopki plačevanja storitev proračunskih uporabnikov ter zagotovljena večja dostopnost storitev.

Predlog zakona nima drugih administrativnih posledic glede obveznosti strank do javne uprave ali pravosodnih organov, in sicer:

- predlog zakona ne določa dokumentacije, ki jo mora stranka predložiti, ter ne povzroča povečanja ali zmanjšanja obsega dokumentacije,
- predlog zakona ne vpliva na stroške, ki jih bo imela stranka, ali na razbremenitev stranke,
- predlog zakona ne določa časa, v katerem bo stranka lahko uredila zadevo.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Stroški upravljanja in hrambe dokumentarnega gradiva v fizični obliki so dolgoročno višji kakor stroški ureditve elektronske hrambe. Izpis dokumentov na papir in hramba dokumentov v fizični obliki višata kadrovske, materialne in obratovalne stroške ter povečujeta obremenjevanje okolja. Po uveljavitvi sistema e-hrambe se bo občutno zmanjšala količina dokumentov javnega sektorja v papirni obliki, ovojev, pisarniških naprav in materialov (tiskalniki, tonerji, fotokopirni stroji, papir, arhivske škatle, mape) ter stroški vzdrževanja strojne opreme in poslovnih prostorov, kar bo posledično občutno znižalo stroške, povezane z upravljanjem in hrambo dokumentarnega gradiva, in zmanjšalo obremenjevanje okolja oziroma prispevalo k varstvu okolja in ohranjanju narave.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Dobavitelji blaga in izvajalci storitev za javni sektor lahko ustvarijo znatne prihranke pri izdajanju, pošiljanju in hrambi računov, ki jih izstavljajo proračunskim uporabnikom.

Gospodarskim subjektom, ki so udeleženi v upravnih in sodnih postopkih ali uporabljajo druge storitve javnega sektorja, je omogočeno brezgotovinsko plačevanje storitev proračunskih uporabnikov (npr. sodne in upravne takse, druge stroške upravnih in podobnih postopkov, globe za prekrške) in drugih stroškov storitev javnega sektorja (npr. nakup vstopnic za gledališče, ribolov, muzeje, nakup literature, plačevanje šolnine, članarine ipd.) prek spletnega bančništva oziroma s plačilnimi in kreditnimi karticami ali prek sistema mobilne telefonije.

Z novimi storitvami UJP so upoštevani cilji spodbujanja elektronskega poslovanja in večje dostopnosti storitev javnega sektorja ter administrativno preprostejših rešitev, ki administrativno razbremenjujejo gospodarske subjekte in prispevajo k ustvarjanju pogojev za gospodarsko pobudo, trajnostno rast in konkurenčnost domačega tržnega gospodarstva.

Plačilni servisi in ponudniki elektronskih poti vstopajo v sistem spletnih in spremljevalnih storitev prek UJP, s čimer se odpravijo administrativna bremena in stroški v zvezi z opravljanjem poslovne dejavnosti. To pomeni, da se namesto več tisoč posameznih javnih naročil in pogodb med proračunskimi uporabniki in plačilnimi servisi ter procesorji lahko sklene le ena pogodba med UJP in posameznim plačilnim servisom oziroma procesorjem ter da temu ni treba mesečno pošiljati več tisoč računov za nadomestila in stroške iz naslova procesne obdelave opravljenih plačilnih transakcij (npr. ločene račune za vsakega proračunskega uporabnika), ampak zadošča le en račun, ki ga plačilni servis oziroma procesor pošlje UJP.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Zniževanje stroškov gospodarstva in prihranki gospodarskih subjektov lahko pozitivno prispevajo k povečanju investicijske aktivnosti gospodarstva in plač za zaposlene ter k ohranitvi ali odpiranju novih delovnih mest in posledično reševanju problematike nezaposlenosti v Republiki Sloveniji.

Storitve javnega sektorja bodo dostopnejše tudi invalidnim osebam, starejšim osebam in drugim gibalno oviranim uporabnikom.

Predlog zakona nima drugih posledic za socialno področje, in sicer za:

- zaposlenost in trg dela,
- standarde in pravice v zvezi s kakovostjo dela,

- socialno vključenost in zaščito določenih skupin,
- pravice iz starševskega varstva in družinskih prejemkov ter družinska razmerja,
- enakost spolov,
- sodno varstvo in učinkovito sodno varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin,
- upravljanje, udeležbo, dobro asimilacijo, dostop do sodišč, medije in etiko,
- javno zdravje,
- zdravstveno varstvo.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Predlog zakona nima posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

- nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja,
- razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna,
- razvojne dokumente EU in mednarodnih organizacij.

6.6 Presoja posledic za druga področja:

Predlog zakona nima posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

UJP bo sprejeti zakon predstavil ciljnim skupinam (resorna ministrstva, proračunski uporabniki, naročniki, banke ipd.) na svoji spletni strani ter po potrebi na brezplačnih seminarjih in delavnicah.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Za izvajanje zakona je pristojen UJP.

Metode in merila za spremljanje in ugotavljanje doseganja ciljev določi generalni direktor UJP, ki o izvajanju zakona in doseženih ciljih ter nadaljnjih ukrepih poroča ministru za finance v obliki rednih mesečnih in letnih poročil o delu UJP.

Minister za finance poroča Vladi RS o izvajanju zakona in doseženih ciljih, če tako zahteva Vlada RS.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

Pri pripravi predloga zakona niso sodelovali zunanji strokovnjaki in niso nastali s tem povezani stroški, ki bremenijo javnofinančna sredstva.

Pri pripravi predloga zakona ni bilo stikov z lobisti.

V zvezi z zakonom ni drugih pomembnih okoliščin.

7 PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 – odl. US in 102/15), kar je razvidno iz objave gradiva na državnem portalu E-uprava oziroma podportalu E-demokracija v rubriki »Predpisi v pripravi« (datum objave 6. 4. 2016).

Javna objava predloga zakona na podportalu E-demokracija, med katero je bilo mogoče sporočiti mnenja, predloge in pripombe, je potekala od 6. aprila 2016 do 6. maja 2016.

V času trajanja predstavitve predloga zakona predlagatelj ni prejel mnenj, predlogov in pripomb nevladnih organizacij, predstavnikov zainteresirane javnosti, predstavnikov strokovne javnosti ter občin in združenj občin.

8 NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

Pri delu državnega zbora in delovnih teles bodo sodelovali naslednji predstavniki predlagatelja:

- Alenka Smerkolj, v funkciji ministrice za finance,
- mag. Mateja Vraničar Erman, državna sekretarka, Ministrstvo za finance,
- Irena Sodin, državna sekretarka, Ministrstvo za finance,
- mag. Miranda Groff Ferjančič, državna sekretarka, Ministrstvo za finance,
- mag. Saša Jazbec, generalna direktorica Direktorata za proračun, Ministrstvo za finance,
- mag. Aleksandra Miklavčič, generalna direktorica Uprave Republike Slovenije za javna plačila.

II BESEDILO ČLENOV

ZAKON O OPRAVLJANJU PLAČILNIH STORITEV ZA PRORAČUNSKÉ UPORABNIKE

1 SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina zakona)

Ta zakon ureja opravljanje plačilnih in drugih storitev za neposredne in posredne uporabnike državnega in občinskih proračunov, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije ter Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: proračunski uporabniki), register proračunskih uporabnikov ter naloge in organizacijo Uprave Republike Slovenije za javna plačila (v nadaljnjem besedilu: UJP).

2. člen (pomen izrazov)

Posamezni izrazi, uporabljeni v tem zakonu, pomenijo:

- »enotni zakladniški sistem« je sistem upravljanja z javnimi financami po enotnih pravilih za državni proračun, občinske proračune in vse proračunske uporabnike;
- »enotni zakladniški račun« (v nadaljnjem besedilu: EZR) je račun države oziroma občine, odprt pri Banki Slovenije, ki ima vlogo skupnega transakcijskega računa vseh subjektov, ki so vključeni v posamezni sistem EZR;
- »podračuni« so zakladniški podračuni upravljavcev sredstev sistema EZR države ali občin in podračuni proračunskih uporabnikov, odprti pri UJP, ki so vključeni v posamezni sistem EZR, ter imajo s statusnopravnega, obligacijskega, davčnega, računovodskega vidika in z vidika predpisov o izvršbi in zavarovanju enak status kot transakcijski računi po zakonu, ki ureja plačilne storitve in sisteme;
- »posebni namenski transakcijski računi« so računi proračunskih uporabnikov, odprti pri Banki Slovenije, na katerih se ločeno vodijo sredstva za namene, določene z zakonom;
- »posebni računi z ničelnim stanjem« so računi proračunskih uporabnikov, odprti pri bankah in hranilnicah, ki jih izbere ministrstvo, pristojno za finance, in se uporabljajo izključno za dvig in polog gotovine in konec dneva izkazujejo ničelno stanje;
- »upravljavec sredstev sistema EZR« je ministrstvo, pristojno za finance, oziroma občinska uprava, ki upravlja denarna sredstva sistema EZR države oziroma občine;
- »nadzornik javnofinančnih prihodkov« je proračunski uporabnik ali nosilec javnih pooblastil, kadar nadzira javnofinančne prihodke;
- »skrbnik javnofinančnih prihodkov« je eden od nadzornikov javnofinančnih prihodkov, ki evidentira in razrešuje tista plačila javnofinančnih prihodkov, ki jim ni mogoče določiti nadzornika javnofinančnih prihodkov;
- »transakcijski račun«, »plačilna transakcija«, »plačilna storitev« in »ponudnik plačilnih storitev« imajo enak pomen kot v zakonu, ki ureja plačilne storitve in sisteme;
- »trgovalni račun« je račun, ki je namenjen za nakup, prodajo, preknjižbo in hrambo ter druge oblike razpolaganja z nematerializiranimi vrednostnimi papirji in drugimi finančnimi instrumenti in njihovega upravljanja na domačem in tujih kapitalskih trgih, skladno z omejitvami in posebnimi pogoji, določenimi s tem zakonom, ter posebnimi zakoni, ki urejajo ravnanje s finančnim premoženjem in finančno poslovanje proračunskih uporabnikov;
- »račun« je skupni izraz za vse vrste računov, ki jih imajo proračunski uporabniki odprte v skladu s predpisi, in za račune, ki jih imajo nadzorniki javnofinančnih prihodkov, ki niso proračunski uporabniki, odprte za nadzor nad plačili obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov;

- »imetnik računa« je upravljavec sredstev sistema EZR ali proračun Republike Slovenije ali proračunski uporabnik, ki sredstva računa vodi v svoji poslovni knjigi;
- »sklep o izvršbi« je sklep o izvršbi in sklep o zavarovanju, izdan v skladu z zakonom, ki ureja izvršbo in zavarovanje, in zakonom, ki ureja davčni postopek;
- »e-račun« je račun za opravljeno storitev ali dobavljeno blago, izdan v elektronski obliki v skladu s tehničnimi in drugimi pogoji, določenimi s posebnimi predpisi, ki enakovredno zamenjuje račun v papirni obliki. Za e-račun se šteje tudi druga knjigovodska listina, natančneje opredeljena v pravilniku, ki ureja standarde in pogoje izmenjave e-računov prek enotne vstopne in izstopne točke pri UJP;
- »poslovni subjekt« ima enak pomen kot v zakonu, ki ureja Poslovni register Slovenije;
- »zunanji ponudnik« je poslovni subjekt, ki nima statusa proračunskega uporabnika in je v sistem spletnih plačil UJP vključen kot nosilec javnega pooblastila, ali druga institucija, pristojna za izvajanje različnih spletnih elektronskih storitev in pooblastil prek enotne kontaktne točke, ki jo je vzpostavilo ministrstvo, pristojno za javno upravo (v nadaljnjem besedilu: enotna kontaktna točka).

3. člen

(ponudnik plačilnih storitev za proračunske uporabnike)

Plačilne storitve za proračunske uporabnike opravlja UJP kot organ v sestavi ministrstva, pristojnega za finance, razen če ta ali drug zakon določa, da posamezne plačilne storitve za proračunske uporabnike v državi ali tujini opravlja drug ponudnik plačilnih storitev.

2 NALOGE, NAČELA DELOVANJA IN ORGANIZACIJA UJP

2.1 Naloge UJP

4. člen

(naloge UJP)

(1) UJP opravlja naslednje naloge:

1. vodi register proračunskih uporabnikov;
2. vodi račune proračunskih uporabnikov, ki so vključeni v sistem EZR, kot ga določa zakon, ki ureja javne finance, in so odprti kot podračuni EZR države oziroma občin;
3. sprejema plačilna navodila v breme računov proračunskih uporabnikov, ki poslujejo v okviru enotnega zakladniškega sistema, in drugih oseb oziroma nadzornikov javnofinančnih prihodkov, določenih s posebnimi predpisi, zagotavlja nadzor nad temi navodili in jih izvaja;
4. za proračunske uporabnike opravlja naloge ponudnika plačilnih storitev v skladu s tem zakonom in zakonom, ki ureja plačilne storitve in sisteme;
5. opravlja izvršbe v breme podračunov proračunskih uporabnikov na podlagi izvršljivih sklepov o izvršbi, ki jih izdajo pristojna sodišča in davčni organi, ter vodi evidenco o stanju izvršb;
6. unovčuje menice v breme podračunov proračunskih uporabnikov in vodi evidenco o unovčenih menicah;
7. unovčuje druge instrumente za zavarovanje plačil po posebnih predpisih;
8. zbira podatke o izdanih menicah proračunskih uporabnikov, ki jih morajo proračunski uporabniki priglasiti UJP;
9. za proračunske uporabnike, proračune in upravljavce sredstev sistema EZR ter nosilce javnih pooblastil pripravlja in pošilja obvestila o plačilnih transakcijah in stanju sredstev na računu ter druge informacije, določene z zakonom ali predpisi ministra, pristojnega za finance;
10. upravljavcem sredstev sistema EZR zagotavlja podatke o stanju sredstev in prometu na podračunih v okviru EZR posameznega upravljavca zaradi upravljanja denarnih sredstev;
11. za proračunske uporabnike ter pristojne organe in organizacije zbira in pošilja podatke o plačilnih transakcijah za statistične, davčne in analitične namene skladno z zakonom ali predpisi ministra, pristojnega za finance;

12. zagotavlja podatke in informacije o javnofinančnih vplačilih v državni in občinske proračune, na račune Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije ter račune oseb, ki morajo po predpisih o enotnem zakladniškem sistemu poslovati prek UJP, ter izplačilih iz teh proračunov in z računov na način in v rokih, ki jih predpiše minister, pristojen za finance;
13. prevzema in posreduje podatke o odprtih terjatvah in obveznostih nadzornikov javnofinančnih prihodkov;
14. zagotavlja podatke o plačilih in vračilih obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov, ki jih davčni, carinski in drugi pristojni organi pobirajo oziroma izterjujejo, ter usklajuje podatke s pristojnimi organi na ravni države in občin;
15. razporeja javnofinančne prihodke na račune prejemnikov javnofinančnih prihodkov;
16. opravlja naloge v zvezi z izdajo, naročanjem tiskanja, prodajo, distribucijo in uničenjem tobačnih znamk;
17. opravlja naloge enotne vstopne in izstopne točke, prek katere proračunski uporabniki prejemajo in pošiljajo e-račune in priložene dokumente v elektronski obliki;
18. lahko opravlja naloge plačilnega agenta za izplačila obveznosti iz naslova nematerializiranih vrednostnih papirjev, ki jih izdaja Republika Slovenija;
19. nudi podporo za izvajanje spletnih plačil za storitve proračunskih uporabnikov in zunanjih ponudnikov;
20. zbira podatke o računih, ki jih imajo proračunski uporabniki skladno s tem zakonom lahko odprte izven sistema EZR v državi ali tujini, in o stanjih na teh računih;
21. zbira podatke o transakcijah, izvršenih prek posebnih računov z ničelnim stanjem in prek računov, ki jih ima Republika Slovenija odprte za namen upravljanja sredstev varnostnih rezerv;
22. opravlja storitve po posebnih dogovorih, sporazumih in protokolih;
23. opravlja druge naloge, določene z zakonom ali predpisi, izdanimi na podlagi zakona.

(2) Minister, pristojen za finance, predpiše postopke, pogoje in posebne zahteve, povezane z opravljanjem nalog iz prejšnjega odstavka.

5. člen **(opravljanje nujnih nalog v času stavke)**

Zaradi nemotenega in neprekinjenega opravljanja plačilnih in drugih storitev, izvrševanja državnega in občinskih proračunov, delovanja sistema EZR, stabilnosti finančnega poslovanja Republike Slovenije in izpolnjevanja mednarodnih obveznosti mora UJP tudi v času stavke zagotoviti opravljanje nujnih nalog iz svoje pristojnosti. Zaradi tega je pravica do stavke javnih uslužbencev UJP omejena. Javni uslužbenci UJP morajo med stavko opravljati naslednje nujne naloge:

- vodenje in posodabljanje podatkov o proračunskih uporabnikih, proračunih, upravljavcih sredstev sistema EZR, nadzornikih javnofinančnih prihodkov in računih ter opravljanje nalog v upravnem postopku in drugih nalog v zvezi z vodenjem registra proračunskih uporabnikov, če bi njihova opustitev pomenila zamudo nepodaljšjivega roka za UJP ali stranko v postopku ali ogrozila izvrševanje državnega in občinskih proračunov ter delovanje sistema EZR;
- vodenje računov proračunskih uporabnikov, opravljanje plačilnih storitev ter zagotavljanje podatkov o plačilnih transakcijah in stanju sredstev na računih in drugih predpisanih informacijah za proračunske uporabnike, proračune, upravljavce sredstev sistema EZR in prejemnike javnofinančnih prihodkov;
- opravljanje izvršb v breme podračunov proračunskih uporabnikov na podlagi sklepov o izvršbi ter unovčenje menic in drugih instrumentov za zavarovanje plačil;
- razporejanje javnofinančnih prihodkov na račune prejemnikov javnofinančnih prihodkov;
- opravljanje nalog plačilnega agenta za izplačila obveznosti iz naslova nematerializiranih vrednostnih papirjev, ki jih izdaja Republika Slovenija;
- nudenje podpore za izvajanje spletnih plačil za storitve proračunskih uporabnikov in zunanjih ponudnikov;
- zagotavljanje neprekinjenega delovanja informacijskih sistemov UJP.

2.2 Načela delovanja UJP

6. člen

(načelo zaščite javnofinančnih sredstev)

UJP opravlja svoje naloge tako, da je zagotovljena varnost plačil oziroma javnofinančnih tokov v plačilnih sistemih in varovan interes imetnikov računov.

7. člen

(načelo neprekinjenega delovanja in kakovosti storitev)

(1) UJP mora ves čas zagotavljati in izpopolnjevati zanesljiv in celovit sistem upravljanja podatkov in dokumentov, ki jih obdeluje pri opravljanju nalog po tem zakonu, ter sistem notranjih kontrol zaradi:

- opravljanja nalog in delovanja v skladu z načeli in standardi, določenimi s tem zakonom in drugimi predpisi,
- zagotavljanja organizacijskih, kadrovskih, tehničnih in drugih pogojev za varno in zanesljivo poslovanje,
- zagotavljanja neprekinjenega delovanja informacijskega sistema za opravljanje plačilnih in drugih storitev ter delovanje sistema EZR,
- ugotavljanja, ocenjevanja, obvladovanja in spremljanja tveganj, ki jim je ali bi jim bil lahko izpostavljen UJP, in poročanja o njih ter
- izpopolnjevanja in merjenja sistema kakovosti storitev.

(2) Zaradi posebnega pomena neprekinjenega in varnega opravljanja plačilnih in drugih storitev, izvrševanja državnega in občinskih proračunov, delovanja sistema EZR in stabilnosti finančnega poslovanja Republike Slovenije UJP zagotavlja in skrbi za upravljanje, vzdrževanje in razvoj samostojne informacijsko-komunikacijske infrastrukture in posebnih informacijskih sistemov, namenjenih za opravljanje nalog in storitev, določenih v tem zakonu, pri čemer mora upoštevati tehnološke standarde, smernice in skupno varnostno politiko ministrstva, pristojnega za upravljanje centralnega informacijsko-komunikacijskega sistema državne uprave.

2.3 Organizacija UJP

8. člen

(organizacija UJP)

(1) UJP sestavljajo Urad UJP in območne enote UJP, ustanovljene za posamezno območje.

(2) Sedež UJP je v Ljubljani.

(3) Območne enote UJP, njihovo območje in sedež določi Vlada Republike Slovenije.

9. člen

(vodenje UJP)

(1) UJP vodi generalni direktor, ki vodi tudi Urad UJP.

(2) Generalni direktor poleg nalog predstojnika organa, ki so opredeljene z zakoni in drugimi predpisi, določa splošne pogoje poslovanja UJP v zvezi z izvajanjem pogodbenih obveznosti in opravljanjem posameznih plačilnih in drugih storitev, pa tudi obliko in vsebino papirnih ali elektronskih obrazcev, ki se uporabljajo pri vodenju registra proračunskih uporabnikov in opravljanju plačilnih in drugih storitev UJP, če obrazci niso določeni s predpisi ministra, pristojnega za finance.

3 REGISTER PRORAČUNSKIH UPORABNIKOV

10. člen

(register proračunskih uporabnikov)

(1) Register proračunskih uporabnikov je enotna informatizirana zbirka podatkov, povezana s Poslovnim registrom Slovenije in registrom transakcijskih računov.

(2) V registru proračunskih uporabnikov se vodijo in dnevno posodablajo podatki o proračunskih uporabnikih, proračunih, upravljavcih sredstev sistema EZR, nadzornikih javnofinančnih prihodkov (v nadaljnjem besedilu: enote registra) in računih ter drugi podatki, določeni s tem zakonom.

11. člen

(primarni register)

Za neposredne uporabnike državnega in občinskih proračunov, proračune in upravljavce sredstev sistema EZR ter za proračunske uporabnike, ki pridobijo pravno sposobnost neposredno na podlagi zakona ali drugega ustanovitvenega akta, objavljenega v Uradnem listu Republike Slovenije, in se ne registrirajo pri nobenem drugem registrskem organu, je register proračunskih uporabnikov primarni register oziroma UJP registrski organ.

12. člen

(identifikacija enote registra)

(1) UJP enotam registra ob njihovem vpisu v register proračunskih uporabnikov dodeli šifro proračunskega uporabnika, šifro proračuna, šifre proračunov ustanoviteljev, šifro upravljavca sredstev sistema EZR, šifro nadzornika javnofinančnih prihodkov in šifro skrbnika javnofinančnih prihodkov v skladu z merili in pogoji, ki jih za posamezno enoto registra predpiše minister, pristojen za finance.

(2) UJP določi šifro neposrednega uporabnika državnega proračuna po predhodnem soglasju ministrstva, pristojnega za finance.

(3) Šifre iz prvega in drugega odstavka tega člena enolično opredelijo posamezno enoto registra in so enolična identifikacija enote registra proračunskih uporabnikov.

(4) UJP za skrbnika javnofinančnih prihodkov določi nadzornika javnofinančnih prihodkov, ki je imel v zadnjih dvanajstih mesecih pred določitvijo tega statusa največ transakcij na posameznem podračunu javnofinančnih prihodkov.

(5) Po izbrisu enote registra iz registra proračunskih uporabnikov se njene šifre ne smejo znova uporabiti.

(6) Ne glede na prvi odstavek tega člena UJP nadzorniku javnofinančnih prihodkov, ki je nosilec javnih pooblastil, dodeli evidenčno številko v registru proračunskih uporabnikov.

13. člen

(namen registra proračunskih uporabnikov)

Na podlagi podatkov registra proračunskih uporabnikov se zagotavljajo:

- identifikacija proračunskih uporabnikov, proračunov, upravljavcev sredstev sistema EZR in nadzornikov javnofinančnih prihodkov;
- identifikacija vrste in namena računov ter njihovih imetnikov;

- vodenje podračunov v sistemu EZR ter opravljanje plačilnih in drugih storitev za proračunske uporabnike;
- evidenca o računih proračunskih uporabnikov, ki so odprti izven sistema EZR v državi ali tujini;
- povezava in izmenjava podatkov s Poslovnim registrom Slovenije in registrom transakcijskih računov;
- obveščanje proračunskih uporabnikov oziroma imetnikov računov ter
- opravljanje drugih nalog, določenih s predpisi.

14. člen **(vsebina registra proračunskih uporabnikov)**

(1) Register proračunskih uporabnikov vsebuje podatke o:

- proračunskih uporabnikov,
- proračunih,
- upravljavcih sredstev sistema EZR,
- nadzornikih in skrbnikih javnofinančnih prihodkov,
- računih ter
- podatke za obveščanje o plačilnih transakcijah in stanju na računih.

(2) Podatki o proračunskih uporabnikih so:

- identifikacija proračunskega uporabnika (šifra proračunskega uporabnika, naziv, kratek naziv, naslov, pravnoorganizacijska oblika, matična številka, davčna številka, status, nasledstvo, skupina po standardni klasifikaciji institucionalnih sektorjev – SKIS in podatki za stike – elektronski naslov, telefonska številka, številka telefaksa);
- vključenost v proračun (tip, skupina in podskupina proračunskega uporabnika ter šifra proračuna, ki mu proračunski uporabnik pripada);
- dejavnost (šifra glavne dejavnosti po standardni klasifikaciji dejavnosti – SKD);
- ustanovitelji (šifra, naziv in tip ustanovitelja);
- podatki o zastopnikih (osebno ime, naslov stalnega ali začasnega prebivališča, enotna matična številka občana (v nadaljnjem besedilu: EMŠO), datuma imenovanja in razrešitve, vrsta zastopnika);
- upravljanje likvidnosti (skupina za upravljanje likvidnosti in pripadnost sistemu EZR);
- plačne skupine (oznaka plačne skupine);
- vpisi v register proračunskih uporabnikov (datumi ustanovitve ter vključitve in izključitve);
- obveznost za poročanje na podlagi zakona, ki ureja javne finance, ali drugega posebnega zakona (oznaka DA ali NE za posamezno vrsto poročila).

(3) Podatki o proračunih so:

- identifikacija proračuna (šifra za izvrševanje državnega in občinskih proračunov, naziv in kratek naziv);
- šifre proračunov ustanoviteljev (šifre in nazivi);
- upravljavec (šifra in naziv);
- vpisi v register proračunskih uporabnikov (datuma vključitve in izključitve).

(4) Podatki o upravljavcih sredstev sistema EZR so:

- identifikacija upravljavca sredstev sistema EZR (šifra za upravljanje likvidnosti sistemov EZR, naziv in kratek naziv);
- upravljavec (šifra in naziv);
- podatki o zastopnikih (osebno ime, naslov stalnega ali začasnega prebivališča, EMŠO, datuma imenovanja in razrešitve, vrsta zastopnika);
- vpisi v register proračunskih uporabnikov (datumi vključitve in izključitve ter zadnje spremembe);
- podatki za povezave z drugimi podatkovnimi zbirkami (matična številka, davčna številka in šifra SKIS).

(5) Podatki o nadzornikih oziroma skrbnikih javnofinančnih prihodkov so:

- identifikacija nadzornika oziroma skrbnika javnofinančnih prihodkov (šifra nadzornika oziroma skrbnika, naziv, kratek naziv, naslov, pravnoorganizacijska oblika, tip, matična številka, davčna številka, status in podatki za stike – elektronski naslov, telefonska številka, številka telefaksa).

(6) Podatki o računih so:

- tip računa;
- številka računa;
- številka računa za plačilo stroškov plačilnih storitev;
- številka računa za pripis obresti;
- popoln oziroma dolg naziv računa;
- kratek naziv računa;
- valute računa;
- vrsta računa po zahtevah registra transakcijskih računov;
- imetnik računa;
- souporaba računa;
- identifikacijski podatki o osebah, pooblaščenih za razpolaganje s sredstvi na računu in podpisovanje plačilnih navodil (osebno ime, lastnoročni podpis, način podpisovanja, omejitve razpolaganja);
- nadzorniki javnofinančnih prihodkov;
- skrbnik javnofinančnih prihodkov;
- aktivnost;
- oznaka za objavo v registru transakcijskih računov;
- datum odprtja računa;
- datum zadnje spremembe;
- oznaka opravljenega prenosa v register transakcijskih računov;
- datum zaprtja računa;
- pravni naslednik računa;
- šifra proračunskega uporabnika računovodje, ki vodi računovodstvo imetnika;
- šifra proračunskega uporabnika končnega prejemnika sredstev in
- šifra SKIS.

(7) Podatki za obveščanje o plačilnih transakcijah in stanju na računih so:

- imena prejemnikov oziroma prejemnic obvestil (v nadaljnjem besedilu: prejemnik obvestil);
- naslovi prejemnikov obvestil;
- način dostave obvestil in
- vrsta obvestila.

(8) Minister, pristojen za finance, podrobneje predpiše merila za pridobitev in prenehanje statusa proračunskega uporabnika, način vodenja registra proračunskih uporabnikov ter podrobnejšo razčlenitev podatkov iz prvega do sedmega odstavka tega člena.

15. člen

(uporaba zakona, ki ureja splošni upravni postopek)

V postopku vključitve proračunskega uporabnika v register proračunskih uporabnikov in izključitve proračunskega uporabnika iz njega se uporablja zakon, ki ureja splošni upravni postopek, razen če je s tem zakonom določeno drugače.

16. člen

(vključitev v register proračunskih uporabnikov)

(1) Uporabnik javnofinančnih sredstev, ki izpolnjuje predpisane pogoje za pridobitev statusa proračunskega uporabnika, ali njegov ustanovitelj mora prijavo za vpis v register proračunskih

uporabnikov vložiti najpozneje v petih delovnih dneh od ustanovitve, spremembe pravnoorganizacijske oblike ali virov financiranja oziroma od vpisa v primarni register.

(2) Upravljavec sredstev sistema EZR občine, ki deluje kot del občinske uprave, mora za vpis v register proračunskih uporabnikov vložiti vlogo najpozneje v petih delovnih dneh od ustanovitve občine.

(3) UJP izvede postopek vključitve v register proračunskih uporabnikov na podlagi popolne prijave. Ob nepopolni prijavi UJP pozove predlagatelja, naj v petih delovnih dneh dopolni prijavo.

(4) Če uporabnik javnofinančnih sredstev ne vloži prijave za vključitev v register proračunskih uporabnikov ali ne dopolni prijave v roku iz prejšnjega odstavka, UJP uvede postopek po uradni dolžnosti na podlagi dokumentov, ki so objavljeni v Uradnem listu Republike Slovenije, in dokumentov, ki jih pridobi iz Poslovnega registra Slovenije.

(5) Če so izpolnjeni predpisani pogoji za pridobitev statusa proračunskega uporabnika, UJP izda odločbo o vključitvi v register proračunskih uporabnikov, enoti registra dodeli šifro proračunskega uporabnika in vpiše vse podatke, določene s tem zakonom in predpisom ministra, pristojnega za finance.

(6) Če predlagatelj ne izpolnjuje pogojev za vpis v register proračunskih uporabnikov, UJP izda odločbo o zavrnitvi vpisa.

(7) Zoper odločbo iz petega in šestega odstavka tega člena je dovoljena pritožba, ki se vloži pri UJP v petnajstih dneh od vročitve odločbe. O pritožbi odloča ministrstvo, pristojno za finance.

17. člen **(vpis sprememb podatkov)**

(1) Proračunski uporabniki, proračuni in upravljavci sredstev sistema EZR morajo vsako spremembo podatkov, ki se vodijo v registru proračunskih uporabnikov, prijaviti UJP v petih delovnih dneh po nastanku spremembe.

(2) Za enote registra proračunskih uporabnikov iz prejšnjega odstavka, ki opustijo dolžnost iz prejšnjega odstavka, vpiše UJP spremembe podatkov v register proračunskih uporabnikov po uradni dolžnosti na podlagi podatkov, pridobljenih iz drugih javnih registrov in evidenc. Če vpis sprememb podatkov ni mogoč po uradni dolžnosti ali na podlagi podatkov iz drugih registrov, UJP pozove enoto registra iz prejšnjega odstavka, naj v petih delovnih dneh predloži zahtevane podatke oziroma dokumente.

(3) UJP o vpisu sprememb podatkov izda obvestilo in ga pošlje enoti registra, na katero se sprememba nanaša.

(4) UJP vodi register proračunskih uporabnikov tako, da je zagotovljeno trajno spremljanje vseh vpisov v register proračunskih uporabnikov (zgodovina podatkov).

18. člen **(izključitev iz registra proračunskih uporabnikov)**

(1) UJP izvede postopek izključitve iz registra proračunskih uporabnikov na podlagi vloge za izključitev proračunskega uporabnika oziroma njegovega ustanovitelja, pravnega naslednika ali po uradni dolžnosti.

(2) Pravna oseba, ki ima pravni interes za prenehanje statusa proračunskega uporabnika, mora najpozneje v petih delovnih dneh od začetka veljavnosti akta o statusnem preoblikovanju oziroma akta o izbrisu iz primarnega registra o tem obvestiti UJP ter predložiti zahtevano dokumentacijo za izključitev iz registra proračunskih uporabnikov. UJP izvede postopek izključitve iz registra proračunskih uporabnikov na podlagi popolne vloge za izključitev. Ob nepopolni vlogi za izključitev UJP pozove predlagatelja, naj jo v petih delovnih dneh dopolni.

(3) Če zavezanec iz prvega odstavka tega člena ne vloži vloge za izključitev iz registra proračunskih uporabnikov ali če predlagatelj ne dopolni vloge za izključitev v roku iz prejšnjega odstavka, UJP uvede postopek izključitve iz registra po uradni dolžnosti na podlagi dokumentov, ki so objavljeni v Uradnem listu Republike Slovenije, ter dokumentov, ki jih pridobi iz Poslovnega registra Slovenije.

(4) Upravljevec sredstev sistema EZR občine, ki deluje kot del občinske uprave, mora za izbris iz registra proračunskih uporabnikov vložiti vlogo najpozneje v petih delovnih dneh po ukinitvi občine oziroma njeni vključitvi v EZR države.

(5) UJP ob upoštevanju meril, določenih v zakonu, ki ureja javne finance, in predpisih ministra, pristojnega za finance, izda odločbo o zavrnitvi vloge za izključitev ali odločbo o izključitvi proračunskega uporabnika iz registra proračunskih uporabnikov. Zoper to odločbo je dovoljena pritožba, ki se vloži pri UJP v 15 dneh od vročitve odločbe. O pritožbi odloča ministrstvo, pristojno za finance.

(6) UJP pred izključitvijo proračunskega uporabnika iz registra preveri njegove račune in ga pozove, naj zapre vse račune, ki jih ima pred izključitvijo še odprte.

19. člen **(prevzem podatkov)**

(1) UJP dnevno prevzema od upravljavca Poslovnega registra Slovenije in registra transakcijskih računov podatke, potrebne za vzdrževanje registra proračunskih uporabnikov in opravljanje nalog s svojega delovnega področja.

(2) UJP je podatke in informacije, ki jih potrebuje za vodenje registra proračunskih uporabnikov, upravičen dobivati brezplačno.

20. člen **(uporaba podatkov registra proračunskih uporabnikov)**

(1) Državni organi in upravljalci javnih zbirk podatkov, ki se povezujejo z registrom proračunskih uporabnikov zaradi vodenja svojih zbirk podatkov, prevzemajo podatke iz 14. člena tega zakona v obsegu, ki ga potrebujejo za vodenje svojih registrov.

(2) Organi in upravljalci iz prejšnjega odstavka ter pooblaščen izvajalci statističnih raziskovanj so upravičeni do brezplačnega dostopa do registra proračunskih uporabnikov in uporabe podatkov iz njega.

(3) UJP se lahko dogovori o načinu izmenjave podatkov s posameznimi prosilci oziroma prosilkami, ki so upravičeni do podatkov iz registra proračunskih uporabnikov.

21. člen **(dostop do podatkov registra proračunskih uporabnikov)**

UJP zagotavlja dostop do podatkov posameznega proračunskega uporabnika v registru proračunskih uporabnikov.

22. člen **(hramba dokumentacije registra proračunskih uporabnikov)**

(1) Dokumentacija registra proračunskih uporabnikov vsebuje prijave, odločbe, obvestila in druge listine, ki so pomembni za vodenje in vzdrževanje registra proračunskih uporabnikov.

(2) UJP trajno hrani vso dokumentacijo, ki je podlaga za pridobitev ali prenehanje statusa proračunskega uporabnika, oziroma dokumentacijo, na podlagi katere se odloča o vključitvi v register proračunskih uporabnikov ali izključitvi iz njega.

4 RAČUNI IN PLAČILNE STORITVE

23. člen **(vrste računov)**

(1) UJP za izvajanje in evidentiranje javnofinančnih tokov, kot jih opredeljuje zakon, ki ureja javne finance, ter za opravljanje plačilnih storitev za proračunske uporabnike vodi naslednje račune:

- zakladniške podračune upravljavcev sredstev sistema EZR države in EZR občin, ki so namenjeni za upravljanje denarnih sredstev posameznega sistema EZR,
- podračune javnofinančnih prihodkov, na katere se plačujejo obvezne dajatve in drugi javnofinančni prihodki,
- podračune proračunskih uporabnikov, ki so namenjeni za opravljanje plačilnih storitev za proračunske uporabnike,
- druge račune, določene z drugimi predpisi.

(2) Sredstva na zakladniškem podračunu upravljavcev sredstev sistema EZR države in EZR občin, podračunu javnofinančnih prihodkov, posebnem namenskem transakcijskem računu in posebnem računu z ničelnim stanjem se ne smejo zarubiti za poplačilo upnikov v izvršilnem postopku ali za poplačilo terjatev upnikov iz naslova menic, izvršnic in drugih instrumentov za zavarovanje plačil.

(3) UJP vodi evidenčne račune za račune, odprte izven sistema EZR v državi in tujini, ki so lahko odprti skladno s tem zakonom.

(4) Posebni namenski transakcijski račun se lahko ob soglasju ministra, pristojnega za finance, odpre pri Banki Slovenije za:

- sredstva donacij, če donator zahteva ločeno vodenje sredstev,
- sredstva Evropske unije, namenjena za izvedbo določenega programa oziroma projekta, če je ločeno vodenje sredstev določeno v predpisih Evropske unije,
- tuja gotovinska sredstva, zasežena na podlagi zakona, če je gotovina v tujih valutah, v katerih se ne vodi EZR,
- sredstva sukcesije in druga sredstva nasledstva,
- tuje valute, v katerih se ne vodi EZR,
- upravljanje denarnih sredstev sistema EZR države,
- potrebe poravnave poslov iz naslova nematerializiranih vrednostnih papirjev, katerih izdajatelj je Republika Slovenija.

(5) Banke in hranilnice, ki vodijo posebne račune z ničelnim stanjem na podlagi krovne pogodbe, sklenjene z ministrstvom, pristojnim za finance, morajo UJP brezplačno sporočati podatke o plačilih, opravljenih v breme in dobro teh računov, ter o stanju sredstev na njih na način in v rokih, določenih s predpisi ministra, pristojnega za finance.

(6) Ministrstvo, pristojno za finance, in Banka Slovenije se s pogodbo ali drugim pravnim aktom dogovorita o načinu izmenjave podatkov med UJP in Banko Slovenije v zvezi z vodenjem EZR države in občin ter posebnih namenskih transakcijskih računov, odprtih pri Banki Slovenije, in opravljanjem plačilnih storitev prek teh računov.

(7) Minister, pristojen za finance, za proračunske uporabnike in ponudnike plačilnih storitev, razen Banke Slovenije, podrobneje predpiše:

- postopke in način vodenja računov proračunskih uporabnikov pri UJP,
- način opravljanja plačilnih storitev UJP,
- način obveščanja o plačilnih transakcijah, izvršenih v dobro ali breme računov proračunskih uporabnikov, in vrste podatkov, ki jih morajo ponudniki plačilnih storitev sporočiti UJP,
- način plačevanja in razporejanja obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov na račune proračunskih uporabnikov in nadzornikov javnofinančnih prihodkov,
- obvezne podatke na plačilnem navodilu za plačilo obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov ter obliko in način sporočanja teh podatkov UJP in davčnemu organu v skladu s tem zakonom in zakonom, ki ureja davčni postopek,
- vsebino, obliko, način in roke sporočanja drugih podatkov o plačilnih transakcijah za proračunske, davčne, statistične, analitične in druge namene, določene z zakonom, ki ureja javne finance, ali zakonom, ki ureja davčni postopek, ali drugim zakonom.

24. člen

(obveznost preverjanja podatkov na plačilnem nalogu pri plačilu obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov)

(1) Za pravilno prepoznavanje plačnika, vrste obvezne dajatve ali javnofinančnega prihodka ter nadzornika javnofinančnih prihodkov morajo biti pri plačilu obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov na plačilnem nalogu navedeni aktiven podračun javnofinančnega prihodka, objavljen v registru transakcijskih računov, referenca odobritve in drugi podatki, določeni s pravilnikom ministra, pristojnega za finance.

(2) Ponudniki plačilnih storitev, razen Banke Slovenije, morajo zavrniti plačilni nalog, na katerem je plačnik navedel neobstoječi ali ukinjeni podračun javnofinančnih prihodkov ali referenco, ki ni v skladu s pravilnikom ministra, pristojnega za finance.

25. člen

(obveznost priglasitve izdane menice)

(1) Proračunski uporabniki, ki jim zakon, ki ureja javne finance, ali zakon, ki ureja izvrševanje proračuna, ali drug področni zakon dovoljuje izdajo menice, morajo UJP v osmih dneh po izdaji menice poslati naslednje podatke:

- naziv, naslov in šifro proračunskega uporabnika, izdajatelja menice,
- status proračunskega uporabnika pri izdaji menice (dolžnik, porok),
- podatke o meničnem upniku (ime, sedež, naslov, matična in davčna številka),
- vrsto menice,
- zaporedno številko izdane menice,
- datum izdaje menice,
- kraj izdaje menice,
- menični znesek in valuto,
- višino osnovnega zavarovanja obveznosti,
- datum dospelosti ali zapadlosti,
- podatke o pogojih in omejitvah v zvezi z unovčenjem menice (menične izjave in klavzule).

(2) Minister, pristojen za finance, podrobneje predpiše način priglasitve izdane menice.

26. člen **(obveznost zaprtja računov)**

Pravna oseba, ki je pridobila status proračunskega uporabnika in je predhodno poslovala prek enega ali več računov pri drugih ponudnikih plačilnih storitev, mora v tridesetih dneh po dokončnosti odločbe o vključitvi v register proračunskih uporabnikov zapreti vse račune pri drugih ponudnikih plačilnih storitev.

27. člen **(prepoved odpiranja računov in uporabe plačilnih storitev izven sistema EZR)**

(1) Proračunski uporabnik ne sme odpirati računov pri drugih ponudnikih plačilnih storitev in uporabljati plačilnih storitev izven sistema EZR, razen če ta zakon določa drugače.

(2) Ponudniki plačilnih storitev, razen Banke Slovenije, morajo zavrniti zahtevek za odprtje računa ali naročilo plačilnih storitev, ki je v nasprotju s prepovedjo iz prejšnjega odstavka.

(3) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena lahko:

- proračunski uporabnik pri izbranih bankah in hranilnicah odpre in uporablja posebne račune z ničelnim stanjem izključno za dvig ali polog domače in tuje gotovine na način, ki ga predpiše minister, pristojen za finance;
- diplomatska predstavništva in konzulati Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: DPK) odpirajo račune pri bankah v državi, kjer ima DPK sedež, če predhodno pridobijo soglasje ministrstva, pristojnega za zunanje zadeve. Ministrstvo, pristojno za zunanje zadeve, mora o odprtju teh računov obvestiti UJP, ki vzpostavi evidenčne račune. DPK ali ministrstvo, pristojno za zunanje zadeve, mora UJP brezplačno sporočiti podatke o stanju sredstev na njih v obsegu in na način, ki ju predpiše minister, pristojen za finance;
- obrambni atašeji, obrambni predstavniki pri mednarodnih organizacijah in drugi uslužbenci Republike Slovenije na obrambnem področju, izenačeni z diplomati v sprejemnih državah oziroma pri mednarodnih organizacijah, vojaška predstavništva v tujini ter slovenski kontingenti na mednarodnih operacijah in misijah odpirajo račune pri bankah v državi, kjer delujejo, če predhodno pridobijo soglasje ministrstva, pristojnega za obrambo. Ministrstvo, pristojno za obrambo, mora o odprtju teh računov obvestiti UJP, ki vzpostavi evidenčne račune. Ministrstvo, pristojno za obrambo, mora UJP brezplačno sporočiti podatke o stanju sredstev na njih v obsegu in na način, ki ju predpiše minister, pristojen za finance;
- za namen upravljanja sredstev varnostnih rezerv Republika Slovenija odpre račun pri banki, s katerim upravlja Slovenska izvozna in razvojna banka (v nadaljnjem besedilu: SID banka) skladno z zakonom, ki ureja zavarovanje in financiranje mednarodnih gospodarskih poslov, in zakonom, ki ureja pooblastilo SID banke. SID banka mora o odprtju tega računa obvestiti UJP, ki vzpostavi evidenčni račun. Banka, ki za Republiko Slovenijo oziroma SID banko vodi navedeni račun, mora UJP brezplačno sporočiti podatke o plačilih, opravljenih v breme in dobro tega računa, ter o stanju sredstev na tem računu na način, ki ga predpiše minister, pristojen za finance;
- proračunski uporabniki odpirajo trgovalne račune pri ponudnikih investicijskih storitev v skladu s predpisi, ki urejajo trg finančnih instrumentov, ter za namene, določene v tem zakonu in v zakonu, ki ureja javne finance, ali v drugem posebnem zakonu, ki za proračunske uporabnike določa pogoje upravljanja finančnega premoženja. Ponudniki investicijskih storitev, ki za proračunske uporabnike vodijo trgovalne račune, in proračunski uporabniki, ki odpirajo trgovalne račune v tujini, morajo obvestiti UJP o odprtju trgovalnih računov in mu brezplačno sporočiti podatke o stanju sredstev na njih v obsegu in na način, ki ju predpiše minister, pristojen za finance.

28. člen

(izmenjava e-računov in priloženih dokumentov v elektronski obliki prek enotne vstopne in izstopne točke)

(1) Za izmenjavo e-računov in priloženih dokumentov v elektronski obliki, ki jih izdajajo ali prejemajo proračunski uporabniki, je UJP enotna vstopna oziroma izstopna točka.

(2) E-račune morajo proračunski uporabniki pošiljati in prejemati le prek UJP.

(3) Proračunski uporabniki morajo prejemati račune in priložene dokumente, ki jih izdajo subjekti iz četrtega odstavka tega člena, izključno v elektronski obliki.

(4) Pravne in fizične osebe (v nadaljnjem besedilu: poslovni subjekti), ki za proračunske uporabnike dobavljajo blago, izvajajo storitev ali gradnjo, morajo proračunskim uporabnikom pošiljati e-račune le prek spletnega programa UJP ali zainteresiranih ponudnikov plačilnih storitev in ponudnikov procesne obdelave podatkov (v nadaljnjem besedilu: udeleženci sistema izmenjave e-računov), ki imajo z UJP sklenjeno pogodbo o izmenjavi e-računov. Ta obveznost velja tudi za podizvajalce poslovnih subjektov in skupine poslovnih subjektov, kadar je v pogodbi ali naročilnici za izvedbo javnega naročila ali drugem aktu, sklenjenem na podlagi oddanih javnih naročil, ali v koncesijski pogodbi določeno, da se plačila opravljajo neposredno podizvajalcem in drugim poslovnim subjektom, ki sodelujejo pri izvajanju pogodbe. UJP na svoji spletni strani objavi seznam udeležencev sistema izmenjave e-računov, s katerimi ima sklenjene pogodbe.

(5) Določbe prvega do četrtega odstavka tega člena se ne uporabljajo za račune, zahteve za plačilo, račune za nadomestilo, poročila, obračunske liste, dobropise, bremepise in druge spremljajoče obračunske dokumente, ki jih Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije in zavarovalnicam, ki opravljajo dopolnilno zdravstveno zavarovanje, pošiljajo bolnišnice, zdravstveni domovi, lekarne, zasebniki, v delu, ki se nanaša na izvajanje koncesijske pogodbe, zdravilišča, dobavitelji medicinskih pripomočkov in drugi izvajalci zdravstvenih storitev, ki opravljajo storitve v breme obveznega in dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja.

(6) UJP lahko zagotavlja storitve hrambe e-računov za proračunske uporabnike v skladu z zakonom in podzakonskimi predpisi, ki urejajo varstvo dokumentarnega in arhivskega gradiva. Obseg teh storitev ter medsebojne pravice in obveznosti UJP in uporabnika storitev se uredijo s pogodbo.

(7) Minister, pristojen za finance, podrobneje predpiše način izmenjave e-računov proračunskih uporabnikov prek UJP.

29. člen

(sistem za spletno plačevanje storitev proračunskih uporabnikov in zunanjih ponudnikov)

(1) UJP nudi podporo za spletno plačevanje storitev proračunskih uporabnikov in v ta namen vzdržuje informacijsko-komunikacijsko infrastrukturo (v nadaljnjem besedilu: sistem spletnih plačil), ki omogoča, da se s plačilnimi in kreditnimi karticami ali prek sistema spletnega bančništva in sistema mobilne telefonije ali z drugimi plačilnimi sredstvi brezgotovinsko plačujejo elektronske storitve v upravnih, sodnih in drugih uradnih postopkih ali druge storitve, blago in izdelki, ki jih proračunski uporabniki zagotavljajo svojim strankam prek spletnih portalov ali enotne kontaktne točke.

(2) UJP nudi podporo iz prejšnjega odstavka tudi za spletno plačevanje storitev, ki jih zunanji ponudniki ponujajo svojim strankam v okviru izvajanja javnih pooblastil ali drugih pristojnosti prek enotne kontaktne točke.

(3) Proračunski uporabniki, ki svojim strankam omogočajo spletna plačila storitev in blaga v skladu s prvim odstavkom tega člena, lahko prejemajo plačila za svoje spletne storitve in prodano

blago ter izmenjujejo podatke o plačilnih transakcijah le prek sistema spletnih plačil, ki ga upravlja UJP.

(4) Minister, pristojen za finance, podrobneje predpiše način izvajanja nalog UJP iz tega člena.

30. člen **(uporaba zakona o plačilnih storitvah in sistemih)**

Pri opravljanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike se uporabljajo določbe zakona, ki ureja plačilne storitve in sisteme, razen določb, ki urejajo sklenitev pogodbe o plačilnih storitvah in skupne plačilne račune.

31. člen **(hramba podatkov o računih in plačilnih storitvah)**

UJP hrani dokumentacijo o računih deset let po zaprtju računov in dokumentacijo v zvezi z opravljanjem plačilnih storitev deset let od datuma opravljene storitve.

32. člen **(nadomestila in stroški)**

(1) UJP lahko za posamezne storitve, ki jih opravlja po tem zakonu, zaračunava nadomestila in stroške storitev na način in pod pogoji, ki jih predpiše minister, pristojen za finance.

(2) Nadomestila in stroški iz prejšnjega odstavka so prihodek proračuna Republike Slovenije.

5 OBDELAVA OSEBNIH IN DRUGIH PODATKOV

33. člen **(obdelava osebnih in drugih podatkov)**

(1) UJP za namen opravljanja nalog plačilnega agenta vzpostavi in upravlja zbirko imetnikov oziroma imetnic (v nadaljnjem besedilu: imetnik) nematerializiranih vrednostnih papirjev Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: NMVP RS) z naborom osebnih podatkov, kot ga o imetniku oziroma upravičencu oziroma upravičenki lahko vodi upravljavec centralne zbirke nematerializiranih vrednostnih papirjev po zakonu, ki ureja nematerializirane vrednostne papirje. V zbirki o imetnikih NMVP RS lahko UJP vodi tudi naslednje podatke, povezane z obveznostjo izplačila iz vrednostnega papirja:

- datum dospelosti in izplačila obveznosti iz naslova NMVP RS;
- znesek in vrsto plačil dohodka ter davčnih odtegljajev iz naslova NMVP RS;
- davčno rezidentstvo imetnika NMVP RS;
- številko transakcijskega računa imetnika NMVP RS ter podatke o nazivu in sedežu ponudnika plačilnih storitev, pri katerem je račun odprt;
- podatke za stike z imetnikom NMVP RS (elektronski naslov ali telefonska številka).

(2) UJP lahko osebne podatke iz prejšnjega odstavka pridobiva neposredno od imetnika NMVP RS ali njegovega zakonitega zastopnika, lahko pa tudi od upravljavca centralne zbirke nematerializiranih vrednostnih papirjev.

(3) Določbe prvega in drugega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo tudi za zbiranje in nadaljnjo obdelavo osebnih podatkov o zakonitem zastopniku ali dediču imetnika NMVP RS, če je ta upravičen do izplačila dohodka iz naslova NMVP RS.

(4) UJP za vodenje in vzdrževanje registra proračunskih uporabnikov in namene, določene v 13. členu tega zakona, za opravljanje nalog, določenih v 19. in 20. členu tega zakona, ter za zagotavljanje varnosti pravnega prometa in izmenjave podatkov med UJP in upravljavcem Poslovnega registra Slovenije obdeluje osebne podatke, ki so navedeni v 14. členu tega zakona.

(5) UJP lahko za zbiranje podatkov o transakcijah, opravljenih prek posebnih računov z ničelnim stanjem, obdeluje naslednje osebne podatke:

- osebno ime,
- naslov stalnega ali začasnega prebivališča (ulica, hišna številka, pošta, kraj, država),
- številko osebnega dokumenta.

(6) UJP lahko za zbiranje podatkov o plačilnih transakcijah, opravljenih prek transakcijskih računov, ki jih Republika Slovenija uporablja za upravljanje sredstev varnostnih rezerv, obdeluje naslednje osebne podatke:

- osebno ime,
- naslov stalnega ali začasnega prebivališča (ulica, hišna številka, pošta, kraj, država),
- številko transakcijskega računa,
- davčno številko.

(7) UJP lahko za opravljanje nalog enotne vstopne in izstopne točke za e-račune, ki jih izdajajo ali prejemajo proračunski uporabniki, obdeluje naslednje osebne podatke:

- osebno ime,
- naslov stalnega ali začasnega prebivališča (ulica, hišna številka, pošta, kraj, država),
- elektronski naslov,
- telefonsko številko,
- številko transakcijskega računa,
- davčno številko,
- EMŠO.

(8) UJP lahko za opravljanje nalog, povezanih z delovanjem sistema spletnih plačil, obdeluje naslednje osebne podatke:

- osebno ime,
- naslov stalnega ali začasnega prebivališča (ulica, hišna številka, pošta, kraj, država),
- davčno številko.

(9) UJP je podatke iz prvega do osmega odstavka tega člena upravičen pridobivati brezplačno.

6 KAZENSKE DOLOČBE

34. člen (prekrški)

(1) Z globo od 1.000 do 4.100 evrov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba neposrednega ali posrednega proračunskega uporabnika, če proračunski uporabnik:

- UJP ne sporoča podatkov o izdanih menicah v roku, določenem s tem zakonom, ali če mu sporoča nepopolne ali napačne podatke (prvi odstavek 25. člena),
- ne zapre računov pri drugih ponudnikih plačilnih storitev v roku, določenem s tem zakonom (26. člen),
- odpre račun v državi ali tujini in uporablja plačilne storitve izven sistema EZR (prvi odstavek 27. člena),

- odpre in uporablja posebni račun z ničelnim stanjem v nasprotju s tem zakonom (prva alineja tretjega odstavka 27. člena),
- odpre in uporablja račune v tujini v nasprotju z nameni, določenimi v tem zakonu, ali če UJP ne obvesti o odprtju računov v tujini in mu ne sporoča podatkov, določenih v tem zakonu (druga in tretja alineja tretjega odstavka 27. člena),
- odpre ali uporablja trgovalni račun v nasprotju s pogoji in nameni, določenimi v tem zakonu, ali če UJP ne obvesti o odprtju trgovalnega računa v tujini in mu ne sporoča podatkov, določenih v tem zakonu, ali če mu sporoča nepopolne ali napačne podatke (peta alineja tretjega odstavka 27. člena),
- pošilja ali prejema e-račune zunaj enotne vstopne oziroma izstopne točke pri UJP (drugi odstavek 28. člena).

(2) Z globo od 2.500 do 10.000 eurov se za prekršek kaznuje ponudnik plačilnih storitev, ki:

- UJP ne sporoča podatkov o plačilih, opravljenih v breme in dobro računov, ter o stanju sredstev na računih (peti odstavek 23. člena),
- ne zavrne zahtevka proračunskega uporabnika za odprtje računa ali naročila plačilne storitve, ki je v nasprotju s prepovedjo iz tega zakona (drugi odstavek 27. člena),
- UJP ne sporoča podatkov o plačilnih transakcijah, opravljenih v breme in dobro računa, ki ga po pooblastilu Republike Slovenije odpre SID banka, ter o stanju sredstev na tem računu (četrta alineja tretjega odstavka 27. člena).

(3) Z globo od 2.500 do 10.000 eurov se za prekršek kaznuje ponudnik investicijskih storitev, ki UJP ne obvesti o odprtju trgovalnih računov in mu ne sporoča podatkov, določenih v tem zakonu (peta alineja tretjega odstavka 27. člena).

(4) Z globo od 1.000 do 4.100 eurov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba ponudnika plačilnih storitev, ki stori prekršek iz drugega odstavka tega člena, ter odgovorna oseba ponudnika investicijskih storitev, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka tega člena.

35. člen **(nadzor nad izvajanjem zakona)**

- (1) Za nadzor nad izvajanjem tega zakona je pristojen UJP.
- (2) Postopek o prekršku vodi in v njem odloča pooblaščen uradna oseba UJP, ki izpolnjuje pogoje v skladu z zakonom, ki ureja prekrške, in na njegovi podlagi sprejetimi predpisi.
- (3) V hitrem postopku o prekršku lahko prekrškovni organ izreče globo v kateri koli višini v okviru razpona, določenega v 34. členu tega zakona.

7 PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

36. člen **(nadaljnja uporaba samostojnih sistemov spletnih plačil)**

Ne glede na 29. člen tega zakona uporaba sistema za spletno plačevanje storitev proračunskih uporabnikov ni obvezna za proračunske uporabnike, ki so pred uveljavitvijo Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o opravljanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike (Uradni list RS, št. 111/13) vzpostavili samostojne sisteme spletnih plačil, razen če proračunski uporabnik prostovoljno pristopi k sistemu spletnih plačil iz prvega odstavka 29. člena tega zakona.

37. člen **(izdaja podzakonskih predpisov)**

(1) Minister, pristojen za finance, uskladi oziroma izda predpise iz osmega odstavka 14. člena, drugega odstavka 25. člena ter iz druge, tretje, četrte in pete alineje tretjega odstavka 27. člena in sedmega odstavka 28. člena zakona v roku šestih mesecev po uveljavitvi tega zakona.

(2) Minister, pristojen za finance, izda spremembe in dopolnitve predpisa iz četrtega odstavka 29. člena zakona v roku treh mesecev po uveljavitvi tega zakona.

38. člen **(razveljavitev predpisov)**

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o opravljanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike (Uradni list RS, št. 59/10 in 111/13; v nadaljnjem besedilu: ZOPSPU).

(2) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati:

- Pravilnik o vodenju registra neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov ter postopkih odpiranja in zapiranja računov (Uradni list RS, št. 126/07, 78/08, 126/08, 9/09 – popr., 109/09, 59/10 – ZOPSPU in 67/10),
- Pravilnik o standardih in pogojih izmenjave elektronskih računov prek enotne vstopne in izstopne točke pri Upravi Republike Slovenije za javna plačila (Uradni list RS, št. 9/11, 109/12, 75/14, 94/14, 75/15 in 9/16),
- Pravilnik o sporočanju podatkov o plačilih, opravljenih v breme in dobro računov, ter o stanju sredstev na računih diplomatskih predstavništev in konzulatov Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 75/14 in 19/15),
- Pravilnik o načinu izvajanja nalog podpore za spletno plačevanje storitev proračunskih uporabnikov prek sistema spletnih plačil, ki ga upravlja Uprava Republike Slovenije za javna plačila (Uradni list RS, št. 25/14 in 92/14),

uporabljajo pa se, če niso s tem zakonom v nasprotju, do uveljavitve podzakonskih aktov, izdanih na podlagi tega zakona.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena predpisi, ki so bili izdani na podlagi ZOPSPU ter 73. in 74. člena Zakona o plačilnem prometu (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUE, 131/06 – ZBan-1, 102/07, 126/07 – ZFPPIPP, 58/09 – ZPlaSS, 34/10 – ZPlaSS-A in 59/10 – ZOPSPU), ostanejo še naprej veljavni in se uporabljajo kot predpisi, izdani na podlagi tega zakona, in sicer:

- Sklep o določitvi, območju in sedežu območnih enot Uprave Republike Slovenije za javna plačila (Uradni list RS, št. 47/15),
- Pravilnik o postopkih in pogojih vodenja računov neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov pri Upravi Republike Slovenije za javna plačila (Uradni list RS, št. 109/12, 92/14 in 24/15),
- Pravilnik o dvigih ter plogih domače in tuje gotovine neposrednih in posrednih proračunskih uporabnikov državnega in občinskih proračunov, Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije preko posebnega računa z ničelnim stanjem (Uradni list RS, št. 89/02, 94/02 – popr., 117/07, 58/09 – ZPlaSS, 109/09 in 59/10 – ZOPSPU),
- Pravilnik o plačilnih navodilih, SEPA direktnih obremenitvah, izpiskih o prometu in stanju, delnih izpisih ter obrestnih listih v papirni in elektronski obliki (Uradni list RS, št. 109/12, 44/13, 58/14 in 51/15),
- Pravilnik o podračunih ter načinu plačevanja obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov (Uradni list RS, št. 103/10, 48/11, 51/11 – popr., 102/12 in 110/13),

- Pravilnik o načinu plačevanja, razporejanja in sporočanja podatkov obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov (Uradni list RS, št. 109/10, 48/11, 107/11, 52/12, 85/12, 102/12, 10/13, 106/13 in 94/14),
- Pravilnik o zbiranju podatkov o plačilnih transakcijah zavezancev za informacije javnega značaja (Uradni list RS, št. 60/14).

39. člen
(začetek veljavnosti in uporabe zakona)

(1) Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

(2) Ne glede na prvi odstavek tega člena se:

1. deset mesecev po uveljavitvi tega zakona začnejo uporabljati določbe:
 - 25. člena tega zakona,
 - tretje, četrte in pete alineje tretjega odstavka 27. člena tega zakona v delu, ki se nanaša na obveznost sporočanja podatkov UJP,
 - prve, pete in šeste alineje prvega odstavka in tretje alineje drugega odstavka 34. člena tega zakona;
2. šest mesecev po uveljavitvi tega zakona začnejo uporabljati določbe drugega odstavka 29. člena tega zakona.

III OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu (vsebina zakona)

Predlog zakona ureja opravljanje plačilnih in drugih storitev za neposredne in posredne uporabnike državnega in občinskih proračunov, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije ter Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: proračunski uporabniki). S tem so zajeti uporabniki vseh štirih javnofinančnih blagajn, kot jih opredeljuje ZJF, in sicer proračun Republike Slovenije, občinski proračuni, blagajna zdravstvenega zavarovanja ter blagajna pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Med proračunske uporabnike sodijo državni in občinski organi, ožji deli občin, ki imajo status pravne osebe, javni zavodi, javne agencije, javni skladi, samoupravne narodnostne skupnosti in druge osebe javnega prava, ki izpolnjujejo merila za pridobitev statusa proračunskega uporabnika (npr. pravnoorganizacijska oblika, ustanovitelj, dejavnost, viri financiranja ipd.), ki so podrobneje opredeljena v ZJF ter Pravilniku o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (Uradni list RS, št. 46/03). Seznam proračunskih uporabnikov je javno dostopen na spletnem portalu UJP.

Predlog zakona ureja tudi register proračunskih uporabnikov ter naloge in organizacijo UJP, ki za proračunske uporabnike, proračune, upravljavce sredstev sistema EZR ter nadzornike in skrbnike javnofinančnih prihodkov opravlja plačilne in druge storitve, določene s tem in drugimi zakoni ter podzakonskimi predpisi.

Za UJP kot ponudnika plačilnih storitev kakor tudi za proračunske uporabnike veljajo posebnosti in omejitve ter pogoji poslovanja v povezavi s sistemom javnih financ in sistemom EZR ter izvrševanjem proračuna v skladu ZJF, ZOPSPU in zakonom, ki ureja izvrševanje proračuna. V skladu z navedenimi predpisi lahko proračunski uporabniki naročajo in uporabljajo plačilne storitve izključno v okviru sistema EZR in opravljajo plačilne transakcije le prek podračunov EZR, ki so odprti pri UJP, razen manjšega deleža plačilnih transakcij, ki se izjemoma izvajajo izven sistema EZR. To pomeni, da je EZR skupni transakcijski račun vseh proračunskih uporabnikov, ki so vključeni v sistem EZR, da sistem EZR deluje kot zaprt sistem za omejen oziroma zaprt krog uporabnikov (približno 2.800 uporabnikov) in da za urejanje razmerij med udeleženci tega sistema veljajo posebna interna pravila, ki jih je treba normativno urediti s posebnim zakonom. Zaradi zagotovitve nemotenega delovanja in komunikacije med udeleženci tega zaprtega sistema je bil UJP zadolžen za vzpostavitev in vodenje registra proračunskih uporabnikov ter samostojne oziroma ločene informacijsko-komunikacijske infrastrukture, ki se vzdržuje in nadgrajuje v skladu s posebnimi zahtevami upravljavcev sistema EZR in uporabnikov drugih storitev, ki jih ureja ta zakon.

Vsebina zakona je podrobneje opredeljena v nadaljevanju tega gradiva oziroma obrazložitvah k posameznim členom zakona.

K 2. členu (pomen izrazov)

Ta člen opredeljuje najpomembnejše izraze, ki se uporabljajo v zakonu. Da bi se izognili nepotrebemu podvajanju normativne ureditve, zakon napotuje na izraze oziroma opredelitve posameznih izrazov »transakcijski račun«, »plačilna transakcija«, »plačilna storitev« in »ponudnik plačilnih storitev«, ki so določeni v ZPlaSS, izraz »poslovni subjekt«, ki je opredeljen v Zakonu o Poslovnem registru Slovenije (Uradni list RS, št. 49/06, 33/07 – ZSReg-B in 19/15; v nadaljnjem besedilu: ZPRS-1), in izraz »sklep o izvršbi«, ki je določen v Zakonu o izvršbi in zavarovanju (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 93/07, 37/08 – ZST-1, 45/08 – ZArbit, 28/09, 51/10, 26/11, 17/13 – odl. US, 45/14 – odl. US, 53/14, 58/14 – odl. US, 54/15 in 76/15 – odl. US; v nadaljnjem besedilu: ZIZ) in v Zakonu o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14 in 91/15; v nadaljnjem besedilu: ZDavP-2).

Enotni zakladniški sistem je sistem upravljanja z javnimi financami po enotnih pravilih za državni proračun, občinske proračune in vse proračunske uporabnike, ki so podrobneje urejena v ZJF in zakonu, ki ureja izvrševanje državnega proračuna, ter v podzakonskih predpisih s področja zakladniškega poslovanja. Ta ureditev je izvirna v EU in je bila v Sloveniji uvedena 1. januarja 2003. Izkazala se je za zelo učinkovito v sistemu upravljanja likvidnosti državnega in občinskih proračunov. Vzpostavlja celovit in enoten sistem obdelave podatkov za proračunske, davčne, statistične, analitične in druge namene, povezane predvsem s spremljanjem izvrševanja proračunov in pripravo poročil o izvrševanju proračunov, nadzorom nad proračunskimi izplačili in vplačili ter upravljanjem denarnih sredstev sistema EZR.

EZR je račun države oziroma občine, odprt pri Banki Slovenije, ki ima vlogo skupnega transakcijskega računa vseh subjektov, ki so vključeni v posamezni sistem EZR. V okviru EZR so pri UJP odprti podračuni, in sicer zakladniški podračuni upravljavcev sredstev sistema EZR države ali občin in podračuni proračunskih uporabnikov, odprti pri UJP, ki so vključeni v posamezni sistem EZR ter imajo s statusnopravnega, obligacijskega, davčnega, računovodskega vidika in z vidika predpisov o izvršbi in zavarovanju enak status kot transakcijski računi po ZPlaSS. Posamezne vrste podračunov v sistemu EZR so podrobneje opredeljene v 23. členu predloga zakona.

Upravljavec sredstev sistema EZR je Ministrstvo za finance oziroma občinska uprava, ki upravlja denarna sredstva sistema EZR države oziroma občine na način in po pravilih, določenih v ZJF in s podzakonskimi predpisi.

Posebni namenski transakcijski računi so računi proračunskih uporabnikov, odprti pri Banki Slovenije, na katerih se ločeno vodijo sredstva za namene, ki so podrobneje določeni v 23. členu predloga zakona.

Proračunski uporabniki lahko izven sistema EZR odpirajo posebne račune z ničelnim stanjem, ki se uporabljajo izključno za namene dvigov in pologov domače ali tuje gotovine in morajo konec dneva izkazovati ničelno stanje. Ti računi se lahko odpirajo pri bankah in hranilnicah, ki jih izbere Ministrstvo za finance.

Nadzornik javnofinančnih prihodkov je proračunski uporabnik, ki nadzira javnofinančne prihodke. Med nadzornike sodijo tudi nosilci javnih pooblastil, ki nimajo statusa proračunskega uporabnika, kadar v okviru javnih pooblastil nadzirajo posamezne javnofinančne prihodke.

V praksi UJP pri razporejanju javnofinančnih prihodkov občasno obravnava plačila davkov, prispevkov, taks in drugih javnih dajatev, ki jim ni mogoče določiti nadzornika. Zato je v zakonu dodan nov izraz, tj. »skrbnik javnofinančnih prihodkov«, ki pomeni enega izmed nadzornikov javnofinančnih prihodkov, ki evidentira in razrešuje tista plačila javnofinančnih prihodkov, ki jim ni mogoče določiti nadzornika javnofinančnih prihodkov. UJP za skrbnika javnofinančnih prihodkov določi nadzornika javnofinančnih prihodkov, ki je imel v zadnjih dvanajstih mesecih pred določitvijo tega statusa največ transakcij na posameznem podračunu javnofinančnih prihodkov. Naloge javnofinančnih prihodkov podrobneje ureja pravilnik ministra za finance, ki ureja podračune in način plačevanja obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov.

Med nove izraze sodi tudi »trgovalni račun«, ki je namenjen za nakup, prodajo, preknjižbo in hrambo ter druge oblike razpolaganja z nematerializiranimi vrednostnimi papirji in drugimi finančnimi instrumenti in njihovega upravljanja na domačem in tujih kapitalskih trgih, skladno z omejitvami in posebnimi pogoji, določenimi s tem zakonom ter posebnimi zakoni, ki urejajo ravnanje s finančnim premoženjem in finančno poslovanje proračunskih uporabnikov. Trgovalni računi so podrobneje urejeni v 27. členu predloga zakona.

V zakonu se uporablja izraz »račun« kot skupni izraz za vse vrste računov, ki jih imajo proračunski uporabniki odprte v skladu s predpisi, in za račune, ki jih imajo nadzorniki javnofinančnih prihodkov, ki niso proračunski uporabniki, odprte za nadzor nad plačili obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov. Vrste posameznih računov so podrobneje opredeljene v 4. poglavju predloga zakona.

Imetnik računa je upravljavec sredstev sistema EZR ali proračun Republike Slovenije ali proračunski uporabnik, ki sredstva računa vodi v svoji poslovni knjigi.

E-račun je račun za opravljeno storitev ali dobavljeno blago, izdan v elektronski obliki v skladu s tehničnimi in drugimi pogoji, določenimi s posebnimi predpisi, ki enakovredno zamenjuje račun v papirni obliki. Za e-račun se šteje tudi druga knjigovodska listina, natančneje opredeljena v Pravilniku o standardih in pogojih izmenjave elektronskih računov prek enotne vstopne in izstopne točke pri Upravi Republike Slovenije za javna plačila (Uradni list RS, št. 9/11, 109/12, 75/14, 94/14, 75/15 in 9/16).

Na koncu 2. člena je dodan tudi novi izraz »zunanji ponudnik«. Označuje poslovne subjekte, ki nimajo statusa proračunskega uporabnika in so v sistem spletnih plačil UJP vključeni kot nosilci javnega pooblastila ali druga institucija, pristojna za izvajanje različnih spletnih elektronskih storitev in pooblastil prek enotne kontaktne točke, ki jo je vzpostavilo Ministrstvo za javno upravo. Pomen tega izraza je podrobneje predstavljen v obrazložitvi k 29. členu predloga zakona, ki ureja sistem za spletno plačevanje storitev proračunskih uporabnikov in zunanjih ponudnikov.

K 3. členu (ponudnik plačilnih storitev za proračunske uporabnike)

UJP ima status ponudnika plačilnih storitev v skladu z Direktivo 2007/64/ES o plačilnih storitvah na notranjem trgu ter določbami ZPlaSS, ki ureja vrste plačilnih storitev, obveznosti in pravice ponudnikov in uporabnikov plačilnih storitev ter pogoje opravljanja plačilnih storitev. S predlogom tega zakona pa se urejajo naloge oziroma plačilne in druge storitve UJP, ki so posebne in povezane izključno s poslovanjem proračunskih uporabnikov v sistemu EZR, pri čemer zakon pooblašča ministra, pristojnega za finance, da podrobneje predpiše postopke in način opravljanja posameznih nalog z delovnega področja UJP.

Zakon napotuje na izjeme oziroma posebne zakone, ki proračunskim uporabnikom izjemoma in pod strogo določenimi pogoji omogočajo uporabo plačilnih storitev pri drugih ponudnikih plačilnih storitev v državi in tujini ter poslovanje izven sistema EZR. Te izjeme so podrobneje opredeljene v 4. poglavju predloga zakona, ki ureja vrste računov in plačilne storitve.

Med posebne zakone iz prejšnjega odstavka sodi Zakon o Banki Slovenije (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo in 59/11; v nadaljnjem besedilu: ZBS-1), ki ureja plačilne in druge storitve Banke Slovenije za državo in občine. Določbe tega zakona se ne uporabljajo za Banko Slovenije zaradi razlogov, ki so podrobneje opredeljeni v obrazložitvi k 23. členu predloga zakona.

K 4. členu (naloge UJP)

V tem členu so opredeljene najpomembnejše naloge in storitve UJP, s čimer je izpolnjena zahteva 120. člena Ustave Republike Slovenije, ki določa, da organizacijo uprave in njene pristojnosti ureja zakon ter da upravni organi opravljajo svoje delo samostojno v okviru ustave in zakonov ter na njihovi podlagi.

Naloge UJP v zvezi z vodenjem registra proračunskih uporabnikov so podrobneje urejene v 3. poglavju predloga zakona ter v Pravilniku o vodenju registra neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov ter postopkih odpiranja in zapiranja računov (Uradni list RS, št. 126/07, 78/08, 126/08, 9/09 – popr., 109/09, 59/10 – ZOPSPU in 67/10).

Naloge UJP v zvezi z vodenjem podračunov proračunskih uporabnikov v okviru sistema EZR so podrobneje opredeljene v 23. členu predloga zakona ter v Pravilniku o postopkih in pogojih vodenja računov neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov pri Upravi Republike Slovenije za javna plačila (Uradni list RS, št. 109/12, 92/14 in 24/15).

UJP sprejema plačilna navodila v breme računov proračunskih uporabnikov, ki poslujejo v okviru enotnega zakladniškega sistema, in drugih oseb oziroma nadzornikov javnofinančnih prihodkov, določenih s posebnimi predpisi, zagotavlja nadzor nad temi navodili in jih izvaja na način, ki je podrobneje urejen v Pravilniku o plačilnih navodilih, SEPA direktnih obremenitvah, izpiskih o prometu in stanju, delnih izpisih ter obrestnih listih v papirni in elektronski obliki (Uradni list RS, št. 109/12, 44/13, 58/14 in 51/15).

Način opravljanja plačilnih storitev UJP je podrobneje urejen v ZPlaSS in podzakonskem predpisu iz prejšnjega odstavka ter v splošnih pogojih poslovanja in pogodbah, ki jih UJP sprejme v skladu z ZPlaSS.

V 140. členu ZPlaSS je opredeljeno, da se izvršbe in zavarovanja na denarna sredstva neposrednih in posrednih uporabnikov državnega proračuna ter občinskih proračunov, Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije izvršujejo le prek podračunov EZR države ali občine, ki so odprti pri UJP. To v povezavi z drugim odstavkom 23. člena tega zakona pomeni, da Banka Slovenije, banke in hranilnice ter drugi ponudniki plačilnih storitev nimajo nikakršne pristojnosti pri izvrševanju sklepov o izvršbi, ki jih zoper proračunske uporabnike izdajo sodišča in davčni organi, ter da morajo ti ponudniki plačilnih storitev prejete sklepe vrniti izdajateljem ali jih odstopiti v nadaljnje reševanje UJP. UJP opravlja izvršbe v breme podračunov proračunskih uporabnikov na podlagi izvršljivih sklepov o izvršbi, ki jih izdajo pristojna sodišča in davčni organi, ter vodi evidenco o stanju izvršb. Naloge UJP v zvezi opravljanjem te naloge so podrobneje urejene v ZPlaSS, ZIZ, ZDavP-2 in Pravilniku o načinu ravnanja ponudnikov plačilnih storitev v zvezi z izvrševanjem sklepov o izvršbi oziroma zavarovanju, ki jih izdajo davčni organi (Uradni list RS, št. 43/10) ter v vsakokratnem sklepu, ki ga izda sodišče oziroma davčni organ.

UJP v okviru svojih nalog unovčuje tudi menice in druge instrumente za zavarovanje plačil v breme podračunov proračunskih uporabnikov in vodi evidenco o unovčenih menicah. Za opravljanje te naloge se neposredno uporabljajo določbe ZPlaSS ter predpisov, ki urejajo menico. UJP je pooblaščen za unovčenje drugih instrumentov za zavarovanje plačil v breme podračunov proračunskih uporabnikov, med katere sodi tudi izvršnica, ki je uvedena z Zakonom o preprečevanju zamud pri plačilih (Uradni list RS, št. 57/12).

V predlogu zakona je predvideno, da bo UJP zbiral podatke o menicah, ki so jih izdali proračunski uporabniki. To pomeni, da bo UJP vzpostavil centralno evidenco izdanih menic, ki jih proračunski uporabniki izročijo svojim upnikom ali pogodbenim strankam ob sklenitvi obligacijskega razmerja (npr. kreditne pogodbe, poročila ipd.). Obveznosti proračunskih uporabnikov v zvezi s sporočanjem podatkov o izdanih menicah so podrobneje opredeljene v obrazložitvi k 25. členu predloga zakona.

UJP za proračunske uporabnike, proračune in upravljavce sredstev sistema EZR ter nosilce javnih pooblastil pripravlja in pošilja obvestila o plačilnih transakcijah in stanju sredstev na računu ter druge informacije, ki so podrobneje opredeljene v Pravilniku o plačilnih navodilih, SEPA direktnih obremenitvah, izpiskih o prometu in stanju, delnih izpisih ter obrestnih listih v papirni in elektronski obliki (Uradni list RS, št. 109/12, 44/13, 58/14 in 51/15). Nosilci javnih pooblastil so praviloma nadzorniki javnofinančnih prihodkov na delovnem področju, za katero jim je bilo dodeljeno javno pooblastilo.

UJP upravljavcem sredstev sistema EZR zagotavlja podatke o stanju sredstev in prometu na podračunih v okviru EZR posameznega upravljavca zaradi upravljanja denarnih sredstev v skladu s podzakonskim predpisom iz prejšnjega odstavka ter določbami Pravilnika za upravljanje likvidnosti sistema enotnega zakladniškega računa (Uradni list RS, št. 18/04, 78/04 in 22/10), Pravilnika za upravljanje likvidnosti v sistemu enotnega zakladniškega računa (Uradni list RS, št. 62/14), Pravilnika o načinu obrestovanja, rokov obračuna in plačila obresti ter določanju obrestnih mer za posle sistema

enotnega zakladniškega računa (Uradni list RS, št. 64/15), Pravilnika o vodenju računovodskih evidenc upravljanja denarnih sredstev sistema enotnega zakladniškega računa (Uradni list RS, št. 120/07 in 104/09) in drugih predpisov.

UJP za proračunske uporabnike ter pristojne organe, kot so npr. Ministrstvo za finance, Finančna uprava Republike Slovenije, Komisija za preprečevanje korupcije, Računsko sodišče ter druge organizacije, ki izrazijo interes, zbira in pošilja podatke o plačilnih transakcijah za statistične, davčne in analitične namene skladno s področnimi zakoni in predpisi ministra za finance, kot so npr. Pravilnik o načinu vpisovanja podatkov, potrebnih za spremljanje izvrševanja proračuna, v plačilna navodila (Uradni list RS, št. 120/07), Pravilnik o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije (Uradni list RS št. 50/07 in 61/08) in spodaj navedeni predpisi, ki urejajo podračune ter način plačevanja, razporejanja in sporočanja podatkov o obveznih dajatvah in drugih javnofinančnih prihodkih.

UJP zagotavlja podatke in informacije o javnofinančnih vplačilih v državni in občinske proračune, na račune Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije ter račune oseb, ki morajo po predpisih o enotnem zakladniškem sistemu poslovati prek UJP, ter izplačilih iz teh proračunov. UJP prevzema in posreduje podatke o odprtih terjatvah in obveznostih nadzornikov javnofinančnih prihodkov. Tako se bodo racionalizirali in pospešili postopki na področju knjigovodskega usklajevanja podatkov na državni in lokalni ravni ter na področju izterjave zapadlih davčnih terjatev in vračila morebitnih napačno ali preveč plačanih javnofinančnih prihodkov. UJP zagotavlja podatke o plačilih in vračilih obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov, ki jih davčni, carinski in drugi pristojni organi pobirajo oziroma izterjujejo, usklajuje podatke s pristojnimi organi na ravni države in občin ter razporeja javnofinančne prihodke na račune prejemnikov javnofinančnih prihodkov. Naloge UJP z zvezi z opravljanjem teh nalog so podrobneje urejene v Pravilniku o podračunih ter načinu plačevanja obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov (Uradni list RS, št. 103/10, 48/11, 51/11 – popr., 102/12 in 110/13) ter Pravilniku o načinu plačevanja, razporejanja in sporočanja podatkov obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov (Uradni list RS, št. 109/10, 48/11, 107/11, 52/12, 85/12, 102/12, 10/13, 106/13 in 94/14).

Naloga UJP v zvezi z izdajo, naročanjem tiskanja, prodajo, distribucijo in uničenjem tobačnih znamk je podrobneje urejena v Pravilniku o izvajanju Zakona o trošarinah (Uradni list RS, št. 49/04, 47/05, 17/07, 18/07 – popr., 26/10, 109/12 – ZTro-M, 9/13, 15/14 in 43/14).

UJP opravlja naloge enotne vstopne in izstopne točke, prek katere proračunski uporabniki prejemajo in pošiljajo e-račune in priložene dokumente v elektronski obliki na način ter pod pogoji, ki so podrobneje urejeni v 28. členu predloga zakona ter Pravilniku o standardih in pogojih izmenjave elektronskih računov prek enotne vstopne in izstopne točke pri Upravi Republike Slovenije za javna plačila (Uradni list RS, št. 9/11, 109/12, 75/14, 94/14, 75/15 in 9/16).

UJP v sodelovanju z Ministrstvom za finance opravlja naloge plačilnega agenta v zvezi z izplačilom obveznosti Republike Slovenije iz naslova izdanih nematerializiranih vrednostnih papirjev (obveznice, zakladne menice; v nadaljnjem besedilu: NMVP). Na začetku te točke je dodana beseda »lahko«, kar pomeni, da posamezne storitve, vezane na izplačilo imetnikov NMVP, poleg centralne depotne družbe in njenih članov, ki vodijo račune imetnikov NMVP, opravlja tudi UJP, če se tako odloči Ministrstvo za finance. Korporacijska dejanja (npr. plačilo obresti in glavnice iz naslova NMVP) se bodo praviloma poravnala prek centralne depotne družbe ali njenih članov, ki vodijo račune imetnikov NMVP, skladno z Zakonom o nematerializiranih vrednostnih papirjih (Uradni list RS, št. 75/15). V praksi, kot se predvideva, bo morala Republika Slovenija izvajati tudi izplačila naknadnih ali izrednih obveznosti, ki se bodo izvajala z daljšim, večletnim časovnim zamikom (npr. 5, 10 ali 15 let), kot so: izplačilo ostankov ali natečenih obresti ob zamenjavi ali reodkupu NMVP, naknadna izplačila ob dedovanju, naknadna izplačila zaradi reklamacij in knjigovodskega usklajevanja stanja ipd. Ker ta kategorija izplačil ne sodi v korporacijska dejanja, za katera je pristojna centralna depotna družba, se bodo ta izplačila izvajala prek UJP. Take naloge plačilnega agenta bo UJP opravljala, če ji bo to izrecno

naložilo Ministrstvo za finance v imenu Republike Slovenije, ki je izdajatelj NMVP. UJP naloge plačilnega agenta lahko opravlja na podlagi vsakokratnega poziva Ministrstva za finance v skladu s sklenjenim protokolom in s tem ne posega v pristojnosti centralne depotne družbe.

UJP nudi podporo za izvajanje spletnih plačil za storitve proračunskih uporabnikov in zunanjih ponudnikov. Zunanji ponudniki so poslovni subjekti, ki nimajo statusa proračunskega uporabnika in so v sistem spletnih plačil UJP vključeni kot nosilci javnega pooblastila, ali druga institucija, pristojna za izvajanje različnih spletnih elektronskih storitev in pooblastil prek enotne kontaktne točke, ki jo je vzpostavilo Ministrstvo za javno upravo. UJP je od Ministrstva za javno upravo prevzel vzdrževanje in nadgradnjo spletnega programa e-Plačila, ki omogoča uporabnikom iz javnega in zasebnega sektorja brezgotovinsko plačevanje storitev proračunskih uporabnikov (npr. sodne in upravne takse, druge stroške upravnih in podobnih postopkov, globe za prekrške) in druge stroške storitev javnega sektorja (npr. članarine, zamudnine ipd.) prek spletnega bančništva oziroma s plačilnimi in kreditnimi karticami ali prek sistema mobilne telefonije. Naloge UJP v zvezi z opravljanjem te naloge so podrobneje urejene v 29. členu predloga zakona in Pravilniku o načinu izvajanja nalog podpore za spletno plačevanje storitev proračunskih uporabnikov prek sistema spletnih plačil, ki ga upravlja Uprava Republike Slovenije za javna plačila (Uradni list RS, št. 25/14 in 92/14).

UJP zbira podatke o računih, ki jih imajo proračunski uporabniki skladno s tem zakonom lahko odprte izven sistema EZR v državi ali tujini, in o stanjih na teh računih. UJP zbira podatke o transakcijah, opravljenih prek posebnih računov z ničelnim stanjem in prek računov, ki jih ima Republika Slovenija odprte za namen upravljanja sredstev varnostnih rezerv. To pomeni, da se prek UJP evidentirajo vse plačilne transakcije, ki so bile opravljene v dobro ali breme računov iz prejšnjega stavka. Tako je zagotovljena preglednost porabe javnofinančnih sredstev in hkrati vzpostavljena baza podatkov za nadzorne, statistične in analitične namene ter za gospodarno in učinkovito upravljanje finančnega premoženja in načrtovanje ter izvrševanje državnega in občinskih proračunov. Računi izven sistema EZR in pogoji za odpiranje teh računov so podrobneje opredeljeni v 23. in 27. členu predloga zakona. V okviru opravljanja te naloge UJP vodi evidenčne račune, prek katerih se spremljajo denarni tokovi in stanje sredstev. Naloge UJP v zvezi z opravljanjem teh nalog so podrobneje urejene v Pravilniku o dvigih ter plogih domače in tuje gotovine neposrednih in posrednih proračunskih uporabnikov državnega in občinskih proračunov, Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije preko posebnega računa z ničelnim stanjem (Uradni list RS, št. 89/02, 94/02 – popr., 117/07, 58/09 – ZPlaSS, 109/09 in 59/10 – ZOPSPU) in Pravilniku o sporočanju podatkov o plačilih, opravljenih v breme in dobro računov, ter o stanju sredstev na računih diplomatskih predstavništav in konzulatov Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 75/14 in 19/15). Zaradi dodatnih izjem glede odpiranja računov izven sistema EZR (računi Ministrstva za obrambo, računi za upravljanje varnostnih rezerv, trgovalni računi) bo minister za finance izdal oziroma spremenil in dopolnil podzakonske predpise v roku, določenem v 37. členu predloga zakona.

UJP opravlja storitve po posebnih dogovorih, sporazumih in protokolih, sklenjenih z državnimi organi ali posameznimi proračunskimi uporabniki ali drugimi institucijami, ki izrazijo interes za sodelovanje. Ti akti praviloma urejajo izmenjavo podatkov, ki jih UJP obdeluje pri opravljanju zgoraj navedenih nalog, oziroma podatkov, ki jih naročnik oziroma uporabnik uporablja za davčne, statistične, analitične, proračunske, raziskovalne in druge namene. S temi akti se urejajo tudi dodatne storitve UJP za posamezne naročnike, ki izrazijo interes za sodelovanje z UJP.

UJP opravlja tudi druge naloge, določene z drugimi zakoni ali podzakonskimi predpisi, kot so npr. 10.a in 39.a člen Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 – odl. US in 102/15), Pravilnik o zbiranju podatkov o plačilnih transakcijah zavezancev za informacije javnega značaja (Uradni list RS, št. 60/14), Sklep o povračilu davka od prometa zavarovalnih poslov upravljavcu Zaprtega vzajemnega pokojninskega sklada za javne uslužbenke (Uradni list RS, št. 44/07), ter drugimi predpisi, ki so objavljeni v seznamu na spletni strani UJP <https://www.ujp.gov.si/dokumenti/dokument.asp?id=249>.

Drugi odstavek tega člena je zakonska podlaga za izdajo podzakonskih predpisov ministra, pristojnega za finance, s katerimi so oziroma bodo podrobneje določeni posebna pravila in zahteve ter operativni postopki za opravljanje nalog UJP. Vsi predpisi z delovnega področja UJP so objavljeni na zgoraj navedeni spletni strani.

Podrobnejše informacije o opravljanju zgoraj navedenih nalog ter statistični podatki o posameznih sklopih nalog in storitev so razvidni iz poslovnih poročil UJP, ki so objavljena na spletni strani <https://www.ujp.gov.si/dokumenti/dokument.asp?id=48>.

Glede na dejstvo, da je večina nalog in storitev UJP podrobneje urejena v zgoraj navedenih področnih zakonih in podzakonskih predpisih, se je predlagatelj pri pripravi predloga zakona izognil prepodrobnemu normiranju in urejanju posameznih vprašanj oziroma razmerij.

K 5. členu (opravljanje nujnih nalog v času stavke)

S 5. členom predloga zakona se javnim uslužbencem UJP omejuje pravica do stavke. Morebitna stavka javnih uslužbencev UJP bi lahko povzročila zelo škodljive posledice ter ohromila in pomembno ogrozila nemoteno delovanje in izvajanje nalog države, občin, proračunskih uporabnikov, proračunov in upravljavcev sredstev sistema EZR na področju izvrševanja državnega in občinskih proračunov, delovanja sistema EZR in zagotavljanja stabilnosti finančnega poslovanja Republike Slovenije, izpolnjevanja mednarodnih obveznosti ter na področju financiranja in delovanja javnih služb (npr. na področju vzgoje, izobraževanja, znanosti, kulture, športa, zdravstva, socialnega varstva, otroškega varstva, invalidskega varstva, socialnega zavarovanja in drugih dejavnosti, ki se financirajo iz proračuna). Nemoteno in neprekinjeno opravljanje plačilnih in drugih storitev UJP ter posledično nemoteno delovanje vseh omenjenih uporabnikov storitev UJP je v javnem interesu. Zato je treba s tem zakonom omejiti pravico do stavke in tako ustrezno zavarovati javno korist, upoštevajoč pogoje, določene v drugem odstavku 77. člena v zvezi z drugim in tretjim odstavkom 15. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121, 140, 143, 47/13 – UZ148 in 47/13 – UZ90, 97, 99) in v drugem odstavku 7. člena Zakona o stavki (Uradni list SFRJ, št. 23/91, Uradni list RS — stari št. 22/91, Uradni list RS/I, št. 17/91 – ZUDE ter Uradni list RS, št. 13/93, 66/93 in 114/06 – ZUE; v nadaljnjem besedilu: ZStk) ter v mednarodnih aktih, ki zavezujejo Republiko Slovenijo.

Glede na navedeno in vrsto dejavnosti UJP so v 5. členu predloga zakona navedene nujne naloge, ki jih morajo javni uslužbenci UJP opravljati tudi v času stavke.

K 6. členu (načelo zaščite javnofinančnih sredstev)

V tem členu je opredeljeno načelo zaščite javnofinančnih sredstev, ki UJP zavezuje, da mora pri opravljanju nalog zagotavljati varnost plačil oziroma javnofinančnih tokov v plačilnih sistemih ter varovati interes imetnikov računov. To pomeni, da mora biti pri izvršitvi plačilne transakcije opravljen varen in pravilen prenos sredstev od plačnika do prejemnika ter da mora UJP imetnika računa obveščati o vseh morebitnih varnostnih incidentih in kršitvah ali sumljivih plačilnih transakcijah (npr. zloraba ali prekoračitev pooblastil javnih uslužbencev pri izdaji plačilnih nalogov in izvrševanju plačilnih transakcij ipd.), vezanih na upravljanje denarnih sredstev na računu in razpolaganje z njimi. V primeru utemeljenega suma storitve kaznivega dejanja UJP obvesti pristojne organe kazenskega pregona.

K 7. členu (načelo neprekinjenega delovanja in kakovosti storitev)

Ta člen zavezuje UJP, da mora zagotavljati in izpopolnjevati zanesljiv in celovit sistem upravljanja podatkov in dokumentov, ki jih obdeluje pri opravljanju nalog po tem zakonu, ter sistem notranjih kontrol zaradi opravljanja nalog in delovanja v skladu z načeli in standardi, določenimi s tem zakonom in drugimi predpisi. UJP mora zagotavljati tudi organizacijske, kadrovske, tehnične in druge pogoje za varno in zanesljivo poslovanje ter pogoje za neprekinjeno delovanje informacijskega sistema za

opravljanje plačilnih ter drugih storitev in delovanje sistema EZR. To načelo zavezuje UJP, da mora ugotavljati, ocenjevati, obvladovati in spremljati tveganja, ki jim je ali bi jim lahko bil izpostavljen UJP, ter da mora vzpostaviti in izpopolnjevati sistem kakovosti storitev.

V drugem odstavku tega člena je določena pristojnost UJP, da zagotavlja in skrbi za upravljanje, vzdrževanje in razvoj samostojne informacijsko-komunikacijske infrastrukture ter posebnih informacijskih sistemov, namenjenih za opravljanje nalog in storitev, določenih v ZOPSPU. Zaradi posebnega pomena neprekinjenega in varnega opravljanja plačilnih storitev, izvrševanja državnega in občinskih proračunov, delovanja sistema EZR in stabilnosti finančnega poslovanja Republike Slovenije je informacijski sistem UJP samostojen in ločen od centralnega informacijsko-komunikacijskega sistema državne uprave, ki ga upravlja Ministrstvo za javno upravo v skladu s 74.a členom Zakona o državni upravi (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 89/07 – odl. US, 126/07 – ZUP-E, 48/09, 8/10 – ZUP-G, 8/12 – ZVRS-F, 21/12, 47/13, 12/14 in 90/14; v nadaljnjem besedilu: ZDU-1). To pomeni, da UJP ni vezan na infrastrukturo in storitve omenjenega ministrstva, temveč samostojno skrbi za svojo informacijsko-komunikacijsko infrastrukturo v ožjem pomenu (strojna, programska in licenčna oprema, najem povezav ipd.), ki je specifična in prilagojena posebnim zahtevam in delovnim procesom v UJP, in za pripadajoče obratovalne stroške (prostori, hlajenje, elektrika, varnostno-tehnična oprema ipd.) ter da tudi zagotavlja upravljanje, vzdrževanje (človeški viri) in nadgradnjo teh informacijskih sistemov, kar vključuje tudi strateško upravljanje razvoja poslovne informacijske arhitekture in sistemov ter elektronskih storitev, elektronsko podporo uporabnikom njegovih programov in storitev ter razvoj novih programskih rešitev, vezanih na plačilne in druge posebne storitve UJP. Vzpostavitev in delovanje podobnih samostojnih informacijskih sistemov, ki so ločeni od centralnega informacijsko-komunikacijskega sistema državne uprave, omogoča 74.a člen ZDU-1, ki omogoča izjeme oziroma posebne ureditve, ki so določene s področnimi zakoni (npr. področje varnosti in obrambe države, zunanjih zadev, varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, policije ipd.).

UJP v sodelovanju s širšim okoljem bank, v katerega je infrastruktura vpeta, uspešno razvija in uveljavlja veljavne standarde plačilnih storitev na območju EU. V zvezi s tem je razvoj infrastrukture, ki je potrebna za izvajanje plačilnih storitev, odvisen od razvoja standardov in storitev v bančnem sektorju. Ob tem je treba poudariti, da gre za infrastrukturo, katere uporabniki so vsi neposredni in posredni proračunski uporabniki (približno 2.800 proračunskih uporabnikov) ter je namenjena za vodenje njihovih podračunov (približno 13.400 podračunov) in opravljanje plačilnih storitev.

Plačilne storitve so občutljivo področje in posebnega pomena za državo, enako velja tudi za upravljanje infrastrukture, ki omogoča izvajanje teh storitev. Ta mora biti v celoti na voljo 24 ur na dan vse dni v tednu. Ena od posledic, povezanih s tem dejstvom, je, da UJP kakršne koli posege v svojem produkcijskem okolju izvaja v precej ozkih časovnih okvirih, največkrat zunaj delovnega časa in ob koncih tedna. Upravljanje kritične infrastrukture v UJP zahteva visoko stopnjo prilagodljivosti bančnemu okolju in delovanju poravnalnih sistemov (urniki delovanja v bančnem okolju zahtevajo upravljanje do zaključka denarnega trga in uskladitve obdelave transakcij z Banko Slovenije, kar je v večini primerov do 20. ure, nekajkrat na mesec pa tudi do nekaj ur pozneje), in ne nazadnje kadrovske usposobljenosti zaposlenih, vključno z njihovo dosegljivostjo zunaj rednega delovnega časa. Prek informacijskega sistema UJP se v povprečju dnevno obdela in arhivira približno 230.000 plačilno-prometnih transakcij, nekajkrat mesečno približno 490.000 transakcij na dan ter v času izplačevanja pokojnin približno 820.000 transakcij dnevno.

UJP mora pri nabavi opreme, upravljanju, vzdrževanju in nadgradnji svoje informacijsko-komunikacijske infrastrukture upoštevati tehnološke standarde, smernice in skupno varnostno politiko Ministrstva za notranje zadeve, ki je pristojno za upravljanje centralnega informacijsko-komunikacijskega sistema državne uprave. Na ta način so zagotovljene standardizacija in usklajenost informacijsko-komunikacijske opreme in elektronskega poslovanja v državni upravi ter združljivost različnih informacijskih okolij znotraj državne uprave, posledično pa tudi učinkovitejše upravljanje in gospodarna raba javnih sredstev.

K 8. členu (organizacija UJP)

V tem členu je opredeljena organizacija UJP.

Sklep o določitvi, območju in sedežu območnih enot Uprave Republike Slovenije za javna plačila (Uradni list RS, št. 47/15), ki ga je sprejela Vlada Republike Slovenije, podrobneje določa območje in sedeže urada in območnih enot UJP.

UJP sestavljajo Urad UJP in osem (8) območnih enot UJP. Urad UJP ima sedež v Ljubljani in obsega območje celotne Republike Slovenije. Sedeži območnih enot so v Ljubljani, Kopru, Kranju, Postojni, Novem mestu, Žalcu, Slovenski Bistrici in Murski Soboti ter obsegajo območja krajevnih pristojnosti, ki so podrobneje opredeljena v navedenem sklepu Vlade Republike Slovenije.

Notranjo organizacijo ter naloge notranjih organizacijskih enot UJP in zaposlenih podrobneje ureja akt o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v UJP, ki ga določi minister za finance s soglasjem Vlade Republike Slovenije.

Podrobnejše informacije o notranji organizaciji UJP so dostopne na njegovi spletni strani <https://www.ujp.gov.si/dokumenti/dokument.asp?id=4>.

K 9. členu (vodenje UJP)

Ta člen ureja vodenje UJP, razmerje med Ministrstvom za finance in UJP ter nekatere najpomembnejše naloge oziroma pristojnosti generalnega direktorja.

Generalni direktor poleg nalog predstojnika organa, ki so opredeljene z zakoni in drugimi predpisi, določa splošne pogoje poslovanja UJP v zvezi z izvajanjem pogodbenih obveznosti in opravljanjem posameznih plačilnih in drugih storitev, pa tudi obliko in vsebino papirnih ali elektronskih obrazcev, ki se uporabljajo pri vodenju registra proračunskih uporabnikov ter opravljanju plačilnih in drugih storitev UJP, če obrazci niso določeni s predpisi ministra, pristojnega za finance. V tem primeru gre praviloma za notranje operativne in izvedbene dokumente, ki se zaradi svoje vsebine in oblike ter drugih posebnosti ne urejajo s podzakonskimi predpisi.

Vodenje UJP oziroma pooblastila generalnega direktorja so podrobneje določena z aktom o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v UJP, ki ga določi minister za finance s soglasjem Vlade Republike Slovenije.

K 10. členu (register proračunskih uporabnikov)

Register proračunskih uporabnikov je vzpostavljen kot centralni register neposrednih in posrednih proračunskih uporabnikov, ki združuje podatke, ki jih neposredno zbira UJP, ter podatke, ki jih UJP prevzema iz Poslovnega registra Slovenije in registra transakcijskih računov.

V registru proračunskih uporabnikov se vodijo in dnevno posodablja podatki o proračunskih uporabnikih, proračunih, upravljavcih sredstev sistema EZR, nadzornikih javnofinančnih prihodkov, računih ter drugi podatki za namene in v obsegu, ki so podrobneje določeni v 13. in 14. členu predloga zakona.

K 11. členu (primarni register)

Neposredni proračunski uporabniki in posamezne kategorije posrednih proračunskih uporabnikov (samoupravne narodnostne skupnosti) se ne vpisujejo v sodni register, kar pomeni, da ta kategorija pravnih oseb javnega prava pridobi pravno sposobnost neposredno na podlagi zakona ali drugega

akta o ustanovitvi, ki se praviloma objavi v Uradnem listu Republike Slovenije. Za to kategorijo pravnih oseb javnega prava in druge enote registra je UJP registrski organ oziroma register proračunskih uporabnikov velja kot primarni register. V register proračunskih uporabnikov se vpisujejo tudi posebne pravnoorganizacijske oblike oziroma organizacijske enote na ravni države in občine, ki nimajo statusa pravne osebe javnega prava, če so na podlagi akta o ustanovitvi pooblaščen za samostojno upravljanje proračunskih sredstev na ločenih podračunih v sistemu EZR in razpolaganje s temi sredstvi.

K 12. členu (identifikacijske enote registra)

Enote registra so proračunski uporabniki, proračuni, upravljavci sredstev sistema EZR na ravni države in občin ter nadzorniki in skrbniki obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov, med katerimi so tudi nekateri prekrškovni organi in nosilci javnih pooblastil, ki praviloma nimajo statusa proračunskega uporabnika, če so na podlagi posebnega zakona ali predpisov lokalnih skupnosti pooblaščen za nadzor nad plačevanjem in razporejanjem obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov.

Zaradi identifikacije subjektov, ki so vpisani v register proračunskih uporabnikov, so s tem zakonom predpisane šifra proračunskega uporabnika, šifra proračuna, šifre proračunov ustanoviteljev proračunskega uporabnika, šifra upravljavca sredstev sistema EZR, šifra nadzornika javnofinančnih prihodkov in šifra skrbnika javnofinančnih prihodkov. UJP nadzorniku javnofinančnih prihodkov, ki je nosilec javnih pooblastil, dodeli evidenčno številko v registru proračunskih uporabnikov.

Šifra enolično opredeli posamezno enoto registra in je enolična identifikacija enote registra proračunskih uporabnikov, uporablja pa se pri pripravi, načrtovanju in izvrševanju proračuna, pošiljanju in medsebojni izmenjavi podatkov ter njihovem povezovanju z drugimi registri ter za davčne, analitične, statistične in druge namene, določene s predpisi. Šifra se ne spremeni do izbrisa enote registra iz registra proračunskih uporabnikov. Po izbrisu enote registra iz registra proračunskih uporabnikov se njene šifre ne smejo znova uporabiti oziroma ponoviti.

Navedene šifre enotam registra dodeli UJP ob prvem vpisu enote v register proračunskih uporabnikov. Za določitev šifre neposrednega uporabnika državnega proračuna mora UJP predhodno pridobiti soglasje Ministrstva za finance.

Posamezni nadzorniki javnofinančnih prihodkov imajo hkrati tudi status skrbnikov javnofinančnih prihodkov, ki so opredeljeni v 2. členu predloga zakona. Kadar vplačila na posamezen podračun javnofinančnih prihodkov nadzira več nadzornikov, UJP za skrbnika javnofinančnih prihodkov določi tistega nadzornika javnofinančnih prihodkov, ki je imel v zadnjih dvanajstih mesecih pred določitvijo tega statusa največ transakcij na posameznem podračunu javnofinančnih prihodkov.

Določitev skrbnika javnofinančnih prihodkov je pomembna, ker se v praksi pri plačevanju javnofinančnih prihodkov občasno dogaja, da v UJP prejete plačilne transakcije ne vsebujejo podatka o nadzorniku, in je zato naloga skrbnika, da preveri podatke in določi ustreznega nadzornika javnofinančnih prihodkov.

Zaradi pravilnega prepoznavanja plačnika oziroma davčnega zavezanca, vrste davka ali javnofinančnega prihodka ter nadzornika javnofinančnih prihodkov je v 24. členu predloga zakona urejena obveznost preverjanja podatkov na plačilnem nalogu pri plačilu obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov.

K 13. členu (namen registra proračunskih uporabnikov)

V tem členu so taksativno opredeljeni temeljni nameni registra proračunskih uporabnikov.

Namen registra proračunskih uporabnikov je, da glede na vsebino, sprotnost, nabor in organiziranost podatkov uspešno zadovoljuje potrebe proračunskih uporabnikov ter celotne javne uprave in drugih uporabnikov storitev UJP. Podatke iz registra proračunskih uporabnikov lahko uporabljajo tudi sodišča in drugi organi pri vodenju postopkov v skladu s svojo pristojnostjo ter pravne in fizične osebe, ki jih potrebujejo pri sklepanju obligacijskih razmerij s proračunskimi uporabniki, kot tudi osebe, ki zbirajo in obdelujejo informacije javnega značaja.

K 14. členu (vsebina registra proračunskih uporabnikov)

V registru proračunskih uporabnikov se vodijo osnovni podatki o vseh neposrednih in posrednih proračunskih uporabnikih ter drugih enotah registra, ki so navedene v 10. členu predloga zakona. Tehnično se register proračunskih uporabnikov vodi kot zbirka vseh proračunskih uporabnikov in njihovih delov, ki so pristojni za upravljanje sredstev sistema EZR ter nadzor nad obveznimi dajatvami in drugimi javnofinančnimi prihodki, ter vključuje tudi nekatere nosilce javnih pooblastil, če so s posebnimi predpisi pooblaščen za nadzor nad plačevanjem in razporejanjem obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov.

Register proračunskih uporabnikov vsebuje podatke o proračunskih uporabnikih, proračunih, upravljavcih sredstev sistema EZR, nadzornikih in skrbnikih obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov, računih in podračunih ter podatke za obveščanje o plačilnih transakcijah in stanju na računih, ki so taksativno naštetih v drugem do sedmem odstavku tega člena. V primerjavi z osnovnim ZOPSPU je nabor podatkov o proračunskih uporabnikih razširjen tako, da se v registru o proračunskih uporabnikih evidentirajo tudi podatki, ali so zavezanci za oddajo poročil v skladu z zakonom, ki ureja javne finance, ali drugim posebnim zakonom. Ta evidenca je namenjena Ministrstvu za finance in drugim nadzornim organom, pristojnim za obdelavo letnih poročil, določenih s posebnimi predpisi. Iz te evidence bo razvidno, ali je posamezni proračunski uporabnik zavezanec za oddajo letnih poročil, ter vrsta poročil, ki jih mora proračunski uporabnik oddati v skladu s posebnimi predpisi.

UJP v okviru vodenja registra proračunskih uporabnikov zbira in obdeluje tudi osebne podatke o zastopnikih proračunskega uporabnika in upravljavca sredstev sistema EZR (osebno ime, naslov stalnega ali začasnega prebivališča, EMŠO) ter o osebah, pooblaščenih za razpolaganje s sredstvi na računu in podpisovanje plačilnih navodil (osebno ime, lastnoročni podpis). Namen zbiranja teh podatkov je podrobneje opredeljen v obrazložitvi k 33. členu predloga zakona, ki ureja obdelavo osebnih in drugih podatkov.

Osmi odstavek 14. člena predloga zakona pooblašča ministra za finance, da podrobneje predpiše merila za pridobitev in prenehanje statusa proračunskega uporabnika ter način vodenja registra proračunskih uporabnikov in podrobnejšo razčlenitev podatkov iz prvega do sedmega odstavka tega člena zakona. Zato mora UJP pri vodenju registra ravnati v skladu z določbami Pravilnika o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (Uradni list RS, št. 46/03) ter Pravilnika o vodenju registra neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov ter postopkih odpiranja in zapiranja računov (Uradni list RS, št. 126/07, 78/08, 126/08, 9/09 – popr., 109/09, 59/10 – ZOPSPU in 67/10).

K 15. členu (uporaba zakona, ki ureja splošni upravni postopek)

Pri odločanju o pridobitvi ali prenehanju statusa proračunskega uporabnika oziroma pri vključitvi v register proračunskih uporabnikov in izključitvi iz njega se odloča o pravicah, obveznostih in pravnih koristih pravnih oseb in njihovih ustanoviteljev, povezanih s statusom proračunskega uporabnika, kar pomeni upravno in javnopravno zadevo v smislu določb 2. in 4. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13; v nadaljnjem besedilu: ZUP), zato se subsidiarno uporabljajo določbe ZUP. Postopek vodijo in v njem odločajo uradne osebe UJP, ki izpolnjujejo pogoje, določene z navedenim zakonom in drugimi predpisi. Pri vodenju postopka se neposredno uporabljajo tudi podzakonski predpisi, ki urejajo upravno poslovanje organov državne uprave.

K 16. členu (vključitev v register proračunskih uporabnikov)

V register proračunskih uporabnikov se vključujejo uporabniki javnofinančnih sredstev, ki izpolnjujejo posebna merila glede načina ustanovitve, pravnoorganizacijske oblike, dejavnosti in virov financiranja, določena z zakonom, ki ureja javne finance, ter podrobneje s Pravilnikom o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (Uradni list RS, št. 46/03).

Drugi odstavek zavezuje upravljavce sredstev sistema EZR občin, da morajo za vpis v register proračunskih uporabnikov vložiti vlogo najpozneje v petih delovnih dneh od ustanovitve občine. Namen te določbe je, da se vse spremembe podatkov čim prej sporočajo UJP in se tako zagotovi sprotno dopolnjevanje registra proračunskih uporabnikov.

UJP izvede postopek vključitve v register proračunskih uporabnikov praviloma na podlagi prijave uporabnika javnofinančnih sredstev oziroma njegovega ustanovitelja. Če zavezanec ne vloži prijave za vključitev v register proračunskih uporabnikov v petih delovnih dneh od ustanovitve, spremembe pravnoorganizacijske oblike ali virov financiranja oziroma od vpisa v primarni register ali če ne dopolni prijave v predpisanem roku, UJP uvede postopek po uradni dolžnosti na podlagi dokumentov, ki so objavljeni v Uradnem listu Republike Slovenije, ter dokumentov, ki jih pridobi iz Poslovnega registra Slovenije.

Če so izpolnjeni pogoji za pridobitev statusa proračunskega uporabnika, ki so določeni v ZJF in zgoraj navedenem podzakonskem predpisu, UJP izda odločbo o vključitvi v register proračunskih uporabnikov ter enoti registra dodeli šifro proračunskega uporabnika in vpiše vse podatke, določene s tem zakonom in predpisom ministra za finance.

Če predlagatelj ne izpolnjuje pogojev za vpis v register proračunskih uporabnikov, UJP izda odločbo o zavrnitvi vpisa.

Zoper odločbo o vključitvi v register ali odločbo o zavrnitvi zahteve za vpis v register, je dovoljena pritožba, ki se vloži pri UJP v petnajstih dneh od vročitve odločbe. O pritožbi odloča Ministrstvo za finance.

Postopek vključitve v register proračunskih uporabnikov je podrobneje urejen v Pravilniku o vodenju registra neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov ter postopkih odpiranja in zapiranja računov (Uradni list RS, št. 126/07, 78/08, 126/08, 9/09 – popr., 109/09, 59/10 – ZOPSPU in 67/10).

K 17. členu (vpis sprememb podatkov)

Za zagotovitev, da so v registru proračunskih uporabnikov najnovejši podatki, in zaradi zanesljivega vodenja računov oziroma podračunov morajo proračunski uporabniki in druge enote registra pravočasno obveščati UJP o vseh spremembah podatkov, ki se vodijo v registru proračunskih uporabnikov.

Če posamezna enota registra proračunskih uporabnikov opusti dolžnost, določeno v tem členu, UJP vpiše spremembe podatkov v register proračunskih uporabnikov po uradni dolžnosti na podlagi dokumentov, ki so objavljeni v Uradnem listu Republike Slovenije, ter dokumentov, ki jih pridobi iz Poslovnega registra Slovenije. Če vpis sprememb podatkov ni mogoč po uradni dolžnosti ali na podlagi dokumentov, ki so objavljeni v Uradnem listu Republike Slovenije, ter dokumentov, pridobljenih iz Poslovnega registra Slovenije, UJP pozove enoto registra, naj v petih delovnih dneh predloži zahtevane podatke oziroma dokumente.

UJP o vpisu sprememb podatkov izda obvestilo in ga pošlje enoti registra, na katero se spremembe nanašajo. Vse spremembe podatkov se vpisujejo tako, da je v registru zagotovljeno trajno spremljanje vseh vpisov v register (zgodovina podatkov).

Postopek vpisa sprememb podatkov je podrobneje urejen v Pravilniku o vodenju registra neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov ter postopkih odpiranja in zapiranja računov (Uradni list RS, št. 126/07, 78/08, 126/08, 9/09 – popr., 109/09, 59/10 – ZOPSPU in 67/10).

K 18. členu (izključitev iz registra proračunskih uporabnikov)

Ob statusnih spremembah (pripojitev, združitve, prenehanje ipd.), spremembah pravnoorganizacijske oblike, ustanovitelja ali virov financiranja ter drugih spremembah, zaradi katerih pravna oseba ne more obdržati statusa proračunskega uporabnika, se izvede postopek izključitve iz registra proračunskih uporabnikov.

UJP izvede postopek izključitve iz registra proračunskih uporabnikov na podlagi vloge za izključitev proračunskega uporabnika oziroma njegovega ustanovitelja ali pravnega naslednika ali po uradni dolžnosti.

Pravna oseba, ki ima pravni interes za prenehanje statusa proračunskega uporabnika, mora najpozneje v petih delovnih dneh od začetka veljavnosti akta o statusnem preoblikovanju oziroma akta o izbrisu iz primarnega registra o tem obvestiti UJP ter predložiti zahtevano dokumentacijo za izključitev iz registra proračunskih uporabnikov.

Če zavezanec ne vloži vloge za izključitev iz registra proračunskih uporabnikov ali če predlagatelj ne dopolni prijave v predpisanem roku, UJP uvede postopek izključitve iz registra po uradni dolžnosti na podlagi dokumentov, ki so objavljeni v Uradnem listu Republike Slovenije, ter dokumentov, pridobljenih iz Poslovnega registra Slovenije.

V tem členu je določba, ki zavezuje upravljavce sredstev sistema EZR občin, ki delujejo kot del občinskih uprav, da morajo vlogo za izključitev iz registra proračunskih uporabnikov vložiti najpozneje v petih delovnih dneh po ukinitvi posamezne občine oziroma po njeni vključitvi v EZR države. S to določbo se želita doseči sprotno obnavljanje podatkov in večja odzivnost upravljavcev sredstev sistema EZR občin pri sporočanju podatkov ob ukinitvi občine, ki so potrebni za izbris iz registra proračunskih uporabnikov.

Če so izpolnjena merila iz zakona, ki ureja javne finance, in Pravilnika o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (Uradni list RS, št. 46/03), UJP izda odločbo o zavrnitvi vloge za izključitev ali odločbo o izključitvi proračunskega uporabnika iz registra proračunskih uporabnikov. Zoper to odločbo je dovoljena pritožba, ki se vloži pri UJP v 15 dneh od vročitve odločbe. O pritožbi odloča Ministrstvo za finance.

V zadnjem odstavku tega člena je predvideno, da UJP pred izključitvijo proračunskega uporabnika iz registra preveri njegove račune in ga pozove, naj zapre vse tiste, ki jih ima še odprte.

Postopek izključitve iz registra proračunskih uporabnikov in postopek zapiranja računov proračunskih uporabnikov sta podrobneje urejena v Pravilniku o vodenju registra neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov ter postopkih odpiranja in zapiranja računov (Uradni list RS, št. 126/07, 78/08, 126/08, 9/09 – popr., 109/09, 59/10 – ZOPSPU in 67/10).

K 19. členu (prevzem podatkov)

V Poslovni register Slovenije in register transakcijskih računov so vpisani vsi poslovni subjekti, kot jih opredeljuje ZPRS-1, vključno z vsemi proračunskimi uporabniki.

ZPRS-1 v 11. členu nalaga vsem registrskim organom oziroma upravljavcem javnih registrov in uradnih evidenc, da morajo Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljnjem besedilu: AJPES) sporočiti podatke iz prvega odstavka 8. člena ZPRS-1. Enako velja za ponudnike plačilnih storitev, ki morajo na podlagi 144. do 147. člena ZPlaSS in podzakonskih predpisov sporočati AJPES vse predpisane podatke o transakcijskih računih in njihovih imetnikih. Med zavezanke, ki morajo sporočati podatke AJPES, sodi tudi UJP kot primarni registrski organ za neposredne uporabnike državnega in občinskih proračunov, proračune in upravljavce sredstev sistema EZR ter za proračunske uporabnike, ki pridobijo pravno sposobnost neposredno na podlagi zakona ali drugega ustanovitvenega akta, objavljenega v Uradnem listu Republike Slovenije, in se ne registrirajo pri nobenem drugem registrskem organu.

UJP pridobiva podatke iz Poslovnega registra Slovenije in registra transakcijskih računov brezplačno na način, ki je podrobneje urejen z dogovorom, sklenjenim med UJP in AJPES.

UJP in AJPES kot upravljavca registrov dnevno izmenjujeta podatke, potrebne za vodenje in posodabljanje obeh registrov.

V zvezi z vpisom v register proračunskih uporabnikov ali izbrisom iz tega registra zakon v 15. členu napotuje na uporabo ZUP, kar pomeni, da UJP za odločanje v konkretnem upravnem postopku lahko brezplačno pridobiva podatke tudi iz drugih registrov in uradnih evidenc ali podatke od drugih organov in nosilcev javnih pooblastil, če je to potrebno za ugotovitev dejanskega stanja in sprejem odločbe, in sicer na način in po postopku, ki so določeni v 33., 34. in 139. členu ZUP.

K 20. členu (uporaba podatkov registra proračunskih uporabnikov)

V tem členu so opredeljeni pogoji uporabe podatkov, ki se vodijo v registru proračunskih uporabnikov.

Državni organi in upravljavci javnih zbirk podatkov, ki izrazijo interes, da se povežejo z registrom proračunskih uporabnikov zaradi vodenja svojih zbirk podatkov, lahko od UJP brezplačno prevzemajo podatke v obsegu, potrebnem za vodenje njihovih registrov. Možnost brezplačnega dostopa do podatkov je zagotovljena tudi za pooblaščenec izvajalce statističnih raziskovanj.

O načinu izmenjave podatkov se sporazumno dogovorita UJP in prosilec, ki je upravičen do dostopa do podatkov.

K 21. členu (dostop do podatkov registra proračunskih uporabnikov)

V tem členu je opredeljena javnost registra proračunskih uporabnikov oziroma način zagotavljanja vpogleda v podatke registra proračunskih uporabnikov in dostopa do njih. Namen uporabe podatkov v povezavi z varovanjem podatkov in zasebnosti ni vprašljiv, ker gre za podatke, ki so kot javni določeni z različnimi predpisi, kot taki pa se vodijo tudi v primarnih registrih in uradnih evidencah.

Podatki iz registra proračunskih uporabnikov, razen varovanih osebnih podatkov ter drugih podatkov, za katere je drugače urejeno s posebnimi predpisi, so enako dostopni vsem na način in pod pogoji, ki so določeni v zakonu in podzakonskih predpisih, ki urejajo dostop do informacij javnega značaja.

K 22. členu (hramba podatkov registra proračunskih uporabnikov)

Ta člen zavezuje UJP, da trajno hrani vso dokumentacijo, ki je podlaga za pridobitev ali prenehanje statusa proračunskega uporabnika, oziroma dokumentacijo, na podlagi katere se odloča o vključitvi v register proračunskih uporabnikov ali izključitvi iz njega. Dokumentacija registra proračunskih uporabnikov vsebuje prijave, odločbe, obvestila in druge listine, ki so pomembni za vodenje in vzdrževanje registra proračunskih uporabnikov.

Dokumentacija se hrani na način ter pod pogoji, ki so določeni v zakonu in podzakonskih predpisih, ki urejajo varstvo dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhive.

K 23. členu (vrste računov)

V tem členu so opredeljene vrste računov, ki jih lahko odpirajo proračunski uporabniki.

Za izvajanje in evidentiranje javnofinančnih tokov ter za potrebe delovanje sistema EZR v skladu z zahtevami iz zakona, ki ureja javne finance, UJP vodi zakladniški podračun upravljavcev sredstev sistema EZR države in EZR občine, ki je namenjen za upravljanje denarnih sredstev posameznega sistema EZR, in podračune javnofinančnih prihodkov, na katere se plačujejo obvezne dajatve in drugi javnofinančni prihodki.

UJP v okviru EZR vodi podračune proračunskih uporabnikov, ki so namenjeni za opravljanje plačilnih storitev oziroma poravnavo obveznosti ali prilive sredstev iz naslova obligacijskih razmerij, ki jih proračunski uporabniki sklepajo s pravnimi in fizičnimi osebami (npr. naročanje ali izvajanje storitev, nakupi ali prodaje blaga, naročanje gradenj ter druge pogodbe). V registru transakcijskih računov imajo ti računi oznako S.

Podračuni, ki so odprti pri UJP, imajo s statusnopravnega, obligacijskega, davčnega, računovodskega vidika in z vidika predpisov o izvršbi in zavarovanju enak status kot transakcijski računi po ZPlaSS, razen če ta ali poseben zakon določa drugače.

V drugem odstavku so navedeni računi, na katerih se vodijo strogo namenska proračunska sredstva, ki se ne smejo zarubiti za poplačilo terjatev upnikov iz naslova sklepov o izvršbi, menic, izvršnic ali drugih instrumentov za zavarovanje plačil. Zakladniški podračun upravljavca sredstev sistema EZR države oziroma občine, ki je odprt pri UJP, se uporablja izključno za upravljanje denarnih sredstev oziroma likvidnosti posameznega sistema EZR. Podračuni javnofinančnih prihodkov, na katere se plačujejo obvezne dajatve in drugi javnofinančni prihodki (npr. davki, prispevki, takse ipd.), kakor tudi posebni namenski transakcijski računi, odprti pri Banki Slovenije, in posebni računi z ničelnim stanjem, odprti pri bankah, se lahko uporabijo le za namene, določene s tem zakonom in posebnimi predpisi.

Na podlagi 32. člena ZIZ in pri izvajanju sklepov o izvršbi v sodni praksi velja načelo, da so iz izvršbe izvzeta le tista sredstva, za katera tako določa ZIZ ali drug zakon. Z veljavnimi predpisi, ki urejajo izvršbo in zavarovanje, navedena sredstva niso izločena iz izvršbe. Zato so v tem členu jasno opredeljena denarna sredstva, ki ne morejo biti predmet izvršbe. S tem se ustrezno zavaruje javni interes oziroma namenska proračunska sredstva. Za poplačilo upnikov iz naslova sklepov o izvršbi, menic, izvršnic ali drugih instrumentov za zavarovanje plačil se lahko zasežejo denarna sredstva na podračunih posameznih proračunskih uporabnikov (dolžnikov), odprtih pri UJP, prek katerih se opravlja redni plačilni promet oziroma se plačujejo obligacijske obveznosti v okviru izvrševanja proračuna. Poleg tega je v tretjem odstavku 140. člena ZPlaSS izrecno določeno, da se izvršbe in zavarovanja na denarna sredstva proračunskih uporabnikov izvršujejo le prek podračunov EZR, ki so odprti pri UJP. Da bi se izognili morebitnim napačnim razlagam te določbe ZPlaSS (npr. da je izvršba dovoljena na vse podračune, odprte pri UJP), je treba s posebnim zakonom – ZOPSPU (*lex specialis*) opredeliti vrste in namene posameznih podračunov oziroma določiti podračune, ki se lahko uporabijo za poplačilo upnikov, ter namenske podračune, ki se ne smejo uporabiti za poplačilo upnikov. Glede na zgoraj navedeno in dejstvo, da UJP sproti izvaja prejete sklepe o izvršbi in menice v breme podračunov, namenjenih rednemu plačilnemu prometu, predlagana rešitev ne posega v pravice upnikov.

Zaradi spremljanja javnofinančnih tokov in preglednosti finančnega poslovanja proračunskih uporabnikov UJP vodi evidenčne račune za račune, ki jih imajo proračunski uporabniki odprte izven sistema EZR v državi in v tujini v skladu s 23. in 27. členom predloga zakona. Tako je zagotovljena

preglednost porabe javnofinančnih sredstev in hkrati vzpostavljena baza podatkov za nadzorne, statistične in analitične namene ter za gospodarno in učinkovito upravljanje finančnega premoženja in načrtovanje ter izvrševanje državnega in občinskih proračunov. V ta namen zakon v tem členu zavezuje banke in hranilnice, ki za proračunske uporabnike vodijo posebne račune z ničelnim stanjem, da morajo UJP brezplačno sporočiti podatke o plačilih, opravljenih v breme in dobro teh računov, ter o stanju sredstev na njih na način ter v rokih, določenih s predpisi ministra za finance. Sistem brezplačnega sporočanja podatkov o stanju sredstev na računih in plačilnih transakcijah, opravljenih v breme in dobro računov, ki so odprti v bančnem sektorju oziroma izven sistema EZR, je bil vzpostavljen na podlagi določb 73. in 74. člena Zakona o plačilnem prometu (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUE, 131/06 – ZBan-1, 102/07, 126/07 – ZFPPIPP, 58/09 – ZPlaSS, 34/10 – ZPlaSS-A in 59/10 – ZOPSPU; v nadaljnjem besedilu: ZPlaP) ter podzakonskih predpisov ministra za finance in uspešno deluje od leta 2002 dalje. Vsa poročila se posredujejo prek obstoječe informacijsko-komunikacijske opreme bančnega sektorja. Medbančni sistem izmenjave podatkov je med drugim namenjen tudi za brezplačno sporočanje podatkov davčnemu organu v skladu z davčnimi predpisi ter upravljavcu Poslovnega registra Slovenije in registra transakcijskih računov ter pošiljanje podatkov organu, pristojnemu za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma. Zato obveznosti v zvezi izvajanjem tega člena in pošiljanjem poročil o računih iz 27. člena predloga zakona ponudnikom plačilnih storitev ne povzročajo dodatnih stroškov ter ne zahtevajo sprememb notranje organizacije oziroma poslovnih procesov. Za ponudnike plačilnih storitev in njihove odgovorne osebe, ki kršijo peti odstavek tega člena oziroma UJP ne sporočajo podatkov o plačilih, opravljenih v breme in dobro posebnih računov z ničelnim stanjem ter o stanju sredstev na računih, je v drugem in četrtem odstavku 34. člena predpisana globa (za pravno osebo v razponu od 2.500 do 10.000 EUR in za odgovorno osebo v razponu od 1.000 do 4.100 EUR).

Seznam pooblaščenih bank in hranilnic, ki za proračunske uporabnike lahko odpirajo posebne račune z ničelnim stanjem, določi Ministrstvo za finance, ki s temi ponudniki plačilnih storitev sklene krovno pogodbo, na podlagi katere se lahko sklepajo posamične pogodbe med proračunskimi uporabniki ter izbranimi bankami in hranilnicami. Seznam izbranih oziroma pooblaščenih bank se objavi na spletni strani Ministrstva za finance in UJP. Namen odpiranja posebnih računov z ničelnim stanjem je podrobneje opredeljen v obrazložitvi k 2. in 27. členu predloga zakona.

Naloge UJP v zvezi z vodenjem evidenčnih računov so podrobneje urejene v Pravilniku o dvigih ter plogih domače in tuje gotovine neposrednih in posrednih proračunskih uporabnikov državnega in občinskih proračunov, Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije preko posebnega računa z ničelnim stanjem (Uradni list RS, št. 89/02, 94/02 – popr., 117/07, 58/09 – ZPlaSS, 109/09 in 59/10 – ZOPSPU) in Pravilniku o sporočanju podatkov o plačilih, opravljenih v breme in dobro računov, ter o stanju sredstev na računih diplomatskih predstavništav in konzulatov Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 75/14 in 19/15). Zaradi dodatnih izjem glede odpiranja računov izven sistema EZR (računi Ministrstva za obrambo, računi za upravljanje varnostnih rezerv, trgovalni računi), ki jih ureja 27. člen predloga zakona, bo minister za finance izdal oziroma spremenil in dopolnil podzakonske predpise v roku, določenem v 37. členu predloga zakona.

Odpiranje posebnih namenskih transakcijskih računov pri Banki Slovenije, ki so namenjeni ločenemu vodenju sredstev, je izjemoma dovoljeno za namene oziroma sredstva, ki so taksativno naštet v četrtem odstavku tega člena, pod pogojem, da imetnik tega računa predhodno pridobi soglasje ministra za finance. Sredstva na teh računih so izvzeta iz izvršbe zaradi razlogov, navedenih v obrazložitvi k drugemu odstavku tega člena.

Pri pripravi besedila tega člena sta bila upoštevana načelo neodvisnosti Banke Slovenije v skladu s 7. členom Statuta Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke ter 2. členom Zakona o Banki Slovenije (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo in 59/11; v nadaljnjem besedilu: ZBS) ter mnenje Evropske centralne banke (CON/2010/55 z dne 9. 7. 2010 in CON/2013/62 z dne 19. 8. 2013). Določbe tega zakona in podzakonskih predpisov, ki urejajo

obveznosti ponudnikov plačilnih storitev, se ne uporabljajo za Banko Slovenije. Vse plačilne storitve, ki jih Banka Slovenije opravlja za državo in proračunske uporabnike, se izvajajo v skladu z določbami ZBS in pogodbo ali drugim pravnim aktom, ki ga sporazumno skleneta Banka Slovenije in Ministrstvo za finance. Enako velja tudi za izmenjavo podatkov med UJP in Banko Slovenije v zvezi z vodenjem EZR države in EZR občin ter posebnih namenskih transakcijskih računov, odprtih pri Banki Slovenije, in opravljanjem plačilnih storitev prek teh računov.

Ta člen zakona pooblašča ministra za finance, da s podzakonskimi predpisi podrobneje predpiše postopke in način vodenja računov proračunskih uporabnikov pri UJP, način opravljanja plačilnih storitev UJP, način obveščanja o plačilnih transakcijah, opravljenih v dobro ali breme računov proračunskih uporabnikov, ter vrste podatkov, ki jih morajo ponudniki plačilnih storitev sporočiti UJP. Minister za finance predpiše tudi način plačevanja in razporejanja obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov na račune proračunskih uporabnikov in nadzornikov javnofinančnih prihodkov, obvezne podatke na plačilnem navodilu za plačilo obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov ter obliko in način sporočanja teh podatkov UJP in Finančni upravi Republike Slovenije ter tudi vsebino, obliko, način in roke sporočanja drugih podatkov o plačilnih transakcijah za proračunske, davčne, statistične, analitične in druge namene, določene z zakonom, ki ureja javne finance, ali zakonom, ki ureja davčni postopek, ali drugim zakonom. Seznam veljavnih podzakonskih predpisov, ki urejajo zgoraj navedena področja, je objavljen na spletni strani UJP <https://www.ujp.gov.si/dokumenti/dokument.asp?id=249>.

K 24. členu (obveznost preverjanja podatkov na plačilnem nalogu pri plačilu obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov)

V obdobju pred uveljavitvijo in med izvajanjem osnovnega ZOPSPU se je izkazalo, da davčni zavezanci ali drugi plačniki na plačilnih nalogih navajajo neobstoječe oziroma ukinjene podračune javnofinančnih prihodkov (v nadaljnjem besedilu: JFP), kar UJP povzroča dodatne težave in administrativno delo pri vračilih denarnih sredstev plačniku. Zato prvi odstavek tega člena nalaga davčnim zavezancem oziroma plačnikom davka, da morajo pri plačilu obveznih dajatev in drugih JFP na plačilnem nalogu navesti aktiven podračun JFP, ki je objavljen v registru transakcijskih računov, in referenco odobritve ter druge podatke, določene s pravilnikom ministra za finance, tj. v Pravilniku o podračunih ter načinu plačevanja obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov (Uradni list RS, št. 103/10, 48/11, 51/11 – popr., 102/12 in 110/13). Na ta način je UJP in nadzornikom javnofinančnih prihodkov zagotovljeno pravilno prepoznavanje plačnika oziroma davčnega zavezanca, vrste obvezne dajatve ali javnofinančnega prihodka.

Zaradi istega namena drugi odstavek tega člena zavezuje ponudnike plačilnih storitev, razen Banke Slovenije, da morajo zavriniti plačilni nalog, na katerem je plačnik navedel neobstoječi ali ukinjeni podračun JFP ali referenco, ki ni v skladu z zgoraj navedenim pravilnikom ministra za finance. Kontrola obstoja oziroma aktivnosti podračuna JFP v registru transakcijskih računov in kontrola referenc sta nujno potrebni zaradi pravilne identifikacije plačnika oziroma davčnega zavezanca, namena plačila in vrste JFP ter prejemnika oziroma nadzornika JFP in za pravilno razporejanje sredstev na ustrezne podračune JFP v okviru sistema enotnega zakladniškega računa države in občine. S to določbo predloga zakona in podzakonskim predpisom ministra za finance je uresničena zahteva iz 2. točke prvega odstavka 37. člena ZDavP-2, ki v zvezi z izvrševanjem plačilnih nalogov za plačilo davkov napotuje na uporabo ZOPSPU oziroma tega zakona.

Kljub zgoraj navedenim zahtevam se v praksi dogaja, da davčni zavezanci oziroma plačniki pri plačilu JFP navedejo napačne ali nepopolne podatke ter da ponudniki plačilnih storitev sprejmejo in izvršijo plačilne naloge, na podlagi katerih pri nadaljnji obdelavi podatkov ni mogoče prepoznati plačnika oziroma davčnega zavezanca, vrste obvezne dajatve ali javnofinančnega prihodka. Plačila JFP, ki jim ni mogoče določiti nadzornika, evidentira in razrešuje skrbnik JFP, ki je opredeljen v 2. členu tega zakona. Način določanja skrbnika JFP je določen v 12. členu predloga zakona.

K 25. členu (obveznost priglasitve izdane menice)

V praksi se je izkazalo, da bi izdane menice po unovčenju posameznim proračunskim uporabnikom lahko povzročile likvidnostne težave ter ogrozile tekoče financiranje in opravljanje njihovih temeljnih nalog, določenih s področnimi zakoni. Zato predlog zakona predvideva vzpostavitev evidence o menicah, ki jih izdajajo proračunski uporabniki na podlagi zakona, ki ureja javne finance, ali zakona, ki ureja izvrševanje proračuna, ali drugega področnega zakona, s čimer bo omogočen dodaten nadzor nad zadolževanjem proračunskih uporabnikov oziroma prevzemanjem obveznosti v breme državnega in občinskih proračunov. Tako se bo vzpostavil nadzor nad izdajanjem menic in preprečila se bodo tveganja za likvidnost proračunskih uporabnikov in sistema EZR.

V tem členu je naveden nabor podatkov, ki jih morajo proračunski uporabniki poslati UJP v osmih dneh po izdaji menice. Način priglasitve izdane menice bo podrobneje določen v podzakonskem predpisu ministra za finance.

V zvezi s prvim odstavkom tega člena je prvem odstavku 34. člena za odgovorno osebo proračunskega uporabnika določena globa v razponu od 1.000 do 4.100 EUR, če UJP ne sporoča podatkov o izdanih menicah v roku, določenem s tem zakonom, ali če mu sporoča nepopolne ali napačne podatke.

K 26. členu (obveznost zaprtja računov)

Podračuni v sistemu EZR, ki so odprti pri UJP, imajo s statusnopravnega, obligacijskega, davčnega, računovodskega vidika in z vidika predpisov o izvršbi in zavarovanju enak status kot transakcijski računi po ZPlaSS, kar med drugim pomeni, da proračunski uporabniki lahko prek UJP opravljajo celoten plačilni promet oziroma prejemajo sredstva v dobro proračuna, ki so jih plačali plačniki v državi ali tujini, ter poravnajo obveznosti do prejemnikov sredstev, ki imajo odprte transakcijske račune v državi ali tujini (npr. vsa plačila iz naslova opravljenih storitev, dobav blaga, izvedenih gradenj, avtorskih, podjetniških in drugih pogodb, plače javnih uslužbencev, pokojnine, socialni transferji ipd.).

Plačilne storitve za proračunske uporabnike se praviloma opravljajo prek sistema EZR, zato je v tem členu izrecno opredeljena obveznost zaprtja plačilnih in transakcijskih računov pri drugih ponudnikih plačilnih storitev. Pravna oseba, ki je pridobila status proračunskega uporabnika in je predhodno poslovala prek enega ali več računov pri drugih ponudnikih plačilnih storitev, mora v tridesetih dneh po dokončnosti odločbe o vključitvi v register proračunskih uporabnikov zapreti vse račune pri drugih ponudnikih plačilnih storitev. Pravna oseba, ki je pridobila status proračunskega uporabnika, lahko izjemoma odpira račune izven sistema EZR na način ter pod pogoji, ki so podrobneje opredeljeni v 27. členu predloga zakona.

Za odgovorno osebo proračunskega uporabnika, ki ne zapre računov pri drugih ponudnikih plačilnih storitev v roku, določenem s tem členom, je v prvem odstavku 34. člena predpisana globa v razponu od 1.000 do 4.100 EUR.

K 27. členu (prepoved odpiranja računov in uporabe plačilnih storitev izven sistema EZR)

Glede na razloge, navedene v obrazložitvi k 26. členu predloga zakona, posebnosti delovanja sistema EZR, izvrševanja državnega in občinskih proračunov ter delovanja blagajne zdravstvenega zavarovanja ter pokojninskega in invalidskega zavarovanja je v prvem odstavku tega člena opredeljena splošna prepoved odpiranja računov in uporabe plačilnih storitev izven sistema EZR. Za odgovorno osebo proračunskega uporabnika, ki odpre račun v državi ali tujini in uporablja plačilne storitve izven sistema EZR v nasprotju s to prepovedjo, je v prvem odstavku 34. člena predpisana globa v razponu od 1.000 do 4.100 EUR.

Drugi odstavek zavezuje ponudnike plačilnih storitev, da morajo zavrniti zahtevek proračunskega uporabnika za odprtje računa ali naročilo plačilnih storitev, ki je v nasprotju s prepovedjo iz prvega odstavka tega člena. Ta obveznost ne velja za Banko Slovenije zaradi razlogov, ki so navedeni v obrazložitvi k 23. členu tega zakona. Za ponudnike plačilnih storitev in njihove odgovorne osebe, ki kršijo drugi odstavek tega člena oziroma ne zavrnejo zahtevka proračunskega uporabnika za odprtje računa ali naročila plačilne storitve, ki je v nasprotju s prepovedjo iz tega zakona, je v drugem in četrtem odstavku 34. člena predpisana globa (za pravno osebo v razponu od 2.500 do 10.000 EUR in za odgovorno osebo v razponu od 1.000 do 4.100 EUR).

Finančno poslovanje proračunskih uporabnikov izven sistema EZR oziroma prek računov, odprtih v državi ali tujini pri drugih ponudnikih plačilnih storitev, je dovoljeno le izjemoma v primerih, ki so določeni v tretjem odstavku tega člena.

Med prvo izjemo sodijo posebni računi z ničelnim stanjem, ki jih proračunski uporabniki lahko uporabljajo izključno za dvig ali polog domače in tuje gotovine in morajo ob koncu dneva izkazovati ničelno stanje. Za gotovinsko poslovanje je treba zagotoviti ustrezne prostorske in varnostno-tehnične pogoje (sprejemna okenca, poslovni prostori, trezorji, varnostno-tehnična oprema, varnostna služba, transport gotovine, zaposleni in materialni stroški ipd.), kar zahteva nesorazmerne stroške. Ob reformi plačilnega prometa, ki je bila izvedena leta 2002 s sprejemom ZPlaP, vzpostavitvi sistema EZR in ukinitvi nekdanje Agencije Republike Slovenije za plačilni promet ter ustanovitvi UJP je bila sprejeta odločitev, da UJP za proračunske uporabnike ne bo opravljal gotovinskega plačilnega prometa ter da se ta del finančnega poslovanja proračunskih uporabnikov izvaja prek bank, ki imajo ustrezno mrežo poslovalnic na območju Republike Slovenije. V primerjavi z osnovnim ZOPSPU, ki je gotovinsko poslovanje proračunskih uporabnikov omejil izključno na banke, je v predlogu tega zakona predvidena širitev tovrstnih storitev tudi na hranilnice. Po ZPlaSS in zakonu, ki ureja bančništvo, so hranilnice enakovredne bankam. Poleg tega ima večina hranilnic vzpostavljeno široko mrežo poslovalnic, kar zagotavlja ustrezno dostopnost tovrstnih storitev za proračunske uporabnike na lokalni ravni in dislocirane enote uporabnikov državnega proračuna. Proračunski uporabniki lahko odpirajo te račune le pri bankah in hranilnicah, ki jih izbere Ministrstvo za finance. Seznam izbranih oziroma pooblaščenih bank in hranilnic, s katerimi je Ministrstvo za finance sklenilo krovno pogodbo, je objavljen na spletnih straneh Ministrstva za finance in UJP. Posebni računi z ničelnim stanjem so javno objavljeni v Poslovnem registru Slovenije in registru transakcijskih računov (imajo oznako M). Poslovanje proračunskih uporabnikov in razpolaganje z javnofinančnimi sredstvi morata biti pregledna in zagotavljati nadzor, ki ga opravljajo pristojni organi. Javna objava teh računov omogoča UJP, da kot prekrškovni organ nadzira izvajanje določb 23., 24. in 27. člena tega zakona ter spremlja vse izvršene plačilne transakcije tako, da je v primeru zlorabe mogoče zbrati ustrezne dokaze, potrebne za izvedbo postopka o prekršku zoper odgovorno osebo proračunskega uporabnika in ponudnika plačilnih storitev. Sredstva na teh računih so izvzeta iz izvršbe zaradi razlogov, navedenih v obrazložitvi k drugemu odstavku 23. člena tega zakona. Način odpiranja teh računov in poročanja o stanju denarnih sredstev na teh računih ter plačilnih transakcijah, opravljenih v dobro in breme teh računov, je podrobneje urejen v 23. členu tega zakona in Pravilniku o dvigih ter pologih domače in tuje gotovine neposrednih in posrednih proračunskih uporabnikov državnega in občinskih proračunov, Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije preko posebnega računa z ničelnim stanjem (Uradni list RS, št. 89/02, 94/02 – popr., 117/07, 58/09 – ZPlaSS, 109/09 in 59/10 – ZOPSPU).

Za odgovorno osebo proračunskega uporabnika, ki odpre in uporablja posebni račun z ničelnim stanjem v nasprotju s tem zakonom, je v prvem odstavku 34. člena predpisana globa v razponu od 1.000 do 4.100 EUR.

Druga izjema so transakcijski računi, ki jih diplomatska predstavništva in konzulati Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: DPK) lahko odpirajo pri bankah v državi, kjer imajo sedež. Za odpiranje teh računov mora DPK predhodno pridobiti soglasje Ministrstva za zunanje zadeve (v nadaljnjem besedilu: MZZ), ki mora o odprtju teh računov obvestiti UJP. Zaradi vodenja evidenčnih računov,

določenih v 23. členu tega zakona, mora DPK ali MZZ brezplačno sporočiti podatke o stanju sredstev na njih v obsegu in na način, ki ju predpiše minister za finance. Način in obseg sporočanja podatkov sta podrobneje urejena v Pravilniku o sporočanju podatkov o plačilih, opravljenih v breme in dobro računov, ter o stanju sredstev na računih diplomatskih predstavništev in konzulatov Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 75/14 in 19/15).

Kot tretja izjema so v tem členu opredeljeni transakcijski računi, ki jih obrambni atašeji, obrambni predstavniki pri mednarodnih organizacijah in drugi uslužbenci Republike Slovenije na obrambnem področju, izenačeni z diplomati v sprejemnih državah oziroma pri mednarodnih organizacijah, vojaška predstavništva v tujini in slovenski kontingenti na mednarodnih operacijah in misijah lahko odpirajo pri bankah v državi, kjer delujejo. V skladu z Zakonom o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo in 95/15) se vojaška služba izvaja tudi izven države v vojaškodiplomatskih predstavništvih, organih mednarodnih organizacij, pri drugih organih ali v skupnih poveljstvih in enotah zaradi izvrševanja obveznosti, prevzetih v mednarodnih organizacijah oziroma z mednarodnimi pogodбами, ali v obliki stalnih ali začasnih skupin in enot Slovenske vojske, ki so napotene na opravljanje nalog izven države. Za nemoteno izvajanje vojaške službe izven države oziroma financiranje stalnih ali začasnih skupin Slovenske vojske izven države je v posameznih primerih nujno potrebno odprtje transakcijskih računov pri tujih bankah na območju držav, v katerih se izvaja vojaška služba. Obrambni atašeji, obrambni predstavniki pri mednarodnih organizacijah in drugi uslužbenci Republike Slovenije na obrambnem področju, izenačeni z diplomati v sprejemnih državah oziroma pri mednarodnih organizacijah, vojaška predstavništva v tujini in slovenski kontingenti na mednarodnih operacijah in misijah lahko odpirajo račune pri bankah v državi, kjer delujejo, če predhodno pridobijo soglasje Ministrstva za obrambo. Zakon zavezuje Ministrstvo za obrambo, da mora o odprtju teh računov obvestiti UJP ter mu sporočiti podatke o stanju sredstev na njih. UJP po prejemu obvestila Ministrstva za obrambo vzpostavi evidenčne račune skladno s tretjim odstavkom 23. člena predloga zakona. Zakon v tem členu pooblašča ministra za finance, da s podzakonskim predpisom predpiše obseg in način sporočanja podatkov o stanju sredstev na teh računih. Rok za izdajo podzakonskega predpisa je določen v 37. členu predloga zakona.

Za odgovorno osebo DPK, Ministrstva za zunanje zadeve in Ministrstva za obrambo, ki odpre in uporablja račune v tujini v nasprotju z nameni, določenimi v drugi in tretji alineji tretjega odstavka 27. člena, ali UJP ne obvesti o odprtju računov v tujini in mu ne sporoča podatkov, določenih v tem zakonu, je v prvem odstavku 34. člena predpisana globa v razponu od 1.000 do 4.100 EUR.

Četrta izjema je transakcijski račun, ki ga za upravljanje sredstev varnostnih rezerv odpre Republika Slovenija pri banki. S tem računom v imenu in za račun Republike Slovenije upravlja Slovenska izvozna in razvojna banka (v nadaljnjem besedilu: SID banka) skladno z Zakonom o Slovenski izvozni in razvojni banki (Uradni list RS, št. 56/08, 20/09 in 25/15 – ZBan-2; v nadaljnjem besedilu: ZSIRB) ter Zakonom o zavarovanju in financiranju mednarodnih gospodarskih poslov (Uradni list RS, št. 2/04, 56/08 – ZSIRB in 82/15; v nadaljnjem besedilu: ZZFMGP). Razlogi za odpiranje teh računov (varnostne rezerve in program izravnave obresti – PIO) so podrobneje obrazloženi v uvodnem delu predloga zakona (točka 1.2.1 *Normativna ureditev storitev SID banke za Republiko Slovenijo*). SID banka mora o odprtju teh računov obvestiti UJP, ki vzpostavi ustrezne evidenčne račune v skladu s tretjim odstavkom 23. člena predloga zakona. Banka, ki za Republiko Slovenijo oziroma SID banko vodi navedeni račun, mora UJP brezplačno sporočiti podatke o plačilih, opravljenih v breme in dobro tega računa, ter o stanju sredstev na tem računu na način, ki ga predpiše minister za finance. Rok za izdajo podzakonskega predpisa je določen v 37. členu predloga zakona.

Za ponudnika plačilnih storitev in njegovo odgovorno osebo, ki krši četrto alinejo tretjega odstavka 27. člena oziroma UJP ne sporoča podatkov o plačilnih transakcijah, opravljenih v breme in dobro računa, ki ga po pooblastilu Republike Slovenije odpre SID banka, ter o stanju sredstev na tem računu, je v drugem in četrtem odstavku 34. člena predpisana globa (za pravno osebo v razponu od 2.500 do 10.000 EUR in za odgovorno osebo v razponu od 1.000 do 4.100 EUR).

Dodatna izjema v tretjem odstavku tega člena so trgovalni računi proračunskih uporabnikov, odprti pri ponudnikih investicijskih storitev v skladu s predpisi, ki urejajo trg finančnih instrumentov. Trgovalni račun je namenjen za nakup, prodajo, preknjižbo in hrambo ter druge oblike razpolaganja z nematerializiranimi vrednostnimi papirji in drugimi finančnimi instrumenti in njihovega upravljanja na domačem in tujih kapitalskih trgih, skladno z omejitvami in posebnimi pogoji, določenimi s tem zakonom ter posebnimi zakoni, ki urejajo ravnanje s finančnim premoženjem in finančno poslovanje proračunskih uporabnikov. Državi, občinam in nekaterim proračunskim uporabnikom, ki lahko na podlagi posebnih zakonov kupujejo nematerializirane vrednostne papirje, je treba zagotoviti možnost odpiranja trgovalnih računov zaradi uveljavitve novega Zakona o nematerializiranih vrednostnih papirjih (Uradni list RS, št. 75/15), ki predpisuje ukinitve registrskih računov, odprtih za nematerializirane vrednostne papirje pri centralni depotni družbi. Razlogi za odpiranje trgovalnih računov so podrobneje obrazloženi v uvodnem delu predloga zakona (točka 1.2.3 *Ureditve trgovalnih računov proračunskih uporabnikov*). Ponudniki investicijskih storitev, ki za proračunske uporabnike vodijo trgovalne račune, in proračunski uporabniki, ki odpirajo trgovalne račune v tujini, morajo obvestiti UJP o odprtju trgovalnih računov in mu brezplačno sporočiti podatke o stanju sredstev na njih v obsegu in na način, ki ju predpiše minister za finance. Rok za izdajo podzakonskega predpisa je določen v 37. členu predloga zakona.

Za ponudnika investicijskih storitev in njegovo odgovorno osebo, ki krši peto alinejo tretjega odstavka 27. člena oziroma UJP ne obvesti o odprtju trgovalnih računov in mu ne sporoča podatkov, določenih v tem zakonu, je v tretjem in četrtem odstavku 34. člena predpisana globa (za pravno osebo v razponu od 2.500 do 10.000 EUR in za odgovorno osebo v razponu od 1.000 do 4.100 EUR).

Za odgovorno osebo proračunskega uporabnika, ki odpre ali uporablja trgovalni račun v nasprotju s pogoji in nameni, določenimi v tem zakonu, ali UJP ne obvesti o odprtju trgovalnega računa v tujini in mu ne sporoča podatkov, določenih v tem zakonu, ali mu sporoča nepopolne ali napačne podatke, je v prvem odstavku 34. člena predpisana globa v razponu od 1.000 do 4.100 EUR.

Evidentiranje in sporočanje podatkov o odpiranju zgoraj navedenih računov in stanju sredstev ter plačilnih transakcijah oziroma izvajanje tega člena ne povzročajo dodatnih stroškov in ne zahtevajo sprememb obstoječe organizacije dela ali poslovnih procesov ter informacijsko-komunikacijske opreme pri UJP, proračunskih uporabnikih in ponudnikih plačilnih ter investicijskih storitev, in sicer zaradi razlogov, ki so podrobneje navedeni v obrazložitvi k 23. členu predloga zakona.

K 28. členu (izmenjava e-računov in priloženih dokumentov v elektronski obliki prek enotne vstopne in izstopne točke)

V skladu z Akcijskim načrtom elektronskega poslovanja javne uprave (št. 38100-2/2010 z dne 8. 4. 2010; v nadaljnjem besedilu: akcijski načrt e-poslovanja javne uprave), ki ga je sprejela Vlada Republike Slovenije, je UJP uvrščen med nosilce projektov na področju elektronskega poslovanja. V okviru aktivnosti v zvezi z elektronskim poslovanjem ter v skladu z veljavnim 26. členom ZOPSPU in podzakonskim predpisom ministra za finance, tj. Pravilnikom o standardih in pogojih izmenjave elektronskih računov prek enotne vstopne in izstopne točke pri Upravi Republike Slovenije za javna plačila (Uradni list RS, št. 9/11, 109/12, 75/14, 94/14, 75/15 in 9/16), je v UJP vzpostavljena enotna vstopna in izstopna točka, prek katere se izvaja izmenjava računov in spremljajočih dokumentov v elektronski obliki, ki jih izdajajo ali prejemajo proračunski uporabniki.

Namen tega člena je, da se proračunskim uporabnikom na enem mestu zagotovi vse, kar potrebujejo za uporabo storitev, povezanih z izdajanjem, pošiljanjem (vročanjem), prejemanjem, plačevanjem in hrambo e-računov prek enotne vstopne in izstopne točke UJP. Na ta način se upoštevajo cilji spodbujanja izdajanja elektronskih računov in odprave ovir za izmenjavo elektronskih računov ter cilji glede zniževanja stroškov in racionalizacije poslovanja, gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti delovanja javnega sektorja ter druge prednosti elektronskega poslovanja v skladu z akcijskim načrtom e-poslovanja javne uprave.

Pojem e-račun je podrobneje opredeljen v 2. členu tega zakona in zgoraj navedenem podzakonskem predpisu, ki se sklicuje na uporabo standarda e-SLOG, ki ga je pripravila Gospodarska zbornica Slovenije in se trenutno uporablja na območju Republike Slovenije.

Namen izdaje in elektronske izmenjave e-računov je doseči prihranek (znižanje stroškov) pri manipulativnih in poštnih stroških ter poenostaviti in racionalizirati obstoječe postopke izdajanja, prejetanja, plačevanja in hrambe računov pri proračunskih uporabnikih.

Na podlagi prehodne določbe novele ZOPSPU-A (27. člen) se morajo računi, ki so namenjeni proračunskim uporabnikom, od 1. januarja 2015 dalje izdajati izključno v elektronski obliki, kar pomeni, da je novela ZOPSPU-A predpisala uvedbo obveznega izdajanja elektronskih računov prejemnikom – proračunskim uporabnikom in da se morajo tej zahtevi in pogojem prilagoditi tudi vse pravne in fizične osebe, ki za proračunske uporabnike dobavljajo blago ali izvajajo storitve. Glede na število proračunskih uporabnikov (približno 2.800), ki so vpisani v register proračunskih uporabnikov pri UJP, letni obseg vseh javnih naročil po posameznih področjih in število gospodarskih subjektov, ki vstopajo v obligacijska razmerja s proračunskimi uporabniki, je v tem členu zajeta večina izdajateljev računov, s tem pa omogočeni občutni prihranki in racionalizacija v gospodarstvu in javnem sektorju glede pošiljanja, obdelave in hrambe računov. To potrjuje tudi podatek, da se prek UJP letno izmenja približno 4.500.000 e-računov.

Proračunski uporabniki bodo še naprej prejeli izključno e-račune, ki so izdani in poslani v skladu z domačim standardom e-SLOG. Zakonska obveznost temelji na dejstvu, da je proračunskim uporabnikom pri UJP zagotovljena uporaba posebne informacijsko-komunikacijske infrastrukture in uporabne programske opreme UJP ter vseh podpornih storitev v zvezi s plačilnim prometom, elektronskim poslovanjem, elektronsko hrambo in drugimi spremljajočimi storitvami. UJP v skladu z ZOPSPU zagotavlja in skrbi za upravljanje, vzdrževanje in razvoj informacijsko-komunikacijske infrastrukture in posebnih informacijskih sistemov (v nadaljnjem besedilu: oprema IKT), namenjenih za opravljanje plačilnih in drugih elektronskih storitev. Oprema IKT UJP, ki jo uporabljajo proračunski uporabniki, je prilagojena posebnim zahtevam in delovnim procesom v zvezi z delovanjem sistema EZR države oziroma občine ter izvrševanjem državnih in občinskih proračunov. Pri razvoju opreme IKT so bile zagotovljene standardizacija in usklajenost opreme in elektronskega poslovanja ter združljivost opreme z različnimi informacijskimi in poslovnimi okolji (državna uprava, sistem zakladništva, bančno okolje, gospodarski sektor, plačilni sistemi ipd.).

Predpisi, ki urejajo davek na dodano vrednost, so izrazito poenostavili pravila in zahteve glede izdajanja elektronskih računov in tako omogočili širšemu krogu gospodarskih subjektov, da izdajajo in prejemajo elektronske račune. S tem v zvezi se ocenjuje, da obvezna uporaba elektronskih računov pri poslovanju z javnim sektorjem ne bo povzročala dodatnih stroškov davčnim zavezancem zaradi nabave računalniške opreme, potrebne za izdajanje elektronskih računov.

V tem členu predloga zakona so opredeljene tudi komunikacijske poti oziroma kontaktne točke za pošiljanje e-računov od gospodarskih subjektov do proračunskih uporabnikov, ki vodijo do enotne vstopne in izstopne točke (UJP). Pravne in fizične osebe, ki za proračunske uporabnike dobavljajo blago, izvajajo storitev ali izvajajo gradnjo, morajo proračunskim uporabnikom pošiljati e-račune, to pa lahko storijo prek spletnega programa UJP, ponudnikov plačilnih storitev ali ponudnikov procesne obdelave podatkov (v nadaljnjem besedilu: udeleženci sistema izmenjave e-računov), ki imajo z UJP sklenjeno pogodbo o izmenjavi e-računov. Ker predpisi s področja javnega naročanja omogočajo, da račune neposredno naročnikom izstavljajo tudi podizvajalci izbranih ponudnikov ali drugi poslovni subjekti, ki niso v neposrednem pogodbenem razmerju z naročnikom oziroma proračunskim uporabnikom, je dodana določba, da ta obveznost velja tudi za podizvajalce poslovnih subjektov in skupine poslovnih subjektov, kadar je v pogodbi ali naročilnici za izvedbo javnega naročila ali drugem aktu, sklenjenem na podlagi oddanih javnih naročil, ali v koncesijski pogodbi določeno, da se plačila opravljajo neposredno podizvajalcem in drugim poslovnim subjektom, ki sodelujejo pri izvajanju

pogodbe. UJP na svoji spletni strani objavi seznam udeležencev sistema izmenjave e-računov in pooblaščenih udeležencev sistema izmenjave e-računov, s katerimi ima sklenjene pogodbe. UJP na svoji spletni strani objavi seznam pooblaščenih udeležencev sistema izmenjave e-računov, s katerimi ima sklenjene pogodbe. Za izvajanje tega člena lahko poslovni subjekti brezplačno pridobijo podatke o proračunskih uporabnikih iz registra proračunskih uporabnikov, ki je dostopen na spletni strani UJP.

V petem odstavku tega člena je določena izjema, in sicer se določbe prvega do četrtega odstavka tega člena ne uporabljajo za račune, zahtevke za plačilo, račune za nadomestilo, poročila, obračunske liste, dobropise, bremepise in druge spremljajoče obračunske dokumente, ki jih Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije in zavarovalnicam, ki opravljajo dopolnilno zdravstveno zavarovanje, pošiljajo bolnišnice, zdravstveni domovi, lekarne, zasebniki, v delu, ki se nanaša na izvajanje koncesijske pogodbe, zdravilišča, dobavitelji medicinskih pripomočkov in drugi izvajalci zdravstvenih storitev, ki opravljajo storitve v breme obveznega in dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja. To pomeni, da se ta kategorija računov in priloženih dokumentov pošilja mimo enotne vstopne in izstopne točke, vzpostavljene pri UJP. Ti dokumenti se pošiljajo neposredno prek informacijskega sistema Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Ta izjema je potrebna, ker ti dokumenti praviloma vsebujejo občutljive osebne podatke o boleznih in zdravstvenem stanju pacientov, kar zahteva dodatne strožje varnostno-tehnične postopke v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov. Ne glede na navedeno potekajo usklajevanja, da bodo bolnišnice, zdravstveni domovi, lekarne, zasebniki, v delu, ki se nanaša na izvajanje koncesijske pogodbe, zdravilišča, dobavitelji medicinskih pripomočkov in drugi izvajalci zdravstvenih storitev, ki opravljajo storitve v breme obveznega in dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije in zavarovalnicam, v bodoče pošiljale UJP zbir podatkov.

Navedena izjema ne velja za druge e-račune iz naslova javnih naročil ali koncesij ter tekočega poslovanja, ki jih javni zavodi in drugi proračunski uporabniki s področja zdravstvene dejavnosti prejemajo ali pošiljajo prek UJP.

UJP proračunskim uporabnikom zagotavlja tudi uporabo storitev hrambe e-računov. Pogoji za opravljanje te storitve so določeni z Zakonom o varstvu arhivskega in dokumentarnega gradiva ter arhivih (Uradni list RS, št. 30/06 in 51/14; v nadaljnjem besedilu: ZVDAGA) in v podzakonskih predpisih na področju hrambe dokumentarnega gradiva. UJP lahko to storitev opravlja neposredno, če izpolni vse predpisane pogoje in pri državnem arhivu pridobi status ponudnika storitev e-hrambe, ali posredno, tako da v imenu in za račun zainteresiranih proračunskih uporabnikov izvede postopek oddaje skupnega javnega naročila in z izbranim ponudnikom sklene krovno pogodbo ali krovni okvirni sporazum, na podlagi katerega lahko posamezni proračunski uporabniki sklepajo posamične pogodbe ali okvirne sporazume.

Minister za finance je pooblaščen, da podrobneje predpiše način izmenjave e-računov proračunskih uporabnikov. V Pravilniku o standardih in pogojih izmenjave elektronskih računov prek enotne vstopne in izstopne točke pri Upravi Republike Slovenije za javna plačila (Uradni list RS, št. 9/11, 109/12, 75/14, 94/14, 75/15 in 9/16) sta podrobneje urejena način izmenjave e-računov in delovanje posebnega spletnega programa UJP, ki bo na voljo tudi gospodarskim subjektom, ki nimajo lastne ustrezne tehnične opreme in podpore za izdajanje in pošiljanje e-računov. Gospodarskim subjektom je omogočeno, da po lastni presoji in v skladu s tehničnimi zmožnostmi uporabljajo lastno opremo IKT, ki je združljiva in vključena v obstoječe sisteme procesne obdelave podatkov (spletno bančništvo – izmenjava računov prek izbranih procesorjev), ali da račune pripravijo in pošljejo neposredno prek spletnega programa UJP. S tem je zagotovljena enakopravna obravnava vseh gospodarskih subjektov, ki poslovno sodelujejo s proračunskimi uporabniki, oziroma odpravljena kakršna koli diskriminacija ponudnikov storitev in blaga, ki sodelujejo v postopkih javnega naročanja in izstavljajo račune proračunskim uporabnikom, ter zagotovljena konkurenca med ponudniki oziroma enakopravna obravnava ponudnikov v skladu s temeljnimi načeli, določenimi v predpisih, ki urejajo javno naročanje in preprečevanje omejevanja konkurence.

Za odgovorno osebo proračunskega uporabnika, ki krši obveznost iz drugega odstavka tega člena oziroma pošilja ali prejema e-račune zunaj enotne vstopne oziroma izstopne točke pri UJP, je v prvem odstavku 34. člena predpisana globa v razponu od 1.000 do 4.100 EUR.

K 29. členu (sistem za spletno plačevanje storitev proračunskih uporabnikov in zunanjih ponudnikov)

UJP zagotavlja podporo za izvajanje spletnih plačil za storitve, ki jih javni sektor ponuja fizičnim in pravnim osebam prek spleta ali enotne kontaktne točke, ki jo je vzpostavilo Ministrstvo za javno upravo.

UJP v ta namen vzdržuje in razvija spletni program e-Plačila, ki omogoča uporabnikom iz javnega in zasebnega sektorja brezgotovinsko plačevanje storitev proračunskih uporabnikov (npr. sodne in upravne takse, druge stroške upravnih in drugih postopkov, globe za prekrške) in drugih storitev javnega sektorja (npr. nakup vstopnic za gledališče, ribolov, muzeje, nakup literature, plačevanje šolnine, članarine, kotizacije in zamudnine ipd.) prek spletnega bančništva oziroma s plačilnimi in kreditnimi karticami ali prek sistema mobilne telefonije.

Poleg tega je za spletna plačila in druge podporne oziroma spremljevalne elektronske storitve UJP značilno, da se izvajajo prek gospodarskih subjektov oziroma ponudnikov storitev spletnega bančništva, plačilnih in kreditnih kartic ter mobilne telefonije (v nadaljnjem besedilu: plačilni servis). V sistem spletnih plačil se lahko vključijo ponudniki storitev spletnega bančništva, plačilnih in kreditnih kartic ter mobilne telefonije (plačilni servisi), ki izkažejo interes za ta način poslovanja in izpolnijo minimalne tehnične in druge zahteve, kakor tudi proračunski uporabniki, ki želijo uporabljati posamezne storitve, in sicer tako, da prek UJP izvajajo posamezne storitve ali sklop storitev, ki jim ustrezajo oziroma ustreza glede na njihove tehnične zmožnosti in delovno področje. Spletne storitve temeljijo in delujejo na načelu odprtosti in dostopnosti za vse udeležence ter načelu gospodarnosti množičnih plačil (storitve so najugodnejše in cenejše, če je v sistem vključenih čim več sodelujočih). Zaradi gospodarnosti poslovanja in nižjih stroškov ter posebnosti plačilnih storitev in transakcij (stranke proračunskih uporabnikov so fizične in pravne osebe, ki imajo odprte račune pri različnih bankah) je v interesu UJP in proračunskih uporabnikov, da lahko hkrati uporabljajo storitve čim širšega kroga ponudnikov plačilnih servisov. Izbira le enega zunanjega ponudnika oziroma izvajalca spletnih in spremljevalnih storitev bi občutno zožila in otežila možnosti poslovanja z zunanjim poslovnim okoljem ter podražila vse tovrstne storitve za proračunske uporabnike.

UJP je v razmerju do drugih udeležencev plačilnih servisov naročnik in sklepa pogodbe za posamezne sklope storitev, ki jih lahko uporabljajo proračunski uporabniki. S tem so upoštevani cilji Vlade Republike Slovenije na področju odprave administrativnih ovir in bremen ter znižanja stroškov za gospodarstvo in proračunske uporabnike ter cilji na področju usklajenosti informacijsko-komunikacijske opreme celotnega javnega sektorja in dostopnosti storitev ter racionalizacije poslovanja javne uprave (namesto več posameznih javnih naročil in pogodb med proračunskimi uporabniki in plačilnim servisom se sklepa le ena pogodba med UJP in plačilnim servisom; namesto več mesečnih računov posamezni plačilni servis izda le en račun in ga pošlje UJP ipd.).

Na ta način so zagotovljeni tudi standardizacija in usklajenost informacijsko-komunikacijske opreme ter elektronskega poslovanja v javnem sektorju, združljivost različnih informacijskih okolij znotraj celotnega javnega sektorja ter učinkovitejše upravljanje in gospodarna poraba javnih sredstev.

Pozitivni učinki delovanja tega programa so podrobneje navedeni v 6. točki prvega poglavja zakonodajnega gradiva z naslovom »6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMELO SPREJETJE ZAKONA«.

V primerjavi z veljavnim ZOPSPU predlog tega zakona širi področje podpore UJP tudi za spletno plačevanje storitev, ki jih zunanji ponudniki, ki nimajo statusa proračunskega uporabnika, ponujajo svojim strankam v okviru izvajanja javnih pooblastil ali drugih pristojnosti prek enotne kontaktne točke (npr. Obrtna zbornica Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije itd.). Pojem zunanjega ponudnika je podrobneje opredeljen v 2. členu predloga zakona.

Način izvajanja storitev UJP iz tega člena je podrobneje urejen v Pravilniku o načinu izvajanja nalog podpore za spletno plačevanje storitev proračunskih uporabnikov prek sistema spletnih plačil, ki ga upravlja Uprava Republike Slovenije za javna plačila (Uradni list RS, št. 25/14 in 92/14). Zaradi predvidene vključitve zunanjih ponudnikov mora minister za finance navedeni podzakonski predpis uskladiti oziroma spremeniti v roku, določenem v 37. členu predloga zakona.

Ta člen ne posega v pravice proračunskih uporabnikov, ki so vzpostavili svoje sisteme za spletno plačevanje pred uveljavitvijo novele ZOPSPU-A. Zato je v predlogu tega zakona dodana prehodna določba (36. člen), ki ureja status oziroma nadaljnjo uporabo samostojnih sistemov spletnih plačil.

K 30. členu (uporaba zakona o plačilnih storitvah in sistemih)

Pri opravljanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike se uporabljajo določbe ZPlaSS, razen določb, ki urejajo sklenitev pogodbe o plačilnih storitvah in skupne plačilne račune.

Izključitev oziroma omejitev uporabe posameznih določb navedenega zakona je izrecno predvidena v četrtem odstavku 17. člena ZPlaSS, ki omogoča, da se z drugim predpisom drugače uredijo pravice in obveznosti UJP in proračunskih uporabnikov v zvezi z opravljanjem oziroma uporabo plačilnih storitev.

Plačilne storitve UJP se opravljajo na nekomercialni podlagi za zaprt krog uporabnikov storitev, ki so vključeni v sistem EZR, zato za UJP in uporabnike njegovih plačilnih storitev (proračunske uporabnike) ne velja dolžnost sklepanja pogodb o opravljanju plačilnih storitev. Določbe posebnih javnofinančnih predpisov so za UJP in proračunske uporabnike zavezujoče ter se morajo pri opravljanju plačilnih storitev neposredno uporabljati, zato ti predpisi praviloma izključujejo ali bistveno omejujejo pogodbeno svobodo oziroma možnost drugačnega urejanja pravil ravnanja. To pomeni, da je v teh primerih brezpredmetno kakršno koli dodatno urejanje medsebojnih razmerij s pogodbami o opravljanju plačilnih storitev. Morebitni pravni akti (protokoli, sporazumi, dogovori, splošni pogoji poslovanja), s katerimi UJP in proračunski uporabniki podrobneje urejajo posamezne obveznosti, se ne štejejo za pogodbe o opravljanju plačilnih storitev v smislu določb ZPlaSS.

UJP in proračunski uporabniki lahko izjemoma sklepajo pogodbe o opravljanju plačilnih storitev v smislu določb ZPlaSS, kadar se s pogodbo urejajo medsebojna razmerja iz naslova uporabe posameznega plačilnega instrumenta, če uporaba posameznega plačilnega instrumenta ni drugače urejena s posebnim predpisom s področja javnih financ.

Iz tega člena je izrecno izvzeta tudi uporaba določb ZPlaSS, ki urejajo skupni plačilni račun, zlasti zaradi morebitne napačne razlage solidarne odgovornosti imetnikov računov v sistemu EZR oziroma imetnikov podračunov pri UJP v razmerju do upnikov ali tretjih oseb.

Zaradi posebnosti delovanja sistema EZR ter izvrševanja državnega in občinskih proračunov ima EZR vlogo skupnega transakcijskega računa vseh proračunskih uporabnikov, ki so vključeni v sistem EZR. Podračuni v okviru EZR, ki so odprti pri UJP, imajo s statusnopravnega, obligacijskega, davčnega, računovodskega vidika ter z vidika predpisov o izvršbi in zavarovanju enak status kot transakcijski računi po ZPlaSS. Glede na to posebnost ter dejstvo, da ZJF jasno opredeljuje odgovornost in pristojnost proračunskih uporabnikov pri upravljanju finančnega premoženja in razpolaganju z njim, se ne morejo neposredno ali smiselno uporabljati določbe ZPlaSS, ki urejajo razmerja med imetniki skupnega plačilnega računa.

K 31. členu (hramba podatkov o računih in plačilnih storitvah)

V tem členu so opredeljeni roki hrambe za dokumentacijo, povezano z računi in opravljanjem plačilnih storitev. UJP hrani dokumentacijo o računih deset let po zaprtju računov in dokumentacijo v zvezi z opravljanjem plačilnih storitev deset let od datuma opravljene storitve. Hramba se izvaja v skladu z ZVDAGA in podzakonskimi predpisi ter notranjimi akti UJP, ki urejajo hrambo dokumentarnega in arhivskega gradiva.

K 32. členu (nadomestila in stroški)

V tem členu je opredeljena zakonska podlaga za zaračunavanje nadomestil in stroškov, povezanih z delom UJP.

UJP opravlja storitve za proračunske uporabnike brezplačno. Enako velja tudi za storitve, ki jih UJP opravlja za banke in druge ponudnike storitev, pod pogojem, da zunanji ponudniki upoštevajo načelo vzajemnosti oziroma UJP ne zaračunavajo stroškov za storitve, ki jih prek UJP opravljajo za proračunske uporabnike.

UJP je pri opravljanju svojih storitev vključen v medbančno poslovno okolje in plačilne sisteme. Zato UJP v določenih primerih po načelu vzajemnosti zaračunava storitve bankam in preostalim udeležencem posameznih sistemov. UJP trenutno zaračunava stroške v skladu s Pravilnikom o standardih in pogojih izmenjave elektronskih računov prek enotne vstopne in izstopne točke pri Upravi Republike Slovenije za javna plačila (Uradni list RS, št. 9/11, 109/12, 75/14, 94/14, 75/15 in 9/16).

Nadomestila in stroški, ki jih zaračunava UJP, so nedavčni prihodek integralnega proračuna Republike Slovenije.

K 33. členu (obdelava osebnih in drugih podatkov)

Pri pripravi besedila tega člena je predlagatelj upošteval nove storitve in naloge UJP ter določbe drugega odstavka 38. člena Ustave Republike Slovenije ter 8. in 9. člen Zakona o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo; v nadaljnjem besedilu: ZVOP-1), ki določajo, da zbiranje, obdelovanje, namen uporabe oziroma obdelave, nadzor in varstvo tajnosti osebnih podatkov mora določiti zakon, kar zlasti velja za osebne podatke, ki se obdelujejo v javnem sektorju.

V prvem do osmem odstavku tega člena so izčrpno določeni nameni zbiranja in osebni podatki, ki jih UJP lahko obdeluje pri opravljanju posameznih storitev in nalog, določenih v tem zakonu.

V prvem odstavku so taksativno navedeni osebni podatki, ki jih UJP obdeluje za namen opravljanja naloge plačilnega agenta, ki je podrobneje opredeljena v obrazložitvi k 4. členu predloga zakona. UJP lahko osebne podatke pridobiva neposredno od imetnika nematerializiranega vrednostnega papirja ali njegovega zakonitega zastopnika, lahko pa tudi od upravljavca centralne zbirke nematerializiranih vrednostnih papirjev. Določbe prvega in drugega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo tudi za zbiranje in nadaljnjo obdelavo osebnih podatkov o zakonitem zastopniku ali dediču imetnika nematerializiranega vrednostnega papirja, če je ta upravičen do izplačila dohodka iz naslova nematerializiranega vrednostnega papirja.

V četrtem odstavku so opredeljeni osebni podatki, ki jih UJP obdeluje za vodenje in vzdrževanje registra proračunskih uporabnikov in namene, določene v 13. členu tega zakona, opravljanje nalog, določenih v 19. in 20. členu tega zakona, ter za zagotavljanje varnosti pravnega prometa in izmenjave podatkov med UJP in upravljavcem Poslovnega registra Slovenije. Gre za osebne podatke o zastopnikih proračunskih uporabnikov in zastopnikih upravljavcev sredstev sistema EZR (osebno ime,

naslov stalnega ali začasnega prebivališča, enotna matična številka občana (v nadaljnjem besedilu: EMŠO)) ter o osebah, pooblaščenih za razpolaganje s sredstvi na računu in podpisovanje plačilnih navodil (osebno ime, lastnoročni podpis). Podatki o teh enotah registra proračunskih uporabnikov se hkrati vpišejo oziroma pošljejo v Poslovni register Slovenije, ki ga vodi AJPES v skladu z ZPRS-1 in podzakonskimi predpisi, ki določajo vsebino Poslovnega registra Slovenije. UJP in AJPES kot upravljavca registrov dnevno izmenjujeta podatke, potrebne za vodenje in posodabljanje obeh registrov.

Za neposredne uporabnike državnega in občinskih proračunov, proračune in upravljavce sredstev sistema EZR ter za proračunske uporabnike, ki pridobijo pravno sposobnost neposredno na podlagi zakona ali drugega ustanovitvenega akta, objavljenega v Uradnem listu Republike Slovenije, in se ne registrirajo pri nobenem drugem registrskem organu, je register proračunskih uporabnikov primarni register oziroma UJP registrski organ, kar pomeni, da UJP zavezujejo določbe prvega odstavka 11. člena ZPRS-1, ki vsem registrskim organom nalaga, da morajo AJPES sporočiti podatke iz prvega odstavka 8. člena ZPRS-1, med katere sodijo tudi osebni in drugi podatki o zastopnikih (ime in priimek, naslov stalnega ali začasnega prebivališča, EMŠO, datuma imenovanja in razrešitve, vrsta zastopnika).

V petem in šestem odstavku tega člena so navedeni osebni podatki, ki jih UJP obdeluje za namen vodenja evidenčnih računov oziroma zbiranje podatkov o plačilnih transakcijah, opravljenih v dobro ali breme računov proračunskih uporabnikov, ki so odprti izven sistema EZR oziroma pri ponudnikih plačilnih storitev v državi in tujini (posebni računi z ničelnim stanjem, transakcijski račun za upravljanje varnostnih rezerv). Način opravljanje te naloge UJP je podrobneje naveden v obrazložitvi k 23. in 27. členu tega zakona.

V sedmem odstavku so navedeni osebni podatki, ki jih UJP lahko obdeluje za opravljanje nalog enotne vstopne in izstopne točke za e-račune, ki je podrobneje opredeljena v obrazložitvi k 28. členu predloga zakona.

V osmem odstavku so določeni osebni podatki, ki jih UJP lahko obdeluje za opravljanje nalog, povezanih z delovanjem sistema spletnih plačil, ki so podrobneje opredeljene v obrazložitvi k 29. členu predloga zakona.

UJP je državni organ, ki osebne podatke zbira in obdeluje za izvajanje svojih zakonskih pristojnosti, zato je v tem členu urejena pravica UJP do brezplačnega pridobivanja osebnih podatkov.

Varstvo osebnih podatkov oziroma obveznosti UJP in njegovih javnih uslužbencev ter drugih oseb, ki so jim v zvezi z njihovim delom v UJP oziroma pri opravljanju storitev za UJP na kakršen koli način dostopni varovani podatki, so podrobneje urejene v ZVOP-1 in področnih zakonih, ki urejajo varstvo podatkov.

Pri oblikovanju besedila je predlagatelj upošteval, da so nameni zbiranja podatkov in osebni podatki, ki jih UJP lahko obdeluje, določeni tudi v drugih zakonih, kot so npr. določbe 144. do 147. člena ZPlaSS, ki urejajo nabor osebnih podatkov, ki jih UJP in drugi ponudniki plačilnih storitev obdelujejo v zvezi z vodenjem računov ter identifikacijo plačnikov in prejemnikov sredstev oziroma izvrševanjem plačilnih nalogov in sklepov o izvršbi, ter določbe 10.a člena Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 – odl. US in 102/15), ki določajo nabor podatkov v zvezi s transakcijami v breme računov zavezancev za informacije javnega značaja, ter določbe 203. in 206. člena Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US in 92/14 – odl. US; v nadaljnjem besedilu: ZP-1), ki urejajo evidence in zbirke podatkov prekrškovnih organov. Zato predlagatelj ocenjuje, da v ZOPSPU ni treba podvajati zakonskih ureditev iz drugih zakonov oziroma dodatno navajati osebnih podatkov, ki jih UJP obdeluje pri opravljanju obstoječih storitev in nalog.

K 34. členu (prekrški)

Predlog zakona v nekaterih določbah zavezuje proračunske uporabnike in druge pravne osebe k posameznim dejanjem, nujno potrebnim za popolno in sprotno vodenje registra proračunskih uporabnikov, ter dejanjem, potrebnim za nemoteno delovanje sistema EZR, zato je bilo treba predvideti tudi sankcije, če se te določbe ne bi izvajale.

V prvem odstavku tega člena so določene globe za odgovorne osebe proračunskih uporabnikov, pri čemer je bila upoštevana omejitev iz 13.a člena ZP-1, ki izključuje odgovornost Republike Slovenije in samoupravne lokalne skupnosti.

V tem členu so opredeljene tudi kršitve ponudnikov plačilnih storitev in ponudnikov investicijskih storitev glede odpiranja plačilnih in transakcijskih računov za proračunske uporabnike, opravljanja plačilnih storitev prek teh računov ter sporočanja o plačilnih transakcijah in stanju sredstev.

V primerjavi z veljavnim ZOPSPU so v predlogu tega zakona črtane določbe, ki so se nanašale na Banko Slovenije, ker se s tem zakonom Banki Slovenije ne nalagajo nikakršne obveznosti ali naloge in posledično ni pogojev za določanje sankcij za njene odgovorne osebe.

Opozorilo na pravne posledice v primeru kršitve oziroma posamezne globe je podano v obrazložitvi k členom, na katere se te globe nanašajo.

S predlaganimi sankcijami bo doseženo dosledno izvajanje in upoštevanje vseh obveznosti, prepovedi in omejitev, ki jih zakon nalaga proračunskim uporabnikom in poslovnim subjektom, ki opravljajo storitve za proračunske uporabnike. Namen teh določb je tudi, da se preprečijo morebitne zlorabe teh računov ali nenamenska poraba javnofinančnih sredstev izven sistema EZR v državi ali tujini.

K 35. členu (nadzor nad izvajanjem zakona)

Prekrškovni organ za odločanje o prekrških na podlagi tega zakona je UJP.

Postopek o prekršku vodi in v njem odloča pooblaščen uradna oseba UJP, ki izpolnjuje pogoje po ZP-1 in na njegovi podlagi sprejetih predpisih.

V tretjem odstavku tega člena je opredeljeno pooblastilo za uradno osebo UJP, da v hitrem postopku o prekršku izreče globo v kateri koli višini v okviru razpona, določenega v 34. členu tega zakona. Pooblastilo za izrek globe v okviru predpisanega razpona je skladno s tretjim odstavkom 52. člena ZP-1.

K 36. členu (nadaljnja uporaba samostojnih sistemov spletnih plačil)

V zvezi z 29. členom predloga zakona, ki ureja delovanje sistema za spletno plačevanje storitev proračunskih uporabnikov, je bilo upoštevano dejstvo, da imajo posamezni proračunski uporabniki že vzpostavljene samostojne sisteme spletnih plačil. V izogib morebitnim dodatnim stroškom in enostranskim posegom v obstoječa pogodbeno razmerja med proračunskimi uporabniki in ponudniki storitev spletnih plačilnih servisov je v tem členu vsebovana prehodna določba, ki določa izjemo od obvezne uporabe sistema spletnih plačil.

Pravica proračunskih uporabnikov, da še naprej uporabljajo svoje sisteme spletnih plačil, je bila zagotovljena s prehodno določbo Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o opravljanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike (Uradni list RS, št. 111/13; v nadaljnjem besedilu: novela ZOPSPU-A). Zato predlog zakona določa, da uporaba sistema za spletno plačevanje storitev proračunskih uporabnikov, ki jo ureja 29. člen predloga zakona, ni obvezna za proračunske uporabnike, ki so pred uveljavitvijo novele ZOPSPU-A vzpostavili samostojne sisteme spletnih plačil,

razen če proračunski uporabnik prostovoljno pristopi k sistemu spletnih plačil iz prvega odstavka 29. člena tega predloga.

K 37. členu (izdaja podzakonskih predpisov)

V prvem odstavku tega člena je določen rok, v katerem mora minister za finance uskladiti oziroma sprejeti podzakonske predpise iz osmega odstavka 14. člena, drugega odstavka 25. člena ter iz druge, tretje, četrte in pete alineje tretjega odstavka 27. člena in osmega odstavka 28. člena predloga zakona. To v povezavi z določbami 38. člena predloga zakona pomeni, da mora minister v roku šestih mesecev po uveljavitvi tega zakona sprejeti:

- nov pravilnik, ki bo v celoti nadomestil Pravilnik o vodenju registra neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov ter postopkih odpiranja in zapiranja računov (Uradni list RS, št. 126/07, 78/08, 126/08, 9/09 – popr., 109/09, 59/10 – ZOPSPU in 67/10), skladno z osmim odstavkom 14. člena predloga zakona;
- nov pravilnik, ki bo urejal prigrasitev menic skladno z drugim odstavkom 25. člena predloga zakona;
- nov pravilnik, ki bo v celoti nadomestil Pravilnik o sporočanju podatkov o plačilih, opravljenih v breme in dobro računov, ter o stanju sredstev na računih diplomatskih predstavništev in konzulatov Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 75/14 in 19/15), skladno s pooblastilom iz druge, tretje, četrte in pete alineje tretjega odstavka 27. člena predloga zakona;
- nov pravilnik, ki bo v celoti nadomestil Pravilnik o standardih in pogojih izmenjave elektronskih računov prek enotne vstopne in izstopne točke pri Upravi Republike Slovenije za javna plačila (Uradni list RS, št. 9/11, 109/12, 75/14, 94/14, 75/15 in 9/16), skladno s sedmim odstavkom 28. člena predloga zakona.

Na podlagi drugega odstavka tega člena mora minister za finance v roku treh mesecev po uveljavitvi tega zakona sprejeti nov pravilnik, ki bo v celoti nadomestil Pravilnik o načinu izvajanja nalog podpore za spletno plačevanje storitev proračunskih uporabnikov prek sistema spletnih plačil, ki ga upravlja Uprava Republike Slovenije za javna plačila (Uradni list RS, št. 25/14 in 92/14), skladno s četrtrim odstavkom 29. člena predloga zakona.

K 38. členu (razveljavitev predpisov)

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o opravljanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike (Uradni list RS, št. 59/10 in 111/13; v nadaljnjem besedilu: ZOPSPU), vključno s podzakonskimi predpisi, navedenimi v drugem odstavku tega člena, ki se uporabljajo še naprej, če niso s tem zakonom v nasprotju, pri čemer je njihova uporaba omejena do uveljavitve novih podzakonskih predpisov, izdanih na podlagi tega zakona.

V tretjem odstavku tega člena so navedeni podzakonski predpisi, izdani na podlagi ZOPSPU ter 73. in 74. člena Zakona o plačilnem prometu (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUE, 131/06 – ZBan-1, 102/07, 126/07 – ZFPPIPP, 58/09 – ZPlaSS, 34/10 – ZPlaSS-A in 59/10 – ZOPSPU), ki ostanejo še naprej veljavni in se uporabljajo kot predpisi, izdani na podlagi tega zakona.

K 39. členu (začetek veljavnosti in uporabe zakona)

Ta člen ureja začetek veljavnosti in uporabe zakona.

Deset mesecev po uveljavitvi tega zakona se začnejo uporabljati:

- določbe 25. člena, ki urejajo prigrasitev menice;
- tretja alineja tretjega odstavka 27. člena, ki ureja račune obrambnih atašejev, obrambnih predstavnikov pri mednarodnih organizacijah in drugih uslužbencev Republike Slovenije na obrambnem področju, izenačenih z diplomati v sprejemnih državah oziroma pri mednarodnih

organizacijah, ter vojaških predstavništev v tujini in slovenskih kontingentov na mednarodnih operacijah in misijah pri bankah v državi, kjer delujejo (v nadaljnjem besedilu: računi MORS);

- četrta alineja tretjega odstavka 27. člena, ki ureja odprtje transakcijskega računa Republike Slovenije za namen upravljanja sredstev varnostnih rezerv pri banki, s katerim upravlja SID banka;
- peta alineja tretjega odstavka 27. člena, ki ureja trgovalne račune proračunskih uporabnikov, odprte pri ponudnikih investicijskih storitev;
- prva alineja prvega odstavka 34. člena, ki določa sankcijo za kršitev prvega odstavka 25. člena, ki ureja obveznost sporočanja podatkov o izdanih menicah;
- peta alineja prvega odstavka 34. člena, ki določa sankcijo za kršitev druge in tretje alineje tretjega odstavka tretjega odstavka 27. člena, ki urejata račune diplomatskih predstavništev in konzulatov Republike Slovenije ter račune MORS;
- šesta alineja prvega odstavka 34. člena, ki določa sankcijo za kršitev pete alineje tretjega odstavka 27. člena, ki ureja trgovalne račune proračunskih uporabnikov pri ponudnikih investicijskih storitev;
- tretja alineja drugega odstavka 34. člena, ki določa sankcijo za kršitev četrte alineje tretjega odstavka 27. člena, ki ureja trgovalne račune proračunskih uporabnikov.

Šest mesecev po uveljavitvi tega zakona se začne uporabljati drugi odstavek 29. člena predloga zakona, ki ureja podporo UJP za spletno plačevanje storitev, ki jih zunanji ponudniki ponujajo svojim strankam v okviru izvajanja javnih pooblastil ali drugih pristojnosti prek enotne kontaktne točke, ki jo je vzpostavilo Ministrstvo za javno upravo.

IV BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

/

V PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

/

VI PRILOGE

/